

**Naar een meer geïntegreerd zicht op wie met
jeugdhulp in aanraking komt: dwarsdoorsnede
kinderen en jongeren Opgroeien, VAPH en CAW**

Thomas De Wispelaere¹
dr. Nele Van den Cruyce¹
prof. dr. Rudi Roose²
prof. dr. Koen Hermans¹

¹ KU Leuven

² UGent

Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
 Minderbroedersstraat 8 – B-3000 Leuven
 Tel 0032 16 37 34 32
 E-mail: swvg@kuleuven.be
 Website: <http://www.steunpuntwvg.be>

**STEUNPUNT
 WELZIJN
 VOLKSGEZONDHEID &
 GEZIN**

Publicatie nr. 2024/08
 SWVG-Rapport 33
 Titel rapport: Naar een meer geïntegreerd zicht op wie met jeugdhulp in aanraking komt:
 dwarsdoorsnede kinderen en jongeren Opgroeien, VAPH en CAW
 Promotor: prof. dr. Koen Hermans¹
 Copromotor: prof. dr. Rudi Roose²
 Onderzoekers: Thomas De Wispelaere¹, dr. Nele Vanden Cruyce¹,
¹ KU Leuven
² UGent

Dit rapport kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Overheid. In deze tekst komen onderzoeksresultaten van de auteur(s) naar voor en niet die van de Vlaamse Overheid. De Vlaamse Overheid kan niet aansprakelijk gesteld worden voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de meegedeelde gegevens.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder uitdrukkelijk te verwijzen naar de bron.

No material may be made public without an explicit reference to the source.

Het consortium SWVG

<i>Deelnemende instellingen - Dagelijks bestuur</i>	
KU Leuven	
· LUCAS, Centrum voor zorgonderzoek en consultancy	Prof. dr. Anja Declercq
· Instituut voor Sociaal Recht	Prof. dr. Koen Hermans
· HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving	Prof. dr. Johan Put
	Prof. dr. Tine Van Regenmortel
UGent	
· Vakgroep Bestuurskunde en Publiek Management	Prof. dr. Bram Verschuere
· Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg	Prof. dr. Katrien Vanthomme
· Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg	Prof. dr. Jeroen Trybou
Vrije Universiteit Brussel	
· Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen	Prof. dr. Johan Vanderfaeillie
Universiteit Antwerpen	
· Faculteit Sociale Wetenschappen	Prof. dr. Koen Decancq
<i>Partnerinstellingen</i>	
Universiteit Hasselt	
· Faculteit Geneeskunde en Levenswetenschappen	Prof. dr. Wim Pinxten
Thomas More Hogeschool	
· Unit Mens & Welzijn	Dr. Peter De Graef
Arteveldehogeschool	
· Sociaal Werk	
Hogeschool Gent	
· Onderzoekscentrum 360° Zorg en Welzijn	
UC Leuven-Limburg	
· Research & Expertise - Expertisecentrum Health Innovation	
Karel De Grote hogeschool	
· Onderzoek en maatschappelijke dienstverlening	
Hogeschool PXL	
· Expertisecentrum PXL Social Work Research	
Odisee co-hogeschool	
· Studiegebied Sociaal-Agogisch Werk	
KeFor	
· Kenniscentrum Forensisch Psychiatrische Zorg	
<i>Coördinatie en secretariaat</i>	
Coördinator SWVG	Dr. Kathleen De Cuyper
Administratieve ondersteuning	Manuela Schröder
	Lut Van Hoof

Rapport 33

Oktober 2024

Naar een meer geïntegreerd zicht op wie met jeugdhulp in aanraking komt: dwarsdoorsnede kinderen en jongeren Opgroeien, VAPH en CAW

Onderzoekers: Thomas De Wispelaere¹, dr. Nele Van den Cruyce¹

Promotor: prof. dr. Koen Hermans¹, prof. dr. Rudi Roose²

¹ KU Leuven

² UGent

Samenvatting

Het decreet betreffende de integrale jeugdhulp stelde in 2013 een samenwerking en afstemming van alle actoren in de jeugdhulp voorop. Een van de doelstellingen hierbij is een integrale aanpak bij het organiseren en aanbieden van jeugdhulp. In de praktijk vertaalt zich dit in het gegeven dat eenzelfde kind of jongere gebruik kan maken van hulp komende uit meerdere sectoren binnen het Vlaamse jeugdhulplandschap. Over de aard en de grootte van dit gebruik is echter maar weinig geweten.

Het huidige onderzoeksproject zet daarom in op een eerste 'geïntegreerde dwarsdoorsnede' oefening binnen de Vlaamse jeugdhulpverlening. **Het doel van dit onderzoek is om een zicht te krijgen op het aantal kinderen en jongeren die de Vlaamse Gemeenschap in 2021 bereikte via drie sectoren binnen de Jeugdhulp enerzijds, en het soort hulp waarvan deze kinderen en jongeren gebruik maakten anderzijds.**

Hiervoor wordt, allereerst, ingezet op een kwantitatieve analyse van registratiedata. Zowel het Agentschap Opgroeien (OG), het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en de CAW stelden data ter beschikking in het kader van dit onderzoek. We spreken in dit onderzoek van 'overlap', wanneer kinderen en jongeren gedurende het kalenderjaar bij meerdere sectoren gekend waren of ondersteund werden. Belangrijk om te benadrukken is dat de aangeleverde data enkel en alleen een indicatie geven van of de persoon met de betreffende dienst of voorziening in contact is geweest en/of ondersteuning kreeg in het jaar 2021. Op basis van deze data kan bijgevolg geen uitspraak gedaan worden over de chronologie in het gebruikte aanbod doorheen het jaar 2021, noch over het al dan niet simultaan verlopen van dit gebruik. Uiteindelijk resulteerde de aangeleverde data in 2 databanken op basis waarvan specifieke analyses gedaan werden, namelijk:

- Dwarsdoorsnede 1: kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar, met data vanuit de drie sectoren (OG, CAW en VAPH);
- Dwarsdoorsnede 2: jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar, met data vanuit OG en CAW.

Daarnaast, worden de belangrijkste bevindingen uit deze kwantitatieve analyses, voorgelegd aan het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp binnen de diverse provincies (IROJ) om inzage te krijgen in hun reflecties bij de cijfers en het belang ervan voor het beleid.

Kwantitatieve analyse: Dwarsdoorsnede 1

Dwarsdoorsnede 1 brengt voor het eerst in kaart hoeveel kinderen en jongeren gebruik maken van de diverse types hulp en ondersteuning binnen de Vlaamse Jeugdhulp. De aangeleverde dataset bevat 86.909 kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar die gekend zijn of gebruik maken van jeugdhulpverlening. Het kan, echter, zijn dat diverse van deze kinderen en jongeren in meerdere datasets voorkomen. Deze overlap werd uitgefilterd. **Het totale aantal unieke kinderen en jongeren dat in 2021 gebruik maakt van diverse types hulp en ondersteuning bedraagt 78433.**

De overgrote meerderheid van deze kinderen en jongeren, met name 89,31% (60,22% OG, 25,52% VAPH en 3,57% CAW), is uitsluitend gekend binnen één van de drie sectoren in het referentiejaar. **10 % maakt in het referentiejaar 2021 gebruik van meer dan 1 sector.** In het bijzonder gaat het om **7347 kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar die gekend en/of geholpen worden door diensten van Opgroeien en VAPH.** Daarnaast zijn 884 kinderen en jongeren, ofwel iets meer dan 1% gekend en/of geholpen door een dienst van Opgroeien en een CAW. Andere combinaties komen beduidend minder voor (rond de 1% of minder). Amper 0,11% van het totaal aantal kinderen en jongeren in de dataset komt voor in de data van zowel OG, CAW en VAPH. Nog uitzonderlijker is de overlap tussen VAPH en CAW, namelijk 0,09%.

Wanneer we als vertrekpunt het totaal aantal kinderen en jongeren nemen die of geholpen worden door de CAW of door het VAPH, dan is de overlap met OG – met andere woorden, het aantal kinderen en jongeren die ook gekend zijn bij OG - aanzienlijk. **Zo blijkt voor het VAPH dat van het totaal aantal geregistreerde kinderen en jongeren in de dataset (27519) 7347 kinderen en jongeren ook terug te vinden zijn in de registratiesystemen van OG.** Anders uitgedrukt, 1 op 4 van alle kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar geholpen door het VAPH zijn ook geregistreerd in 2021 door diensten van het Agentschap Opgroeien. **Voor de CAW geldt dat voor het totaal aantal geregistreerde kinderen en jongeren in de dataset (3844) 27,13% (1043) ook geregistreerd werden in andere sectoren, waaronder bovenal OG (884).**

Verdere detail analyses zijn nodig om de aard van de overlap uit te zuiveren. Gezien de veelheid aan mogelijke subtypes hulpverlening en ondersteuning binnen de drie sectoren die gecombineerd kunnen worden, is het binnen het huidige bestek van dit onderzoek niet mogelijk om alle mogelijke vormen van overlap in dwarsdoorsnede 1 uit te diepen. Wel werd een **verdere aanzet gedaan naar meer fijnmazige analyses door OG op te delen naar Hulp vanuit Agentschap Opgroeien (VZB, OSD, GI, COBE, HCA, NAFT, Pleegzorg, OCJ en SDJ)¹ en intersectorale hulpaanvragen (geregistreerd bij de Intersectorale Toegangspoort (ITP), het crisismeldpunt en het Centraal Aanmeldpunt van de Gemeenschapsinstellingen (CAP)).**

Inzake de intersectorale hulpaanvragen, is **de overlap tussen ITP en hulp vanuit Opgroeien de grootste categorie binnen de verschillende types van overlap** (11757 kinderen en jongeren hebben een geregistreerde hulpvraag bij de ITP in 2021 en krijgen daarnaast nog begeleiding bij een dienst die

¹ Aan het begin van het rapport vindt de lezer een lijst met afkortingen

erkend is door Opgroeien). Daarnaast zijn 1769 kinderen en jongeren aangemeld bij de ITP die in het jaar 2021 zowel hulp vanuit Opgroeien als het VAPH kregen. De overlap tussen de ITP en kinderen en jongeren met een begeleidingsmodule CAW is zeer beperkt, namelijk 44. Voor de kinderen en jongeren aangemeld bij het **Crisismeldpunt geldt voor ongeveer één op drie dat zij in hetzelfde jaar geen hulp krijgen van de andere sectoren**. Twee kinderen en jongeren op de drie zijn dus wel gekend binnen IJH-sectoren in 2021. De grootste groep (2806 kinderen en jongeren) krijgt in datzelfde jaar wel hulp vanuit het Agentschap Opgroeien. Gezien er geen datum-variabele beschikbaar was in de dataset is het niet mogelijk om een uitspraak te doen over of deze crisisaanvraag al dan niet voor of na de aangeboden hulp plaatsvond. Tot slot, blijken **de specifieke doeleinden van het centraal aanmeldpunt uit de zeer lage aantallen unieke kinderen en jongeren die aangemeld zijn bij CAP**. De grootste overlap doet zich voor met hulp vanuit het Agentschap Opgroeien (1141 kinderen en jongeren). 213 kinderen en jongeren in datzelfde jaar krijgen ondersteuning vanuit het VAPH.

Op basis van deze verfijning in de dwarsdoorsnede wordt het aantal wachtende kinderen en jongeren in beeld gebracht. Bij ITP zijn er **6947 unieke kinderen en jongeren geregistreerd die op 31 december 2021 wachtende zijn**. Daarvan wachten ongeveer twee op de vijf (37,35%) op VAPH-zorg en ondersteuning. Van deze 2595 unieke kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning (62,20%), krijgt 1614 in 2021 reeds zorg en ondersteuning aangeboden van het VAPH. Anders gezegd, wil dit zeggen dat 37,80% van deze kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning in 2021 geen VAPH-zorg en ondersteuning kreeg. Vijfhonderddrieëndertig (20,54%) kinderen en jongeren op de VAPH-wachlijst zijn gekend in een RTH-voorziening van het VAPH in 2021. Bijna een kwart (24,16%; N=627) van de kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning werd in 2021 geholpen in een MFC.

Tot slot werd de overlap tussen OCJ en/of SDJ en de andere sectoren geanalyseerd. **Een groot aantal kinderen en jongeren is immers aangemeld bij en krijgt hulp van een OCJ of een SDJ (N=14016)**. Dit komt neer op 17,87% van alle kinderen en jongeren van de totale populatie die in dit onderzoek van naderbij wordt bekeken. Binnen de groep van kinderen en jongeren van de CAW is ongeveer 15% van alle gekende kinderen en jongeren gekend bij OCJ en/of SDJ. Voor alle kinderen en jongeren geholpen door het VAPH is ongeveer 12% ook gekend bij OCJ en/of SDJ.

Kwantitatieve analyse: Dwarsdoorsnede 2

Naast dwarsdoorsnede 1 werd er een tweede dwarsdoorsnede doorgevoerd wat betreft de jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar die geholpen werden door het Agentschap Opgroeien, meer specifiek door pleegzorg (PZ) en/of voorzieningenbeleid (VZB), en begeleiding kregen en/of onthaald werden binnen de CAW.

In totaal werden in 2021 **11901 jongvolwassenen geholpen door PZ en VZB en/of de CAW**. **De overlap tussen beide sectoren bedraagt minder dan 5% van alle geholpen jongvolwassenen**.

Op basis van deze tweede dwarsdoorsnede stellen we vast dat in totaal 7189 jongvolwassenen hulp ontvangen van de CAW die geen hulp kregen van PZ en/of VZB van het Agentschap Opgroeien. Van deze jongvolwassenen kregen 3178 hulpverlening in de onthaalfase bij de CAW. 423 krijgen enkel begeleiding door de CAW. Voor 3588 van deze 7189 jongvolwassenen is er zowel sprake van hulpverlening in de

onthaalfase als begeleiding door de CAW. Daarnaast worden in totaal 4712 jongvolwassenen begeleid in PZ en/of VZB van het Agentschap Opgroeien.

Kwalitatief onderzoek: focusgroepen bij IROJ

De voornaamste bevindingen uit dwarsdoorsnede 1 en 2 werden tot slot voorgelegd aan het werkveld om te peilen naar hun reflecties en de relevantie voor het beleid. In gesprek met het IROJ in de diverse provincies werd vooral bezorgd gekeken naar de problematiek van de wachtlijsten, de druk op de consulenten en de sterke aanwezigheid van de jeugdrechtbank in een setting die bovenal nabijheid en vraaggestuurdheid promoot. Deze probleemgebieden sluiten volgens de deelnemers aan bij de realiteit en zijn soms zelfs nog een onderschatting.

Daarnaast volgt vooral de vraag naar een duidelijke visie van de overheid op de verwerving van data en de betekenis ervan voor het te voeren beleid. Er bestaat op het terrein vooral interesse in meer verfijnde analyses op basis van achtergrondkenmerken van kinderen en jongeren; naast eerder longitudinale opvolging waarin ook aandacht uitgaat naar meer preventieve hulpvormen.

Conclusie

Deze eerste dwarsdoorsnede oefening vormt een aanzet voor een beter inzicht in de overlap tussen jeugdhulpverlening waarbij, voorlopig, enkel gekeken werd naar 3 sectoren (OG, VAPH en CAW). Het onderzoek geeft een zicht op het totale aantal kinderen, jongeren en jongvolwassenen die in een kalenderjaar met één van deze drie sectoren in contact komen of geholpen worden, op de grootte van de wachtlijst op het einde van het jaar, op de overlap tussen sectoren. Meer diepgaande analyses wat betreft de dienstverlening en ondersteuningsniveau kunnen verdere verfijning aanbrengen in de bevindingen. Hiervoor is meer onderzoek nodig. Een louter datagestuurde analyse is noch volgens de onderzoekers noch volgens het terrein aangewezen. De veelheid aan data vraagt vooral om een duidelijke set van beleidsrelevante vragen die de analyse van deze gegevens kunnen sturen.

Enkele detailanalyses die door de stuurgroepleden werden gevraagd, werden als bijlage toegevoegd aan dit rapport met een beknopte beschrijving.

Inhoud

Lijst met afkortingen	10
Hoofdstuk 1 Inleiding	11
Hoofdstuk 2 Onderzoeksmethodologie	13
Hoofdstuk 3 Beschrijving van de onderzoekspopulatie en variabelen	17
1 Sociodemografische variabelen	17
1.1 Geslacht	17
1.2 Leeftijd	17
1.3 Eerstelijnszones	18
2 Agentschap Opgroeien	18
2.1 Voorzieningenbeleid (VZB)	18
2.2 Pleegzorg (PZ)	18
2.3 Ondersteuningscentrum Jeugdzorg	19
2.4 Sociale Dienst Jeugdrechtbank	19
2.5 Intersectorale Toegangspoort	19
2.6 Domino GI	20
2.7 Herstelgerichte constructieve afhandeling	20
2.8 Crisis	20
2.9 Centraal aanmeldpunt Gemeenschapsinstellingen	21
2.10 Bemiddeling en cliëntoverleg en -bemiddeling (COBE)	21
2.11 Naadloos Aansluitende Flexibele Trajecten	22
2.12 Wachtenden	22
3 Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	22
3.1 Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp	22
3.2 Multifunctionele Centra	23
3.3 Individuele materiële bijstand	23
3.4 Persoonlijk Assistentiebudget	23
4 Centrum Algemeen Welzijnswerk	24
4.1 Kortdurend / “onthaal”	24
4.2 Begeleiding	24
4.3 Onthaal hulpverlening (op basis van clusterthema’s)	25
5 Bijkomende informatie over de beschikbare gegevens	26

Hoofdstuk 4	Analyses dwarsdoorsnede 1: kinderen en jongeren van 0 tot 21 jaar	27
1	Samenstelling van de databanken	27
2	Overlap tussen de sectoren onderzocht	29
3	Overlap vanuit het standpunt van de specifieke sectoren bekeken	32
4	Verdiepende analyses van dwarsdoorsnede I (0 – 21 jaar)	35
4.1	Intersectorale hulp vragen	36
4.2	Bijkomende analyses op vraag van de stuurgroep	40
Hoofdstuk 5	Analyses dwarsdoorsnede 2: jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar	45
Hoofdstuk 6	Kwalitatieve analyse	47
1	Herkenbare en problematische data	47
2	Opmerkingen bij de beperkingen van de cijfers	48
3	Vragen naar een duidelijk (cijfer)beleid	49
Hoofdstuk 7	Algemene conclusie	51
1	Kwantitatieve analyses op dwarsdoorsnede 1 en 2	51
2	Kwalitatieve gesprekken met leden van het IROJ	53
3	Pistes voor verder onderzoek	54
Referenties		55
Bijlage 1	Ad hoc vragen stuurgroep	57
Bijlage 2	Powerpoint slides voor deelnemers kwalitatief onderzoek	93

Lijst tabellen

Tabel 1	Overzicht aangeleverde data naar WVG-sector in eerste dwarsdoorsnede (0-21 jaar)	15
Tabel 2	Overzicht aangeleverde data naar WVG-sector in tweede dwarsdoorsnede (18-25 jaar)	16
Tabel 3	Aangeleverde unieke kinderen en jongeren per databank aangeleverd door iedere sector	27
Tabel 4	Aantal unieke kinderen en jongeren per aangeleverde databank en hun mogelijke combinaties	29
Tabel 5	Aantal unieke kinderen per aangeleverde instantie afgezet ten opzichte van de populatie kinderen in percentage	30
Tabel 6	Aantal unieke kinderen en jongeren in de dwarsdoorsnede en hun mogelijke combinaties	30
Tabel 7	Dwarsdoorsnede Opgroeien – CAW voor jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar	45

Lijst figuren

Figuur 1	Geregistreerd hulpgebruik binnen de verschillende sectoren onderverdeeld per instantie	28
Figuur 2	Visuele voorstelling van de overlap tussen de verschillende sectoren a.d.h.v. venndiagram	31
Figuur 3	Aantal unieke kinderen en jongeren gekend per sector	32
Figuur 4	Overlap per sector	33
Figuur 5	Percentage kinderen en jongeren en de overlap tussen OG en VAPH	34
Figuur 6	Percentage kinderen en jongeren en de overlap tussen OG en CAW	35
Figuur 7	Dwarsdoorsnede intersectorale toegangspoort	37
Figuur 8	Dwarsdoorsnede - crisisdispatch	38
Figuur 9	Dwarsdoorsnede – centraal aanmeldpunt	39
Figuur 10	Venndiagram wachtenden VAPH	41
Figuur 11	Overlap SDJ/OCJ en andere sectoren	42
Figuur 12	Overlap OCJ en andere sectoren	43
Figuur 13	SDJ en andere sectoren	43
Figuur 14	Dwarsdoorsnede Opgroeien – CAW voor jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar	46

Lijst met afkortingen

BinC	Begeleiding in Cijfers)
CAP	Centraal AanmeldPunt
COBE	Bemiddeling & overleg (Clientoverleg en bemiddeling
Domino	Dossier Minderjarigen Opgvolgingssysteem
GI	Gemeenschapsinstelling
GIR	Geïntegreerde registratietool
HCA	Herstelgerichte Constructieve Afhandeling
IMB	Individuele materiële bijstand
IROJ	Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp
ITP	Intersectorale toegangspoort
JO	Jeugdhulp Opgroeien
MFC	Multifunctioneel centrum
NAFT	Naadloos flexibele trajecten
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OG	Agentschap Opgroeien
OSD	Databank domino met gegevens over maatschappelijke noodzaak, maatregels, ...
PAB	Persoonlijk assistentiebudget
PZ	Pleegzorg
RTH	Rechtstreeks toegankelijke hulp van het VAPH
SDJ	Sociale Dienst Jeugdrechtbank
VZB	Voorzieningenbeleid

Hoofdstuk 1

Inleiding

Het decreet betreffende de integrale jeugdhulp stelde in 2013 een samenwerking en afstemming van alle actoren in de jeugdhulp voorop, waarbij uitgegaan wordt van een gezamenlijk engagement ten behoeve van de minderjarigen, hun ouders of opvoedingsverantwoordelijken en personen uit hun leefomgeving. Doelstelling 7 van dit decreet bepleit een integrale aanpak bij het organiseren en aanbieden van de jeugdhulp. Concreet betekent dit dat het combineren van hulpvormen uit verschillende sectoren in de praktijk mogelijk wordt gemaakt.

Uit de evaluatie van het decreet uitgevoerd door het SWVG (Roevens et al, 2021) bleek alvast dat het decreet effectief heeft bijgedragen tot een verbeterde intersectorale samenwerking. Deze evaluatie maakte, echter, louter gebruik van kwalitatieve onderzoeksmethoden. De grootte en aard van de intersectorale samenwerking binnen de jeugdhulp in Vlaanderen werd nog niet becijferd. Het huidige onderzoeksproject wil hierop een antwoord bieden aan de hand van een 'geïntegreerde dwarsdoorsnede' oefening waarbij gebruik gemaakt wordt van data komende van het Agentschap Opgroeien (OG), het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW).

Zowel OG als VAPH maakten de voorbije jaren al 'dwarsdoorsnede oefeningen' waarbij ze analyseerden hoeveel unieke jongeren met hun eigen diensten in aanraking kwamen en welke combinaties werden vastgesteld. Dit onderzoek gaat aldus nog een stap verder door data uit drie sectoren mee te nemen in de analyse en heeft als doel om een geïntegreerd zicht te bieden op de kinderen en/of jongeren die de Vlaamse Gemeenschap via deze drie sectoren van de jeugdhulp bereikte in het referentiejaar 2021. De dwarsdoorsnede geeft op deze manier een eerste zicht op welke vormen van hulp- en of diensten gecombineerd werd door gezinnen in de loop van het referentiejaar. In het rapport wordt dit fenomeen als **overlap** gedefinieerd. Wanneer gesproken wordt over overlap in de tekst dan betekent dit aldus concreet dat het kind of de jongere in het kalenderjaar met meer dan 1 sector in contact is gekomen. Dit betekent dus niet noodzakelijk dat deze twee diensten tegelijkertijd bij het kind of de jongere betrokken waren, enkel dat in de loop van het jaar het kind met meerdere diensten of sectoren in contact is geweest en aldus een overlap geconstateerd werd in de aangeleverde data.

Het volledige onderzoek zal een antwoord bieden op de volgende onderzoeksvragen:

- Hoeveel unieke kinderen en jongeren maken gebruik van VAPH-ondersteuning, CAW-ondersteuning en hulp gefinancierd door OG en wat zijn hun kenmerken?
- Welke hulp gebruiken jongeren die geholpen worden door het VAPH, CAW en OG?
- Welke nieuwe inzichten en vragen levert die dwarsdoorsnede op vanuit het perspectief van de betrokken agentschappen, voorzieningen en cliëntvertegenwoordigers in het licht van de ontwikkeling van een hulpverlening en ondersteuning zoals geconcipeerd in de uitwerking van de beleidsnota 'Vroeg en Nabij'.

Deze nota gaat, allereerst, dieper in op de gebruikte data, de datakoppeling en de onderzoeksmethodologie die gevolgd werd doorheen de kwantitatieve analyses. Vervolgens wordt de verkenning van de data en de onderzoekmatige bevindingen die hieruit naar voor komen verduidelijkt en binnen

een kwalitatieve onderzoeksopzet besproken met het terrein. Enkele bijkomende ad hoc analyses worden op vraag van de leden van de stuurgroep toegevoegd als bijlage aan dit onderzoeksrapport.

Hoofdstuk 2

Onderzoeksmethodologie

Dit onderzoek bestaat uit een kwantitatief en kwalitatief onderzoekluik. Kwantitatief beoogt dit onderzoek om een zicht te krijgen op het **unieke aantal kinderen en jongeren dat in contact komen met en/of gebruik maken van jeugdhulp en de soorten hulpvormen** die ze combineren binnen een gekozen referentiejaar. Concreet werd geopteerd om deze dwarsdoorsnede oefening te maken **voor het referentiejaar 2021**.

In het kader van de dwarsdoorsnede oefening werd een datakoppeling opgezet over de grenzen van de WVG-sectoren heen. Zowel OG, CAW als VAPH werkten mee aan dit onderzoek en stelden hun data ter beschikking. De aangeleverde data per organisatie bestond op haar beurt uit diverse databanken waarin meerdere variabelen geregistreerd worden binnen thematische hulponderdelen. Een volledig overzicht van de samenstelling van de aangeleverde data is terug te vinden in tabel 1 en 2.

Er werd gebruik gemaakt van een *trusted third party* die de koppeling verzorgde tussen de records in de verschillende databanken.

Uiteindelijk resulteerde dit in 2 dwarsdoorsnedes, namelijk:

1. dwarsdoorsnede 1 (0 – 21 jaar, kinderen en jongeren) met OG, VAPH en CAW
2. dwarsdoorsnede 2 (18 – 25 jaar, jongvolwassenen) met OG en CAW

Deze twee dwarsdoorsnedes kwamen tot stand op basis van een verschil in leeftijdsafbakening van het hulpaanbod in het kader van de doelgroep kinderen en jongeren. De VAPH-zorg en ondersteuning inzake kinderen en jongeren loopt specifiek af op de leeftijd van 21 jaar waarbij overgegaan wordt naar een hulpaanbod voor volwassenen. Dit is niet het geval voor CAW en OG. De leeftijd van 21 jaar is desondanks wel een limiet die nodig is wanneer data uit de drie sectoren vergeleken wordt. Op basis van deze overweging is dwarsdoorsnede 1 samengesteld, namelijk de data over het gebruik van het hulpaanbod uit de 3 WVG-sectoren van 0 tot 21 jaar. CAW en OG richten zich met hun aanbod echter ook nog specifiek op de doelgroep van jongvolwassenen, meer bepaald jongeren met de leeftijd van 18 tot 25 jaar. De stuurgroep was geïnteresseerd in enkele bijkomende analyses inzake het gebruik van jeugdhulpverlening in deze specifieke leeftijdsgroep. Daarom werd eveneens data aangeleverd in dwarsdoorsnede 2. Deze dwarsdoorsnede is aldus specifiek voor 2 van de 3 WVG sectoren, namelijk OG en CAW, en omvat data over het gebruik van hulpverlening en ondersteuning van 18 tot 25 jaar.

Wat betreft dwarsdoorsnede 1 gaat het om 55546 kinderen en jongeren die gekend en/of ondersteund worden door diensten en voorzieningen die erkend en gesubsidieerd worden door het Agentschap Opgroeien. Voor het VAPH gaat het om 27519 kinderen en jongeren en voor de CAW gaat het om 3844 kinderen en jongeren. Voor deze laatste sector gaat het enkel om die kinderen en jongeren die als specifieke cliënt gekend en geholpen zijn door de CAW. De kinderen die betrokken zijn bij één of beide ouders die geholpen worden door de CAW zijn hier niet in meegenomen.

Wat betreft dwarsdoorsnede 2 gaat het om 9447 jongvolwassenen die gekend en/of ondersteund worden door een dienst of voorziening die aangeboden wordt of gesubsidieerd wordt door het Agentschap Opgroeien en 8249 jongvolwassenen die geholpen worden door de CAW. Voor de CAW, gaat het bij de 0-21-jarigen om kinderen die begeleiding kregen, terwijl voor de 21-25-jarigen ook de jongvolwassenen meegenomen die via het onthaal/kortdurende begeleiding gekend zijn. Daarnaast is

het zo dat voor de CAW enkel jongvolwassenen kunnen meegenomen worden wiens RR-nummer gekend is bij de dienst. Dit impliceert dat het aantal jongvolwassenen dat in contact komt met de CAW in een jaar hoger ligt dan het aantal dat in deze analyses werd meegenomen.

Het is cruciaal om te verduidelijken dat de aangeleverde data enkel een indicatie geven van het feit of zij in het jaar 2021 geregistreerd zijn geworden. De gegevens laten niet toe om simultaan of opeenvolgend gebruik van diensten en voorzieningen in kaart te brengen.

In het kwalitatief deel van dit onderzoek worden de voornaamste kwantitatieve bevindingen voorgelegd aan het terrein. In samenspraak met de stuurgroep werd beslist om binnen dit kader het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp (IROJ) aan te spreken om de data mee te bespreken. Het IROJ brengt de verschillende jeugdhulppartners uit de regio intersectoraal samen om via infodeling, afstemming en samenwerking de jeugdhulp in de regio mee vorm te geven. Het IROJ komt hiertoe een zestal keer per jaar samen. De IROJ bestaan uit

- cliëntvertegenwoordigers
- vertegenwoordigers uit de zes sectoren van integrale jeugdhulp
- de intersectorale toegangspoort
- de dienst voor pleegzorg
- de kinderpsychiatrie
- de jeugdmagistratuur
- een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap

Eenzijds zijn de verschillende sectoren die gevat worden in de kwantitatieve analyse aldus vertegenwoordigd in de IROJ, anderzijds komen de IROJ reeds samen. Vanuit de overweging om de vergaderlast te beperken, werd geopteerd om het gesprek over de analyse van de data aansluitend op een reeds geplande vergadering in te plannen (al was dat uiteindelijk niet het geval in West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant/Brussel).

In totaal vonden 5 gesprekken plaats, met telkens een representatie van - onder andere - het algemeen welzijnswerk, Opgroeien en VAPH:

- Antwerpen: 5 december 2023 - 12 deelnemers
- Limburg: 11 januari 2024 - 20 deelnemers
- Oost-Vlaanderen: 12 januari 2024 - 8 deelnemers
- West-Vlaanderen: 19 januari 2024 - 8 deelnemers
- Vlaams-Brabant/Brussel (online): 19 februari 2024 - + 25 deelnemers

De gesprekken duurden tussen de 45 minuten en het anderhalf uur. Samenvattende slides (in bijlage 2) werden geprojecteerd en voorgesteld aan de deelnemers waarna er ruimte was voor verdere discussie.

Tabel 1 Overzicht aangeleverde data naar WVG-sector in eerste dwarsdoorsnede (0-21 jaar)

Organisatie	Agentschap Opgroeien <i>Gezinsondersteuning, groeipakket, kinderopvang, pleegzorg, adoptie en jeugdhulp</i>	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap <i>Entiteit binnen de Vlaamse overheid die de specifieke bevoegdheid heeft voor de financiering en organisatie van zorg, ondersteuning en hulpmiddelen voor PmH</i>	Centrum voor Algemeen Welzijnswerk <i>Helpt mensen met al hun vragen en problemen die te maken hebben met welzijn</i>
Databanken	<i>Domino BinC en OSD, Insisto en COBE</i>	<i>GIR</i>	<i>We-Dossier</i>
Onderdelen	Centraal aanmeldpunt gemeenschapsinstelling Cliëntoverleg en bemiddeling Crisis Intersectorale toegangspoort Sociale dienst jeugdrechtbank/ ondersteuningscentrum jeugdzorg Voorzieningenbeleid Herstelgerichte constructieve afhandeling Naadloos flexibele trajecten Pleegzorg Wachtenden	Individuele materiële bijstand Persoonlijk assistentiebudget Multifunctioneel centrum (dagondersteuning, verblijf, begeleiding) Rechtstreeks toegankelijke hulp (dagondersteuning, verblijf, begeleiding)	Begeleiding o Wonen o Relaties en persoonlijke problemen o Armoede en schulden o Dader en slachtofferschap o Detentie o Precair verblijf
Aantal cases	N = 55546	N = 27519	N = 3844

Tabel 2 Overzicht aangeleverde data naar WVG-sector in tweede dwarsdoorsnede (18-25 jaar)

Organisatie	Agentschap Opgroeien <i>Gezinsondersteuning, groeipakket, kinderopvang, pleegzorg, adoptie en jeugdhulp</i>	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap <i>Entiteit binnen de Vlaamse overheid die de specifieke bevoegdheid heeft voor de financiering en organisatie van zorg, ondersteuning en hulpmiddelen voor PmH</i>	Centrum voor Algemeen Welzijnswerk <i>Helpt mensen met al hun vragen en problemen die te maken hebben met welzijn</i>
Databanken	<i>Domino BinC en OSD, Insisto en COBE</i>		<i>We-Dossier</i>
Onderdelen	Centraal aanmeldpunt / gemeenschapsinstelling Cliëntoverleg en bemiddeling Crisis Intersectorale toegangspoort sociale dienst jeugdrechtbank/ondersteuningscentrum jeugdzorg Voorzieningenbeleid Herstelgerichte constructieve afhandeling Naadloos flexibele trajecten Pleegzorg Wachtenden ²		Kortdurend/"onthaal" Begeleiding o Wonen o Relaties en persoonlijke problemen o Armoede en schulden o Dader en slachtofferschap o Detentie o Precair verblijf Intensiteit 8 clusterthema's
Aantal cases	N = 9447		N = 8249

² Zie punt 2.12 hoofdstuk 3 voor verdere verduidelijking en begripsafbakening

Hoofdstuk 3

Beschrijving van de onderzoekspopulatie en variabelen

De data die aangeleverd werden binnen het kader van dit onderzoek bestaat uit diverse variabelen die meer inzicht geven in het profiel van het kind of de jongere die hulp gebruikt op dat moment, maar ook over de specifieke hulp waarvan gebruik gemaakt wordt. Tabel 1 en Tabel 2 geven een schematisch overzicht van de data uit dwarsdoorsnede 1 en dwarsdoorsnede 2. In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de specifieke variabelen die hierbinnen beschikbaar werden gesteld.

Binnen het kader van de bespreking van de onderzoekspopulatie en de variabelen, baseren we ons op de meer uitgebreide variabelen in dwarsdoorsnede 1 gezien deze ook de variabelen uit dwarsdoorsnede 2 omvatten.

1 Sociodemografische variabelen

Aan de hand van de demografische factoren willen onderzoekers doorgaans meer inzicht krijgen in de onderzochte doelgroep, in dit geval de groep kinderen en jongeren in de dwarsdoorsnede. Hiermee kan een accurater beeld geschetst worden van wie concreet gebruik maakt van de jeugdhulp. Deze verhoudingen zijn belangrijk om conclusies te trekken alsook te gaan stratificeren waar nodig.

In het kader van dit onderzoek werd, echter, slechts een zeer beperkt aantal sociodemografische variabelen ter beschikking gesteld om achtergrondkenmerken van de kinderen en jongeren mee in kaart te brengen. Door de sociodemografische variabelen te analyseren, kunnen we de populatie onderverdelen in subgroepen zoals man en vrouw, maar ook het onderverdelen in verschillende leeftijdsklassen alsook provincies.

1.1 Geslacht

Geslacht is één van de basisvariabelen binnen onderzoek. De mogelijke keuzes bij geslacht zijn jongen en meisje. Het geslacht is een van de meest gebruikte sociaal demografische variabelen. Door 'geslacht' mee te nemen binnen ons onderzoek hopen we daar een antwoord op te vinden. Van daaruit willen we gaan stratificeren naar geslacht waardoor de analyses aan betrouwbaarheid zullen winnen.

1.2 Leeftijd

Leeftijd als sociodemografische variabele geeft een inzicht naar de leeftijdsverdeling overheen de sectoren. De leeftijd wordt weergegeven in dit onderzoek als een categorische variabele waarbij de volgende onderverdeling plaatsvindt:

- 0-6 jaar
- 7-12 jaar
- 13-18 jaar
- 19-21 jaar

1.3 Eerstelijnszones

Door de kinderen en jongeren in te delen per eerstelijnszone, kunnen er meer gerichte statistische analyses uitgevoerd worden. Zo kan er nagegaan worden in welke regio's kinderen en jongeren meer of minder intensieve hulp krijgen. Daarnaast kunnen we aan de hand van de aangeleverde eerstelijnszones uitspraken doen per provincie

2 Agentschap Opgroeien

Alle variabelen die werden aangeleverd door het Agentschap Opgroeien zijn ofwel dichotome variabelen of variabelen die inzicht geven over het aantal keren dat een kind of jongere beroep deed op de hulp. Onderstaande variabelen geven een inzicht in de aangeleverde data en hun omschrijving.

2.1 Voorzieningenbeleid (VZB)

Sinds het jaar 2014 zijn de Organisaties voor Bijzondere Jeugdzorg (OVBJ) operationeel. De terminologie met betrekking tot erkenningen is gewijzigd; er wordt niet langer gesproken over erkenningen binnen specifieke categorieën, maar eerder over erkenningen van organisaties voor bijzondere jeugdzorg die verschillende modules aanbieden, waaronder verblijf, dagbegeleiding in groep, contextbegeleiding, en contextbegeleiding gericht op autonoom wonen. VZB omvat zowel kinderen en jongeren in RTH als in NRTH.

Deze herformulering is afgestemd op de groeiende behoefte aan flexibel inzetbare modules die beter aansluiten bij de specifieke behoeften van het kind of de jongere. Daarnaast vallen hier ook andere diensten onder:

- Organisaties bijzondere jeugdzorg (OVBJ)
- Onthaal, oriëntatie- en observatiecentra (OOOC)
- Centra integrale gezinszorg (CIG)
- Diensten voor crisishulp aan huis (CAH)
- Diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA)
- Ondersteuningsteams voor allochtonen (OTA)
- Observatie- en behandelcentra (OBC)
- GES+ voorzieningen
- Naadloze en flexibele trajecten (NAFT)
- Diensten voor pleegzorg
- Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG)

2.2 Pleegzorg (PZ)

Pleegzorg vertegenwoordigt een vorm van ondersteuning voor kinderen, jongeren, en volwassenen met een handicap of psychiatrische problematiek, bekend als 'pleeggasten', die om diverse redenen tijdelijk niet in staat zijn of niet mogen verblijven in hun eigen huis. Tijdens deze periode bieden pleeggezinnen vrijwillig opvang en zorg aan pleegkinderen of -gasten, met de ondersteuning van een dienst voor pleegzorg. De duur van pleegzorg strekt zich uit tot het moment waarop het pleegkind of de pleeggast terug naar huis kan keren of zelfstandig kan gaan wonen.

2.3 Ondersteuningscentrum Jeugdzorg

Hulpverleners streven naar het vinden van oplossingen binnen de context van vrijwillige, buitengerechtelijke hulpverlening. In situaties waarin dit niet haalbaar blijkt en de omstandigheden voor een minderjarige als onveilig of bedreigend worden beschouwd, voelt de hulpverlener de verantwoordelijkheid om actie te ondernemen. Deze noodzaak doet zich met name voor bij gevallen van verontrusting, zoals:

- Bedreiging van de ontwikkelingskansen van een minderjarige, bijvoorbeeld wanneer de jongere zeer zelden naar school gaat.
- Aantasting van de (psychische, fysieke of seksuele) integriteit van de minderjarige, zoals bij gevallen van kindermishandeling of misbruik.

Wanneer de hulpverlening in het kader van deze verontrusting vastloopt of niet wordt geaccepteerd, kunnen hulpverleners een beroep doen op een gemandateerde voorziening. In Vlaanderen zijn er twee dergelijke gemandateerde voorzieningen:

- Ondersteuningscentra Jeugdzorg (OCJ): deze maken deel uit van Opgroeien.
- Vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK): deze worden gesubsidieerd door Opgroeien.

Het OCJ en de VK voeren onderzoeken uit om te bepalen of het in verontrustende situaties noodzakelijk is om vanuit de overheid hulp te initiëren of voort te zetten, waarbij wordt gesproken over maatschappelijke noodzaak. In deze dwarsdoorsnede zijn die kinderen en jongeren opgenomen die worden opgevolgd door het OCJ.

2.4 Sociale Dienst Jeugdrechtbank

Gerechtelijke hulpverlening betreft jeugdhulpverlening die door een jeugdrechter wordt voorgeschreven. De jeugdrechter heeft de bevoegdheid om te bepalen welke vorm van hulpverlening passend is en de duur ervan vast te stellen. Hierbij wordt de jeugdrechter bijgestaan door de Sociale Dienst Jeugdrechtbank (SDJ).

2.5 Intersectorale Toegangspoort

Hoewel de data aangeleverd werden door het Agentschap Opgroeien, omvat de intersectorale toegangspoort ook NRTJ vragen die buiten het Agentschap Opgroeien vallen. De Intersectorale Toegangspoort (ITP) neemt immers de beslissing over de toegang tot alle niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening. Deze toegangspoort is provinciaal georganiseerd en bestaat uit twee onafhankelijk opererende teams: een team voor indicatiestelling en een team voor jeugdhulpregie.

Bepaalde vormen van jeugdhulpverlening en ondersteuning, zoals begeleidingstehuizen, pleeggezinnen of voorzieningen voor kinderen met een handicap, zijn zeer gespecialiseerd en ingrijpend. Het aantal beschikbare plaatsen voor deze vormen van jeugdhulp is beperkt, en de geboden hulp is intensief en diepgaand. De toegang tot deze niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp verloopt daarom via de Intersectorale Toegangspoort (ITP).

De toegangspoort zorgt voor een uniforme en transparante werkwijze, en biedt de mogelijkheid om hulp uit verschillende sectoren te combineren. Op deze manier vallen minderjarigen niet langer tussen de wal en het schip. Doordat alle aanvragen via één toegangspoort verlopen, blijft de meest ingrijpende

hulp gereserveerd voor diegenen die deze het meest nodig hebben. De toegangspoort behoudt te allen tijde een duidelijk overzicht van zowel de vraag als het aanbod binnen de jeugdhulp, waardoor de overheid indien nodig kan bijsturen.

2.6 Domino GI

Het aanbod binnen de gemeenschapsinstellingen is in hoge mate gebaseerd op de principes uiteengezet in het decreet Jeugddelinquentierecht. Belangrijke kenmerken van dit aanbod omvatten:

- Geïndividualiseerd Forensisch Traject:

De gesloten begeleiding in de gemeenschapsinstellingen omvat een geïndividualiseerd forensisch traject voor de minderjarige (vermoedelijke) delictpleger. Dit traject is actief gericht op de re-integratie van de jongere in de samenleving.

- Exclusief Gesloten Aanbod:

Het aanbod is exclusief gesloten, waarbij de focus ligt op constructief en herstelgericht werken met de jongere en zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken. Het stimuleren van het actief nemen van verantwoordelijk wordt maximaal ondersteund.

- Doelgroep:

De primaire doelgroep bestaat voornamelijk uit minderjarige (vermoedelijke) delictplegers. Bovendien is er een apart aanbod voor herstelgerichte time-out voor jongeren in een verontrustende opvoedings-situatie binnen het kader van een gerechtelijke maatregel. Deze twee aspecten van het aanbod zijn duidelijk gescheiden in hun werking.

Deze uitgangspunten weerspiegelen een streven naar een holistische benadering waarbij rekening wordt gehouden met de individuele behoeften en omstandigheden van de minderjarige, met een sterke nadruk op herstelgericht en constructief handelen, evenals de bevordering van het actief nemen van verantwoordelijkheid.

2.7 Herstelgerichte constructieve afhandeling

Een dienst voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA) voorziet in herstelgerichte en constructieve benaderingen voor minderjarigen die betrokken zijn bij delictgedrag. Er zijn vijf vormen:

- leerproject: individueel of in groep;
- gemeenschapsdienst;
- herstelgericht groepsoverleg (HERGO);
- herstelbemiddeling;
- positief project.

2.8 Crisis

In bepaalde gevallen belanden kinderen, jongeren of gezinnen in een crisis, waarbij ze emotioneel overweldigd, verward, in paniek of in shock zijn. Op dat moment is er dringend behoefte aan hulp. Hulpverleners die in dergelijke situaties worden betrokken, gaan onmiddellijk samen met de

betrokkenen op zoek naar een oplossing. Snelle interventie kan ernstigere gevolgen voorkomen en tevens kansen bieden voor de toekomst.

Hoewel de meeste crisissituaties binnen de dagelijkse werking van hulporganisaties worden opgevangen, zijn er momenten waarop dit niet volstaat. Het kan zijn dat de hulpverlener geen uitweg ziet of dat er meer nodig is dan wat hij op dat moment kan bieden. In dergelijke gevallen kan de hulpverlener contact opnemen met het meldpunt crisisjeugdhulp in zijn regio. Net als bij ITP, worden de data dan wel aangeleverd door Agentschap Opgroeien, maar omvatten deze ook al de crisissituaties die buiten Agentschap Opgroeien geregistreerd werden.

Het meldpunt gaat in samenwerking met de aanmelder na of er passende hulp beschikbaar is in de directe omgeving van de jongere. Indien dit niet mogelijk blijkt, zijn er specifieke programma's voor crisisjeugdhulp en crisisinterventies beschikbaar. Deze programma's zijn gericht op het bieden van doeltreffende hulp en ondersteuning in crisissituaties.

2.9 Centraal aanmeldpunt Gemeenschapsinstellingen

Een verwijzer, vaak een consulent van de sociale dienst jeugdrechtbank, soms ook de griffier of jeugdrechter, dient een aanvraag in voor een plaats in een gemeenschapsinstelling of het Vlaams detentiecentrum. Deze aanvragen verlopen verplicht via het centraal aanmeldpunt CAP. Door middel van één elektronische aanmelding kan worden vastgesteld of er beschikbare plaatsen zijn. De centralisatie van deze aanmeldingen wordt uitgevoerd met behulp van een elektronische toepassing.

Het centraal aanmeldbeheer maakt deel uit van de overgang naar geïndividualiseerde trajecten en zorg op maat. Het biedt ondersteuning aan jeugdrechters en consultants bij het snel vinden van geschikte opvang, wat resulteert in tijdsbesparing en een verhoogde efficiëntie.

2.10 Bemiddeling en cliëntoverleg en -bemiddeling (COBE)

Een positieve relatie tussen de hulpverlener en de hulpvrager vormt een cruciale succesfactor voor de continuïteit en het succes van de hulpverlening. De onderlinge verstandhouding tussen ouders en minderjarigen heeft eveneens aanzienlijke invloed. In sommige gevallen raakt de hulpverlening echter vast of ontstaat er een conflict dat het opstarten van hulp bemoeilijkt. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat een jongere, zijn ouders en hulpverleners het niet eens worden over de te nemen stappen, of dat er een conflict ontstaat tussen een jongere en zijn ouders waarbij communicatie lijkt te zijn uitgesloten. Meningsverschillen tussen ouders en kinderen over de gewenste hulpverlening en ondersteuning of het verloop daarvan, of meningsverschillen tussen hulpverleners en minderjarigen of ouders over de aanpak van de hulpverlening, kunnen zich voordoen. In dergelijke gevallen is het raadzaam om naar een oplossing te zoeken. Om breuken in de hulpverlening en ondersteuning te voorkomen, kunnen zowel jongeren, ouders als hulpverleners een beroep doen op een onafhankelijke bemiddelaar.

Bemiddeling heeft tot doel de dialoog te herstellen tussen jongeren, ouders, opvoedingsverantwoordelijken en betrokken hulpverleners, met als doel conflicten op te lossen of beheersbaar te maken. Op deze manier wordt voorkomen dat de verdere voortgang van de hulpverlening in het gedrang komt of wordt stopgezet. Dit proces wordt geleid door een onafhankelijke en onpartijdige derde partij, de bemiddelaar. Zijn interventie maakt het mogelijk dat de betrokken partijen gezamenlijk een oplossing vinden voor hun conflict.

2.11 Naadloos Aansluitende Flexibele Trajecten

Een Naadloos Flexibel Traject (NAFT) wordt geïmplementeerd als een preventieve maatregel om schooluitval en vroegtijdig schoolverlaten in het secundair onderwijs tegen te gaan. Het is gericht op leerlingen, (klas)groepen, leerkrachten, teams en/of scholen.

Leerlingen die op sociaal, emotioneel, juridisch, pedagogisch of persoonlijk gebied moeilijkheden ondervinden, krijgen tijdelijk intensieve begeleiding, zowel individueel als in groepsverband. Klasgroepen worden ondersteund bij het creëren van een positief klasklimaat. Daarnaast ontvangen leerkrachten, teams en scholen ondersteuning bij het omgaan met jongeren en het bevorderen van een verbindend leer- en leefklimaat.

Het begeleiden van een individuele leerling en/of (klas)groep en het ondersteunen van de school vormen integrale onderdelen van een NAFT-traject. Hierbij worden vaak verschillende interventies toegepast, zowel gericht op de leerling, de (klas)groep, de leerkrachten en/of de school als geheel.

2.12 Wachtenden

De gevraagde hulp is niet altijd meteen beschikbaar. De registratie van wachtenden in de intersectorale toegangspoort van het Agentschap Opgroeien verloopt volgens een gestructureerd proces om de wachtlijsten voor jeugdhulp bij te houden en om kinderen en jongeren op een efficiënte manier toegang te geven tot de nodige hulp en ondersteuning. Voor dit onderzoek hebben we in kaart gebracht hoeveel kinderen en jongeren op 31 december 2021 op een NRTJ-wachtlijst (exclusief Persoonlijk assistentie-budget) stonden.

De wachtenden worden aangeleverd via de databank 'informatiesysteem intersectorale toegangspoort' (INSISTO). Dit betekent wederom dat het aantal wachtenden niet enkel het aantal wachtenden binnen Agentschap Opgroeien omvat, maar alle wachtenden inzake NRTJ-jeugdhulp op 31/12/2021. Hierin wordt de volgende informatie opgenomen (1) het totaal aantal wachtende kinderen en jongeren, (2) gevolgd door registratie van het soort hulp op functieniveau (begeleiding, behandeling, dagopvang, diagnostiek en verblijf), (3) en ook per sector (BJB, KG OND en VAPH). Het is bovendien belangrijk op te merken dat de gegevens inzake wachtenden aldus niet slaan op wachtenden op RTJ. Hiervoor zijn geen gegevens beschikbaar binnen het kader van dit onderzoek. Wanneer in dit onderzoek gesproken wordt over wachtenden handelt het aldus steeds over NRTJ.

3 Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

3.1 Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp

Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH) omvat beperkte, handicap specifieke ondersteuning in de vorm van begeleiding, dagopvang of verblijf voor personen die sporadisch hulp nodig hebben. In het geval van rechtstreeks toegankelijke hulp is het niet nodig om een aanvraag in te dienen bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) of de intersectorale toegangspoort. Men kan rechtstreeks contact opnemen met een zorgaanbieder.

3.2 Multifunctionele Centra

Een Multifunctioneel Centrum (MFC) is gericht op personen met een handicap tot en met 21 jaar, met de mogelijkheid tot verlenging tot en met 25 jaar in uitzonderlijke gevallen, die specifieke ondersteuning nodig hebben. Het MFC biedt een scala aan diensten, waaronder begeleiding, dagopvang en verblijf.

Voor de toekenning van ondersteuning door een Multifunctioneel Centrum is een jeugdhulpbeslissing van de intersectorale toegangspoort van het Agentschap Opgroeien vereist.

De ondersteuningsfuncties binnen een MFC zijn als volgt gedefinieerd:

- Verblijf: residentiële ondersteuning aan personen met een handicap.
- Dagopvang:
 - Schoolaanvullend: bij deze dagopvang gaan de kinderen of jongeren naar school. Voor, na en tijdens de schooluren worden ze begeleid door het multifunctioneel centrum.
 - School vervangend (dagbesteding): bij deze dagopvang wordt er tijdens de schooluren voor de kinderen of jongeren een alternatief programma aangeboden. Het gaat zowel om de kinderen of jongeren die vrijgesteld zijn van leerplicht als om kinderen of jongeren die tijdelijk niet meer naar school kunnen gaan. Er wordt natuurlijk zoveel mogelijk samengewerkt met de school.
- Ambulante begeleiding: de begeleiding richt zich op de ontwikkeling van het kind en de pedagogische en psychosociale ondersteuning van de ouders. De aanvaarding van de handicap en ook de toekomst van het kind staan hierbij centraal. De begeleiding verloopt aan huis of bij de zorgaanbieder en kan bestaan uit individuele gesprekken of groepsessies.

3.3 Individuele materiële bijstand

Individuele materiële bijstand betreft een financiële tegemoetkoming bedoeld voor de aanschaf van materiële hulpmiddelen ter ondersteuning van personen met een handicap in hun dagelijks leven. Deze tegemoetkoming is van toepassing op diverse hulpmiddelen, waaronder brailleleesregels, ziekenhuisbedden, terugbetaling voor huisaanpassingen, of specifieke apparatuur die het zelfstandig functioneren van mensen met een handicap vergemakkelijkt.

3.4 Persoonlijk Assistentiebudget

Een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) is een toegewezen budget dat door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) wordt verstrekt. Dit budget stelt ouders in staat om assistentie voor hun kind thuis of op school te organiseren en te financieren. De aanvraagprocedure wordt beheerd via de intersectorale toegangspoort.

4 Centrum Algemeen Welzijnswerk

4.1 Kortdurend / “onthaal”

Deze variabele omvat de onthaalfase van de hulpverlening, waar de focus ligt op het luisteren naar de hulpvraag, vraagverheldering, indicatiestelling, informatie of adviesverstrekking en directe psychosociale hulpverlening. Het betreft hier dus een vorm van kortdurende hulp.

4.2 Begeleiding

De CAW heeft diverse begeleidingsmodules waarin cliënt en hulpverlener samen werken rond een specifiek thema en aan een aantal concrete doelstellingen. De mogelijke antwoordopties zijn steeds dichotoom, namelijk het al dan niet aanwezig zijn van deze specifieke begeleidingsvorm:

4.2.1 Wonen

CAW-begeleidingen die bemiddelen bij woonproblemen en ondersteunen naar zelfstandig wonen.

4.2.2 Relaties

Begeleidingen die zich richten op relationele aspecten inzake mensen uit de dichte omgeving, waaronder relatie-en gezinsproblemen, opvoedingsproblemen en begeleidingen bezoekruimte.

4.2.3 Armoede

Begeleidingen inzake financieel onwelzijn, armoede en/of schulden met de nood aan toeleiding tot basisrechten.

4.2.4 Dader en slachtofferschap

Begeleidingen die zich richten op personen die te maken hebben (gehad) met misdrijven en/of grensoverschrijdend gedrag, ingrijpende en schokkende gebeurtenissen zoals een overval, aanranding, verkeersongeval of ramp en nabestaanden van zelfdoding.

4.2.5 Detentie

Begeleidingen die zich specifiek richten op personen in detentie.

4.2.6 Precair verblijf

Ondersteuning voor personen zonder (duidelijk) verblijfsstatuur, bij toekomst-oriëntering, gezinshereniging, terugkeer, integratie en inburgering.

4.3 Onthaal hulpverlening (op basis van clusterthema's)

Binnen onthaal hulpverlening gebeuren registraties op basis van clusterthema's.

4.3.1 Thema 1: Financieel

Deze cluster bevat voornamelijk vragen over schulden, uitkeringen, belastingen en schuldbemiddeling.

4.3.2 Thema 2: Welzijn en gezondheid

Vragen inzake algemene gezondheid en welzijn, stress, angst, voeding, beweging, slaap, geestelijke gezondheid en verslavingen.

4.3.3 Thema 3: Wonen

Hieronder vallen vragen inzake ambulante – of woonbegeleiding met verblijf, begeleiding preventie van uithuiszetting, crisisopvang en Housing First-trajecten.

4.3.4 Thema 4: relatie en persoonlijke problemen

De elementen die binnen deze cluster voorkomen zijn bv. ondersteuning bij persoonlijke problemen, de begeleiding van relatie en gezinsproblemen en de bezoekenruimten.

4.3.5 Thema 5: Migratie

Vragen met betrekking tot migratie en integratie, verblijfsdocumenten, familiehereniging.

4.3.6 Thema 6: Dader en slachtofferschap

Binnen deze clusters wordt er ingezet op ondersteuning bij intrafamiliaal geweld (ambulant of residentieel) en begeleiding slachtofferschap

4.3.7 Thema 7: Geschillen en juridische ondersteuning

Vragen over met betrekking tot juridische expertise en contacten met gerechtsdeurwaarders.

4.3.8 Thema 8: Andere domeinen

Elementen die niet ondergebracht kunnen worden in bovenstaande clusterthema's.

5 Bijkomende informatie over de beschikbare gegevens

Uit de beschrijving van de aangeleverde gegevens blijkt dat een grote diversiteit van gegevens in deze dwarsdoorsnede is opgenomen. In het rapport maken we een onderscheid tussen drie types van gegevens.

- Type 1: Gegevens over sectoraal gebruik van hulpverlening en ondersteuning: het betreft dan de gegevens van het VAPH, de CAW, Pleegzorg en voorzieningenbeleid van Opgroeien
- Type 2: gegevens die zicht geven op aanmelding voor intersectorale hulp en ondersteuning: het gaat hier om de gegevens afkomstig van de Integrale Toegangspoort, Centrale Aanmeldpunt GI en de Crisisdispatch
- Type 3: gegevens die een zicht bieden op een tussenkomst van de Ondersteuningscentrum Jeugdhulp en de sociale diensten van de jeugdrechtsbank.

De databank die werd samengesteld voor dit onderzoek geeft enkel een indicatie op kinderen en jongeren in de loop van 2021 hulp gekregen hebben (type 1), aangemeld zijn (type 2), van een opvolging door OCJ en /of SDJ (type 3).

Inzake de interpretatie van de gegevens is het cruciaal om te beseffen dat in het rapport over overlap gesproken wordt wanneer het kind of de jongere in het kalenderjaar terug te vinden is in twee of meer databestanden. Dit betekent dus niet noodzakelijk dat twee of meer diensten tegelijkertijd bij het kind of de jongere betrokken waren, enkel dat het kind of de jongere in de loop van het jaar met meerdere diensten of sectoren in contact is geweest en aldus terug te vinden is in de data van deze sectoren

Hoofdstuk 4

Analyses dwarsdoorsnede 1: kinderen en jongeren van 0 tot 21 jaar

In dit hoofdstuk volgt een kwantitatieve analyse van de data uit dwarsdoorsnede 1. Allereerst, worden de totale aantallen binnen de datasets besproken naar unieke kinderen en jongeren. Hierdoor wordt de overlap tussen de verschillende sectoren duidelijk. Vervolgens bekijken de onderzoekers van welke combinaties van hulpverlening de kinderen en jongeren in het jaar 2021 het meest gebruik gemaakt hebben. Hierbij werd geopteerd om, binnen het kader van dit onderzoekbestek, te werken met vier specifieke categorieën; namelijk hulp vanuit VAPH, vanuit CAW, vanuit Opgroeien onderverdeeld naar de intersectorale hulpaanvragen en het specifieke hulpaanbod.

1 Samenstelling van de databanken

Voor dit onderzoek leverden, zoals aangegeven, drie sectoren data aan voor kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar oud, namelijk: Agentschap Opgroeien, Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en Centra Algemeen Welzijnswerk. Iedere sector bezorgde data over het aantal unieke kinderen en jongeren die - binnen de eigen sector én op het moment van de dwarsdoorsnede - geregistreerd stonden als gebruik makende van één of meerdere types van hun eigen hulpaanbod.

De bestanden verschillen van grootte (cf. Tabel 3). De OG-databank is veruit de grootste met 55546 unieke kinderen en jongeren. De CAW-databank is de kleinste met 3844 unieke kinderen en jongeren. VAPH leverde een dataset aan met 27519 unieke kinderen en jongeren.

Tabel 3 Aangeleverde unieke kinderen en jongeren per databank aangeleverd door iedere sector

SECTOR	AANTAL
AGENTSCHAP OPGROEIEN	55546
VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP	27519
CENTRA ALGEMEEN WELZIJSWERK	3844
TOTAAL	86909

Wanneer we deze kinderen en jongeren van de afzonderlijke sectoren optellen, gaat het om 86909 kinderen en jongeren. Het is hierbij cruciaal te benadrukken dat dit geaggregeerd totaal geen unieke kinderen en jongeren weergeeft, maar wel het totaal geregistreerd gebruik van diverse hulpvormen over de sectoren heen. Eenzelfde kind of jongere kan binnen het referentiejaar 2021 immers gebruik gemaakt hebben van meerdere hulpvormen die geregistreerd worden door de verschillende sectoren, i.e. in de datasets van diverse sectoren voorkomen. Het totaal 86909 bevat aldus dubbeltellingen.

Het uitklaren van deze overlap is het voorwerp van deze onderzoeksnota. Deze beoogt immers om een meer accuraat zicht te krijgen op het aantal unieke kinderen en jongeren die in de loop van 2021 gebruik maakten van de diverse ondersteuningsvormen komende vanuit respectievelijk VAPH, OG of CAW. Om dit onderscheid duidelijk te maken voor de lezer, wordt ervoor geopteerd om in de tekst te spreken over registraties van hulpgebruik totdat het unieke aantal kinderen en jongeren duidelijk uitgekristalliseerd is.

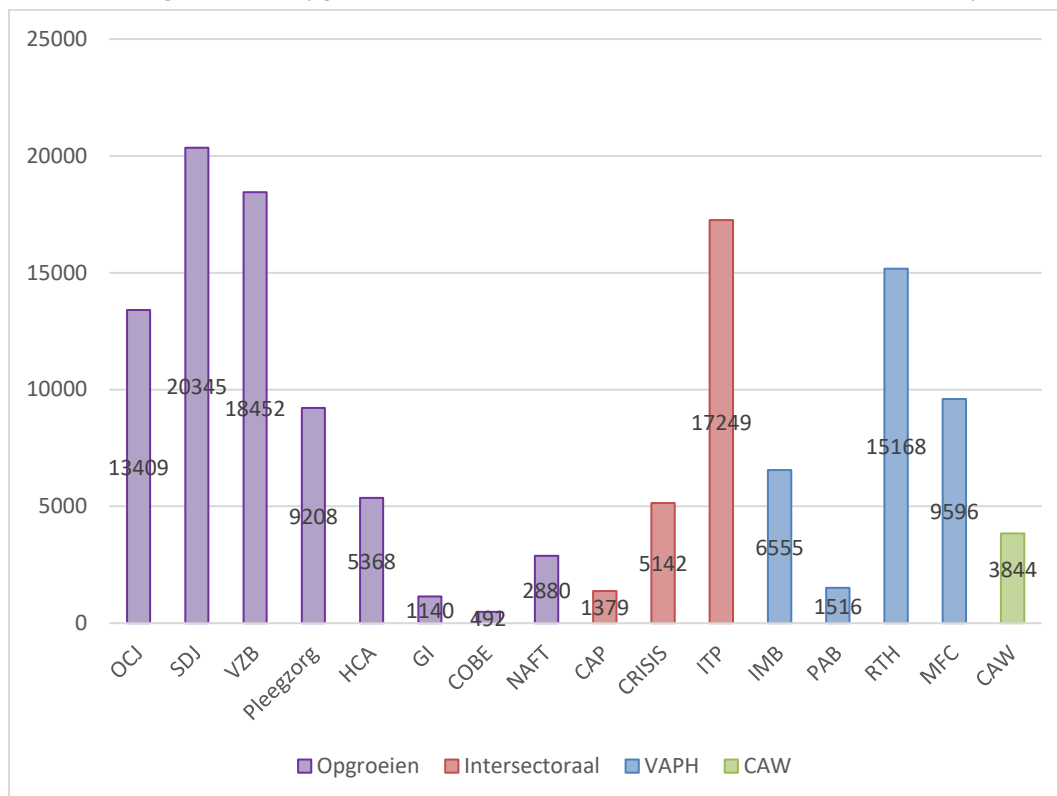
Om het aantal unieke kinderen en jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp te identificeren, wordt allereerst in kaart gebracht hoe het totaal aantal registraties van hulpgebruik vorm krijgt per sector. Dit wordt weergegeven in Figuur 1. VAPH wordt weergegeven in het blauw en CAW in het groen. De OG-data bestaan uit 2 types gegevens met elk een respectievelijke kleur, namelijk:

- hulpverleningsdata = paarse staafdiagrammen (opgroeien)
- gegevens over aanmeldingen = rode staafdiagrammen (intersectoraal)

Wanneer in dit rapport gesproken wordt over hulpverleningsdata zal verwezen worden naar Jeugdhulp Opgroeien (JO in figuren). Wanneer gesproken wordt over hulpverleningsdata én gegevens over aanmelding, i.e. het totaal van de data aangeleverd door Agentschap Opgroeien, zal verwezen worden naar OG.

De gegevens over de hulpvormen van Opgroeien (paars kleur) handelen niet enkel om NRTJ, ook RTJ. Binnen dit onderzoek zijn er geen gegevens over aanmeldingen binnen de RTJ. De data inzake aanmeldingen (rode kleur) dekken dan ook maar een deel van de realiteit af in vergelijking met de gegevens over de hulpvormen (paarse kleur) van Opgroeien.

Figuur 1 Geregistreerd hulpgebruik binnen de verschillende sectoren onderverdeeld per instantie

Binnen OG (N=55546) werd SDJ (N=20345) en VZB (N=18452) en aanmeldingen via ITP (N=17249) het meest geregistreerd. Voor VAPH (N=27519) is RTH (N=15168) de meest geregistreerde ondersteuningsvorm.

2 Overlap tussen de sectoren onderzocht

Op basis van de koppeling kan, vervolgens, de overstap gemaakt worden naar het aantal unieke kinderen en jongeren dat gekend is in of gebruik maakt van de vormen van jeugdhulpverlening die door de betrokken sectoren (VAPH, Opgroeien en CAW) wordt aangeboden. Het gaat in totaal om 78433 unieke kinderen en jongeren.

Tabel 4 Aantal unieke kinderen en jongeren per aangeleverde databank en hun mogelijke combinaties

SECTOR	ABSOLUUT	PERCENTAGE
OG	47229	60,22%
VAPH	20013	25,52%
CAW	2801	3,57%
OG & VAPH	7347	9,37%
OG & CAW	884	1,13%
VAPH & CAW	73	0,09%
& VAPH & CAW	86	0,11%
TOTAAL	78433	100,00%

Wanneer deze unieke kinderen en jongeren opgedeeld worden naar overlap tussen de drie sectoren (cf. Tabel 4) dan blijkt dat het verschil in grootteorde tussen de aangeleverde datasets zich eveneens vertaalt in een verschil in aantal unieke kinderen per sector. Zo zijn er 47229 unieke kinderen en jongeren enkel geregistreerd binnen OG, 20013 enkel binnen VAPH en 2801 enkel binnen CAW. **De overgrote meerderheid van de kinderen en jongeren, met name 89,31%** (60,22% OG, 25,52% VAPH en 3,57% CAW), **is dus uitsluitend gekend binnen één van de drie sectoren gedurende het referentiejaar.**

Het gebruik van jeugdhulpdiensten uit twee of drie sectoren gedurende het referentiejaar is een realiteit voor ongeveer 10% van de geholpen kinderen en jongeren. Binnen de kinderen en jongeren wiens hulpgebruik geregistreerd werd in de dwarsdoorsnede, blijkt dat het gecombineerd gebruik van OG en VAPH het meeste voorkomt. Zo is 7347 (9,37%) van de kinderen en jongeren in de dataset zowel gekend bij OG als VAPH. Andere combinaties komen beduidend minder voor (rond de 1% of minder). 86 kinderen en jongeren zijn gekend bij de drie verschillende sectoren. Dit handelt om amper 0,11% van het totaal aantal kinderen en jongeren in de dataset. Nog uitzonderlijker is de overlap tussen VAPH en CAW, namelijk 0,09%.

Wanneer we de unieke aantallen kinderen en jongeren binnen de dataset (N= 78433) procentueel afzetten ten opzichte van het totale aantal kinderen en jongeren in de Vlaamse Gemeenschap (N= 1 583 404)³ (cf. Tabel 5), blijkt dat 4,9%, ongeveer 1 op 20, kinderen en jongeren gekend zijn bij OG, VAPH en/of CAW. **Ongeveer één op de vijftig Vlaamse kinderen en jongeren (2,98%) is enkel gekend bij OG in 2021. Een op de honderd Vlaamse kinderen en jongeren is enkel terug te vinden in de data van VAPH. De 2801 kinderen en jongeren die enkel bekend zijn bij CAW (3,57%) in de dataset, vormen**

³ Populatie Vlaamse kinderen en jongeren vernoemd in Het Kind in Vlaanderen – Opgroeien (1 501 188) vermeerderd met het aantal kinderen en jongeren uit de census van Brussel waarbij de geldende norm van 30 procent Nederlandstaligen werd geteld ter indicatie (82216).

ook in vergelijking tot de algemene populatie een zeer beperkte groep. Dit geldt eveneens voor de meest voorkomende combinatie van hulpverlening en ondersteuning binnen de dataset, namelijk de 9,37% kinderen en jongeren die zowel gekend zijn bij OG als VAPH. Dit percentage is wederom zeer beperkt wanneer we dit afzetten ten opzichte van de totale populatie van kinderen en jongeren.

Tabel 5 Aantal unieke kinderen per aangeleverde instantie afgezet ten opzichte van de populatie kinderen in percentage ⁴

SECTOR	% DATASET	% POPULATIE
OG	60,22%	2,98%
VAPH	25,52%	1,26%
CAW	3,57%	0,18%
OG & VAPH	9,37%	0,47%
OG & CAW	1,13%	0,06%
VAPH & CAW	0,09%	0,00%
OG & VAPH & CAW	0,11%	0,00%

Wanneer we zowel kijken naar hulpverleningsdata en data over aanmeldingen (Tabel 6), blijkt dat **78226** unieke kinderen en jongeren in het referentiejaar 2021 in aanraking kwamen met minstens één van de drie sectoren binnen de jeugdhulp (geholpen door Jeugdhulp Opgroeien, CAW en/of VAPH of aangemeld bij intersectoraal).

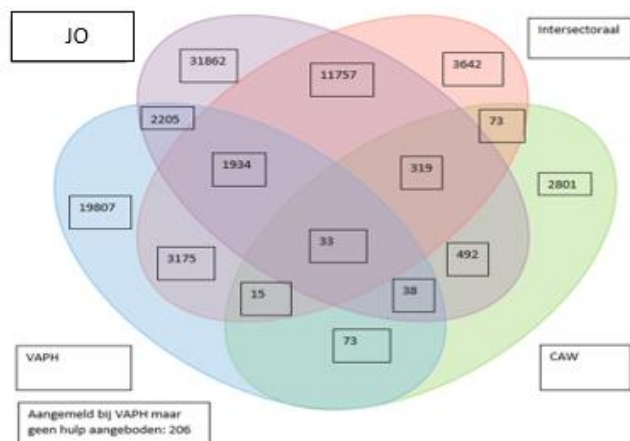
Tabel 6 Aantal unieke kinderen en jongeren in de dwarsdoorsnede en hun mogelijke combinaties

SECTOR	ABSOLUUT	PERCENTAGE
<i>Jeugdhulp Opgroeien</i>	31862	40,73%
Intersectoraal	3642	4,66%
VAPH	19807	25,32%
CAW	2801	3,58%
<i>Jeugdhulp Opgroeien & Intersectoraal</i>	11757	15,03%
<i>Jeugdhulp Opgroeien & VAPH</i>	2205	2,82%
<i>Jeugdhulp Opgroeien & CAW</i>	492	0,63%
Intersectoraal & VAPH	3175	4,06%
Intersectoraal & CAW	73	0,09%
VAPH & CAW	73	0,09%
<i>Jeugdhulp Opgroeien & Intersectoraal & VAPH</i>	1934	2,47%
<i>Jeugdhulp Opgroeien & Intersectoraal & CAW</i>	319	0,41%
<i>Jeugdhulp Opgroeien & VAPH & CAW</i>	38	0,05%
Intersectoraal & VAPH & CAW	15	0,02%
<i>Jeugdhulp Opgroeien & Intersectoraal & VAPH & CAW</i>	33	0,04%
	78226	

⁴ Jeugdhulp Opgroeien wordt in deze figuur weergegeven als JO

Het verschil tussen het totaal van Tabel 4 en Tabel 6 bedraagt 207 kinderen en jongeren. Dit zijn de kinderen en jongeren die volgens de dataset wel geregistreerd zijn in de VAPH-data, maar (nog) niet toegewezen zijn aan een specifieke hulpverlening van VAPH⁵.

Figuur 2 Visuele voorstelling van de overlap tussen de verschillende sectoren a.d.h.v. venndiagram

De gegevens van het Agentschap Opgroeien (OG) werden in het venndiagram opgesplitst in Jeugdhulp Opgroeien (JO) en Intersectoraal (Figuur 2). Met 'intersectoraal' bedoelen we de toegangspoort, de crisishulp en CAP, het aanmeldsysteem van de GI. Het totaal aantal unieke kinderen en jongeren enkel gekend binnen OG bestaat aldus uit de combinatie van uitsluitend JO (31862), uitsluitend Intersectoraal (3642) en de overlap tussen JO en intersectoraal (11757). **In totaal zijn er 20948 kinderen en jongeren die gekend staan met een intersectorale hulpvraag (cf. de rode cirkel in venndiagram). 3642 van deze kinderen en jongeren zijn tijdens het referentiejaar 2021 aldus enkel gekend bij de toegangspoort, de crisishulp of het CAP van de GI. De overige van deze kinderen en jongeren zijn in het referentiejaar ook gekend in data van andere sectoren, wat impliceert dat ze hiervan hulp en/of ondersteuning kregen.** Het feit dat 3642 kinderen en jongeren niet ondersteund worden door het VAPH, het CAW of het Agentschap Opgroeien betekent niet noodzakelijk dat zij geen enkele vorm van hulpverlening of ondersteuning krijgen. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat ze wel geholpen worden door een CGG of een CLB, waarvan we niet over de gegevens beschikten voor dit onderzoek.

De grootste groep kinderen en jongeren (31862) is in het betreffende referentiejaar enkel terug te vinden in de registratiesystemen van het Agentschap Opgroeien zonder enige vorm van hulp van VAPH en/of CAW en ook niet gekend bij de toegangspoort, de crisishulpverlening of het Centraal Aanmeldpunt van de GI. **Procentueel gezien gaat het om ongeveer twee op vijf kinderen en jongeren (40,73%) van alle kinderen in de populatie die aldus gebruik maken van het hulpaanbod van het Agentschap Opgroeien (RTJ en/of NRTJ).** Ongeveer een kwart (25,32%) van de kinderen en jongeren maakt enkel gebruik van hulp van het VAPH (19807). De kleinste sector in deze dwarsdoorsnede zijn de CAW. Het aantal kinderen en jongeren dat uitsluitend gebruik maakt van CAW-hulp is 2801, wat overeenkomt met 3,58% van de onderzochte populatie.

Wanneer we dieper inzoomen op de verschillende vormen van overlap, dan springen vier vormen van overlap in het oog. **Allereerst, zijn 11757 kinderen en jongeren zowel geregistreerd bij Opgroeien als**

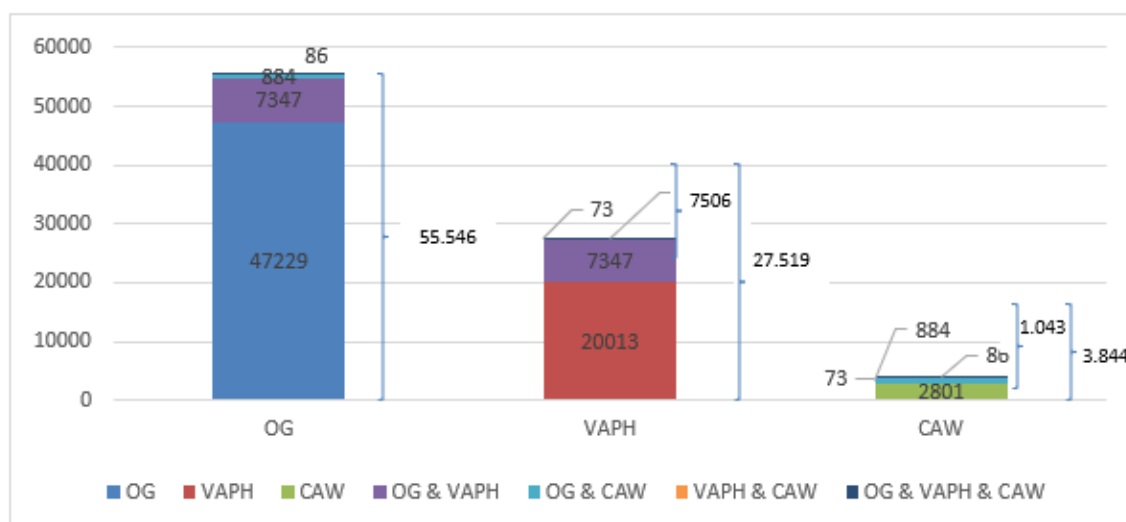
⁵ 1 record uit de dataset kon niet gekoppeld worden waardoor in de dataset uitgekomen wordt op 206 kinderen en jongeren

bij intersectoraal, deze overlap bedraagt 15,03%. Daarnaast komt de combinatie intersectoraal en VAPH het meeste voor (3175). Bijna één kind en jongere op de twintig (4,06%) in deze dataset maakt gebruik van deze combinatie in het referentiejaar 2021. Als derde valt de combinatie enkel VAPH en JO (2205) op, die 2,82% van de dataset bedraagt. Dit is voor alle duidelijkheid exclusief intersectoraal en CAW. Tot slot, valt de overlap op van kinderen en jongeren die zowel gekend zijn binnen ‘hulp vanuit Opgroeien’, ‘intersectorale hulp aanvragen’ en het VAPH. Bij 1934 kinderen en jongeren, ofwel 2,47% van de dwarsdoorsnede doet deze combinatie zich voor.

3 Overlap vanuit het standpunt van de specifieke sectoren bekeken

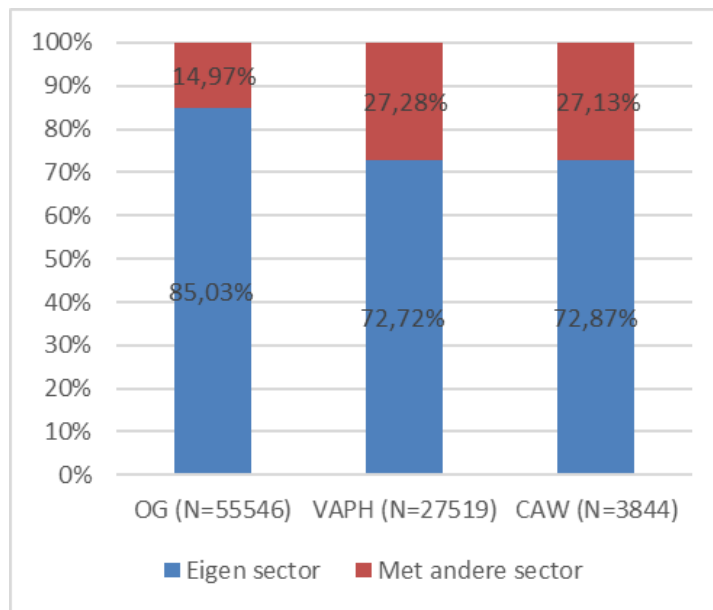
Hoewel de overlap tussen de verschillende sectoren in het referentiejaar globaal gezien relatief beperkt voorkomt, verschilt dit wel naargelang van welke sector als uitgangspunt genomen wordt. We nemen in dit punt voor de helderheid van de analyse de data voor Agentschap Opgroeien weer samen als één geheel, aldus bestaande uit hulpverleningsdata en gegevens over aanmeldingen (cf. Figuur 1). Vooral bekeken vanuit het standpunt van VAPH en CAW is de overlap met OG (hulpverlening en intersectoraal) significanter (cf. Figuur 3).

Figuur 3 Aantal unieke kinderen en jongeren gekend per sector

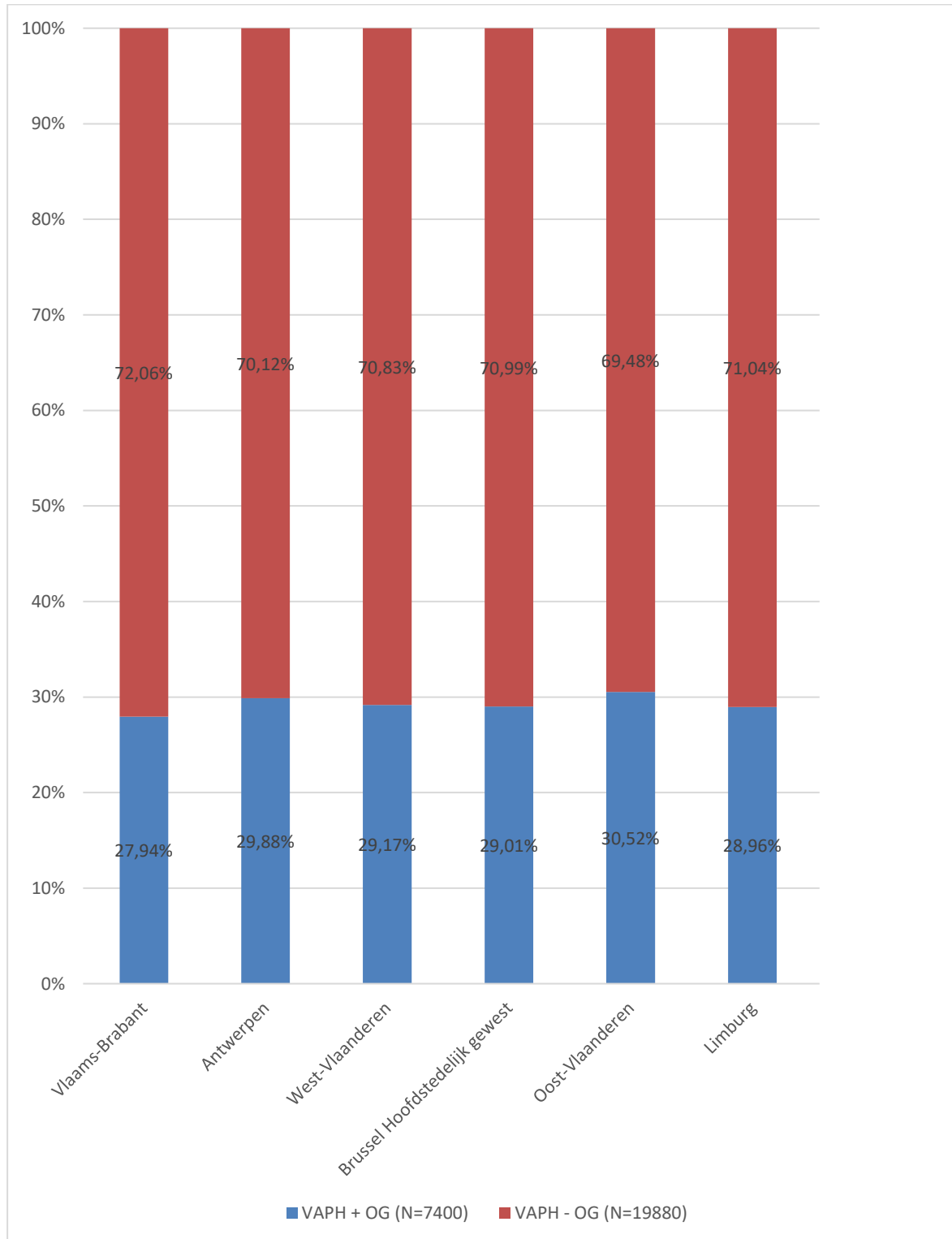
Zo blijkt voor het VAPH dat van het totaal aantal geregistreerde kinderen en jongeren in de dataset (27519), 27,28% ook terug te vinden is in de databanken van een andere sector (7506) en bovenal voorkomt in de registratiesystemen van OG (7347). Voor de CAW geldt dat voor het totaal aantal geregistreerde kinderen en jongeren in de dataset (3844) 27,13% (1043) ook geregistreerd werd in andere sectoren, waaronder bovenal OG (884). Uit de vorige analyses, weten we dat de overlap zich vooral voordoet met de intersectorale hulpvragen. De overlap met het hulpaanbod vanuit OG is relatief gezien beperkt. Zo zijn er 2205 kinderen en jongeren (2,82%) gekend bij zowel OG als VAPH en 492 kinderen en jongeren (0,63%) zowel gekend bij OG als CAW (cf. Tabel 6).

Figuur 4 Overlap per sector

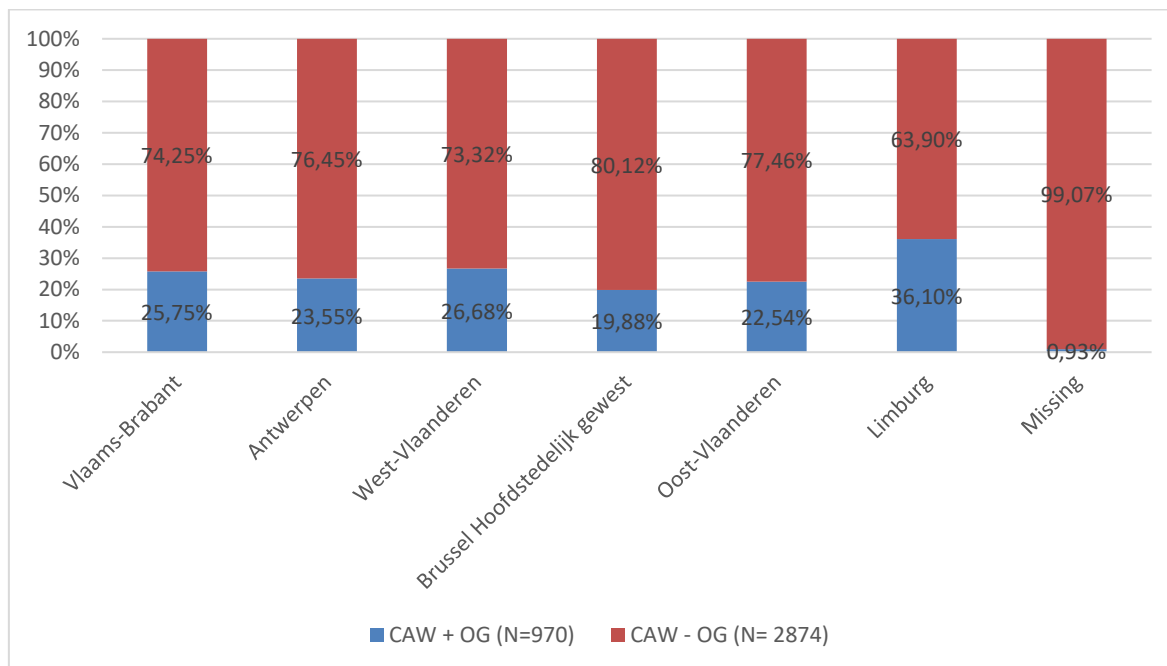
De overlap tussen unieke kinderen en jongeren gekend bij OG en VAPH blijft relatief stabiel doorheen de provincies in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het percentage schommelt tussen de 27,94% en 30,52%, met het hoogste aandeel in Oost-Vlaanderen en het laagste aandeel in Vlaams-Brabant.

Figuur 5 Percentage kinderen en jongeren en de overlap tussen OG en VAPH

Er is een groter regionaal verschil merkbaar bij de unieke kinderen en jongeren die zowel gekend zijn bij OG (hetzij via jeugdhulp Opgroeien, hetzij via de intersectorale aanmeldingen) als hulp of ondersteuning krijgen van de CAW. Vooral de provincie Limburg kent een beduidend grotere overlap (36,10%). In het Brussels Hoofdstedelijk gewest bevindt deze overlap zich op het laagste peil (19,88%). Oost-Vlaanderen (22,54%) en Antwerpen (23,55%) registreren eveneens een iets lagere overlap en wijken iets meer af ten opzichte van het Vlaamse percentage.

Figuur 6 Percentage kinderen en jongeren en de overlap tussen OG en CAW

4 Verdiepende analyses van dwarsdoorsnede I (0 – 21 jaar)

Het is mogelijk om de overlap op het niveau van specifieke vormen van ondersteuning en hulpverlening in kaart te brengen. Het is, echter, onmogelijk om - binnen het huidige tijdsbestek en met de beschikbare middelen - een exhaustief overzicht te genereren van alle mogelijke overlappen op het niveau van de individuele kinderen en jongeren. Bovendien is het aangewezen dat die overlap bestudeerd wordt vanuit specifieke (beleidsrelevante) vragen, want zonder die vragen worden de cijfers en resultaten onoverzichtelijk.

In samenspraak met de stuurgroep voerden de onderzoekers twee **specifieke categorieën van verdiepende analyses uit**:

1. Intersectorale hulp aanvragen: CAP, CRISIS, ITP
2. Bijkomende analysevragen van de stuurgroep die aanleiding gaven tot inzichten inzake⁶
 - a. Wachtenden VAPH
 - b. Hulp vanuit OCJ en SDJ Intersectorale hulp aanvragen

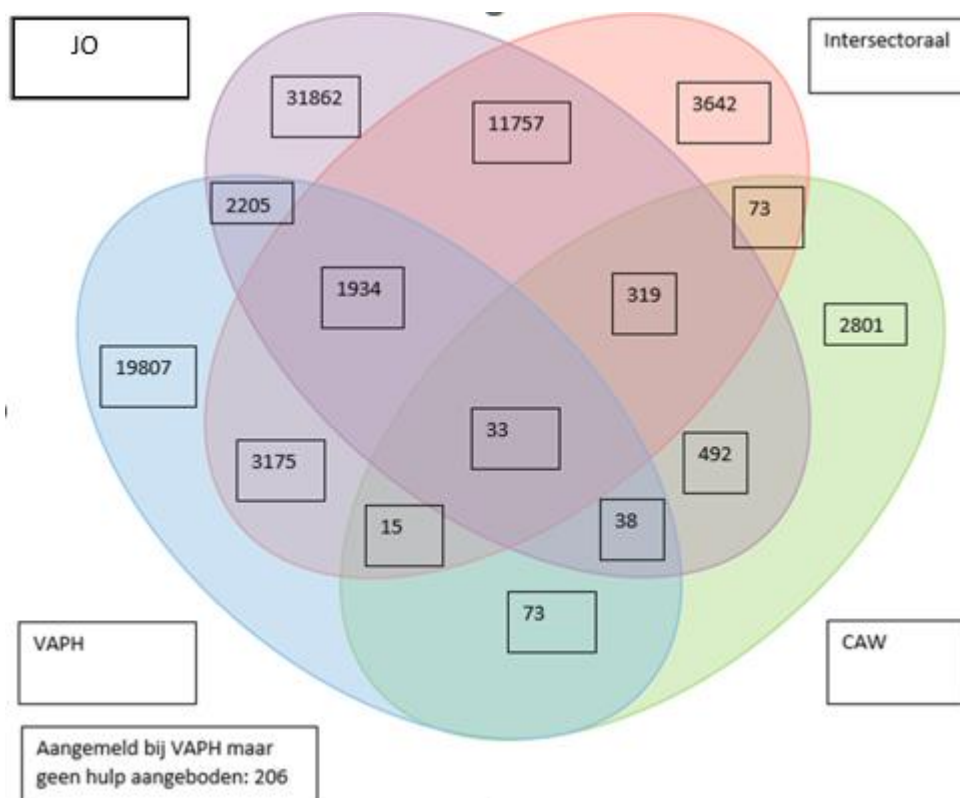
⁶ De bijkomende analyses van de stuurgroep werden ter volledigheid opgenomen in bijlage van dit rapport

4.1 Intersectorale hulp vragen

Voor de diepteanalyse bestuderen we de unieke kinderen en jongeren die doorheen 2021 gebruik gemaakt hebben van een vorm van hulpverlening of ondersteuning van minstens één van de drie sectoren, waarbij OG opgedeeld wordt in jeugdhulp opgroeien en intersectoraal.

Het venndiagram dat opgesteld werd in kader van de overlap tussen de verschillende sectoren (Figuur 2) vormt het vertrekpunt voor deze verdere analyses. We nemen dit ter ondersteuning van de lezer nogmaals op in dit rapport.

Herhaling Figuur 2 Visuele voorstelling van de overlap tussen de verschillende sectoren a.d.h.v. venndiagram (herhaling Figuur 2)

In de volgende analyses wordt de categorie intersectoraal verder opgedeeld in de samenstellende onderdelen. Er wordt een afzonderlijk analyse naar ITP, naar crisis en naar CAP. De focus van dit deel van het onderzoek, richt zich aldus op veranderingen in het rode ovaal. Deze wordt vet omlijnd ter verduidelijking.

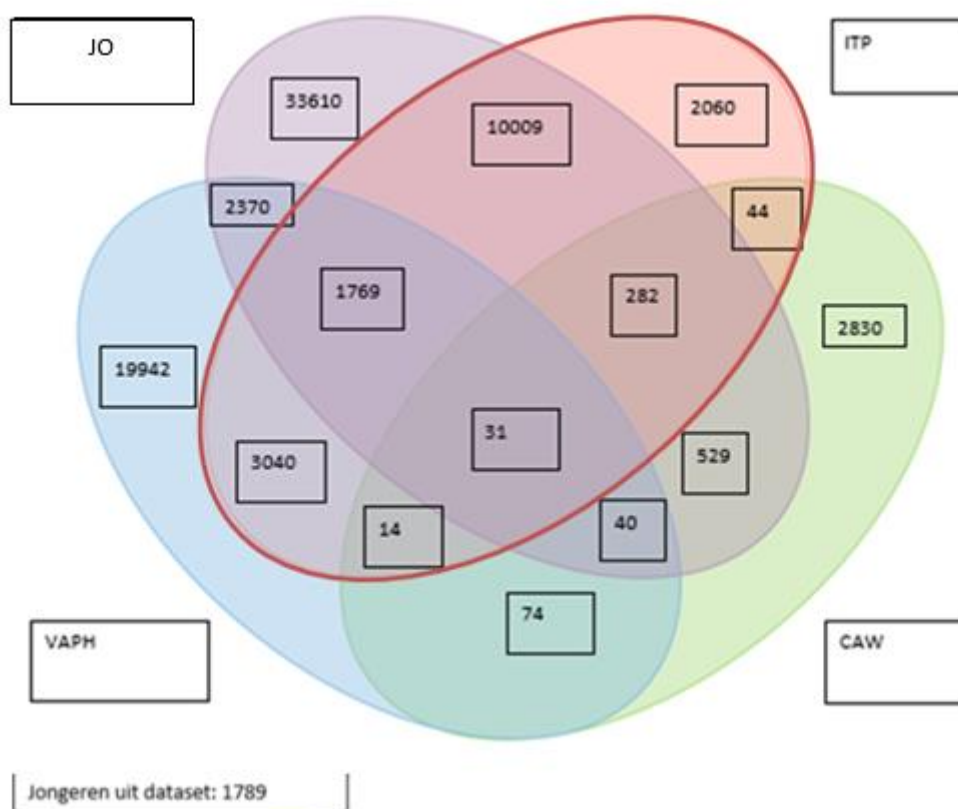
Het is belangrijk om op te merken dat ook de aantallen die zich buiten de vet omlijnde rode ovaal bevinden, zullen fluctueren. Dit is een gevolg van de toewijzing van de aantallen kinderen en jongeren in de analyse. Meer bepaald zullen kinderen en jongeren die enkel en alleen tot een bepaalde categorie van intersectoraal behoren (ITP, crisis of CAP) uit de dataset genomen worden naargelang de specifieke afzonderlijke analyse die gemaakt wordt. De kinderen en jongeren die gekend zijn bij ITP, crisis of CAP (naargelang de analyse) én ook gekend zijn bij een bepaalde ondersteuning van Opgroeien, VAPH en/of CAW zullen echter toegevoegd worden aan de categorieën waarmee de overlap zich respectievelijk voordoet. Bij ITP, waar relatief gezien het grootste aandeel kinderen en jongeren zich bevinden binnen

de categorie intersectoraal, zullen de cijfers buiten het rode ovaal bijgevolg sterker fluctueren dan bij crisis en CAP waar de aantallen relatief gezien kleiner zijn.

4.1.1 Dwarsdoorsnede op basis van de intersectorale toegangspoort⁷

Voor deze eerste verdiepende analyse bespreken we enkel de intersectorale toegangspoort (ITP) in de plaats van ITP, crisisdispatch en CAP tezamen. In vergelijking met de dwarsdoorsnede van Figuur 2 is het aantal kinderen en jongeren lager binnen het rode ovaal (totaal N= 20948 naar totaal N=18997). Zoals eerder gemeld, zullen de kinderen en jongeren die enkel gekend zijn bij crisis of CAP uit de dataset gehouden worden. De kinderen en jongeren die gekend zijn bij crisis en/of CAP maar ook bij Opgroeien, CAW en/of VAPH worden toegevoegd aan de respectievelijke categorieën waarmee de overlap zich voordoet. Hierdoor fluctueren zoals eerder gezegd ook de aantallen buiten de rode ovaal t.o.v. Figuur 2.

Figuur 7 Dwarsdoorsnede intersectorale toegangspoort⁸

Het aantal unieke kinderen en jongeren dat uitsluitend gekend is bij ITP bedraagt in deze dwarsdoorsnede 2060. Deze kinderen en jongeren zijn dus niet gekend binnen hulp vanuit Opgroeien, VAPH of CAW. Het kunnen wachtenden zijn, zonder dat er reeds enige hulp lopende is binnen één van de andere sectoren in het referentiejaar. Ter herinnering, de wachtenden die enkel gekend zijn bij crisis en/of CAP worden niet meegerekend in deze figuur. Het kan natuurlijk wel zo zijn dat zij vanuit een

⁷ De kinderen en jongeren uit CAP en crisis die overlappen met andere sectoren worden hieraan toegewezen, deze cijfers fluctueren aldus

⁸ Het gaat om kinderen en jongeren die enkel geregistreerd staan als gebruik makende van ITP, aldus niet van Crisis en CAP, deze laatste worden uit de dataset gehouden (cf. "jongeren uit de dataset:1789)

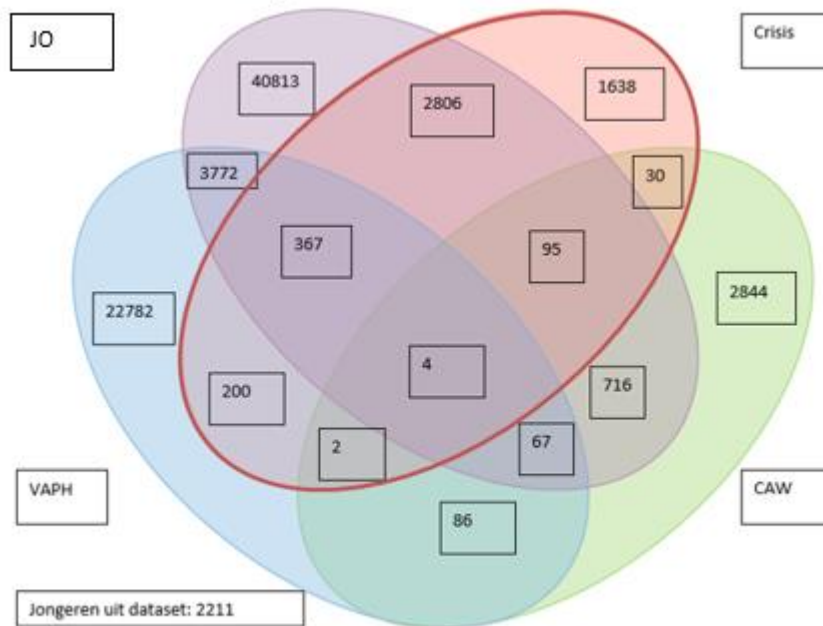
andere sector hulp of ondersteuning krijgen, zoals een CGG of een CLB, maar deze data zijn niet opgenomen in de dwarsdoorsnede.

Ook in deze analyse is de overlap tussen ITP en hulp vanuit Opgroeien de grootste categorie binnen de verschillende types van overlap (N=10009). 1769 (2,31%) kinderen en jongeren zijn aangemeld bij de intersectorale toegangspoort en krijgen in het jaar 2021 zowel hulp vanuit Opgroeien als het VAPH. De overlap tussen de intersectorale toegangspoort en kinderen en jongeren met enkel een begeleidingsmodule CAW is zeer beperkt, namelijk 44.

4.1.2 Dwarsdoorsnede voor de crisidispatch⁹

Een tweede onderdeel van de intersectorale hulpvragen zijn kinderen en jongeren die gekend zijn binnen crisidispatch. Wederom worden de kinderen en jongeren die louter gekend zijn bij CAP of ITP uit de analyse gehaald. De kinderen en jongeren die gekend zijn bij CAP of ITP én ondersteuning krijgen via Opgroeien, CAW en/of VAPH worden toegewezen aan de respectievelijke categorieën waarmee de overlap zich voordoet, waardoor ook de aantallen buiten het rode ovaal fluctueren t.o.v. Figuur 2.

Figuur 8 Dwarsdoorsnede - crisidispatch¹⁰

Figuur 8 maakt duidelijk dat ongeveer één kind en jongere op de drie (31,92%) waarvoor crisishulp is gezocht geen hulp krijgt van de andere sectoren in 2021. Naar analogie zijn twee kinderen en jongeren op de drie wel gekend binnen IJH-sectoren in 2021. De grootste groep (2806 kinderen en jongeren) krijgt in datzelfde jaar wel hulp vanuit het Agentschap Opgroeien. Gezien er geen datum-variabele beschikbaar was in de dataset is het onmogelijk om een uitspraak te doen of deze crisisaanvraag al dan

⁹ De kinderen en jongeren uit CAP en ITP die overlappen met andere sectoren worden hieraan toegewezen, deze cijfers fluctueren aldus

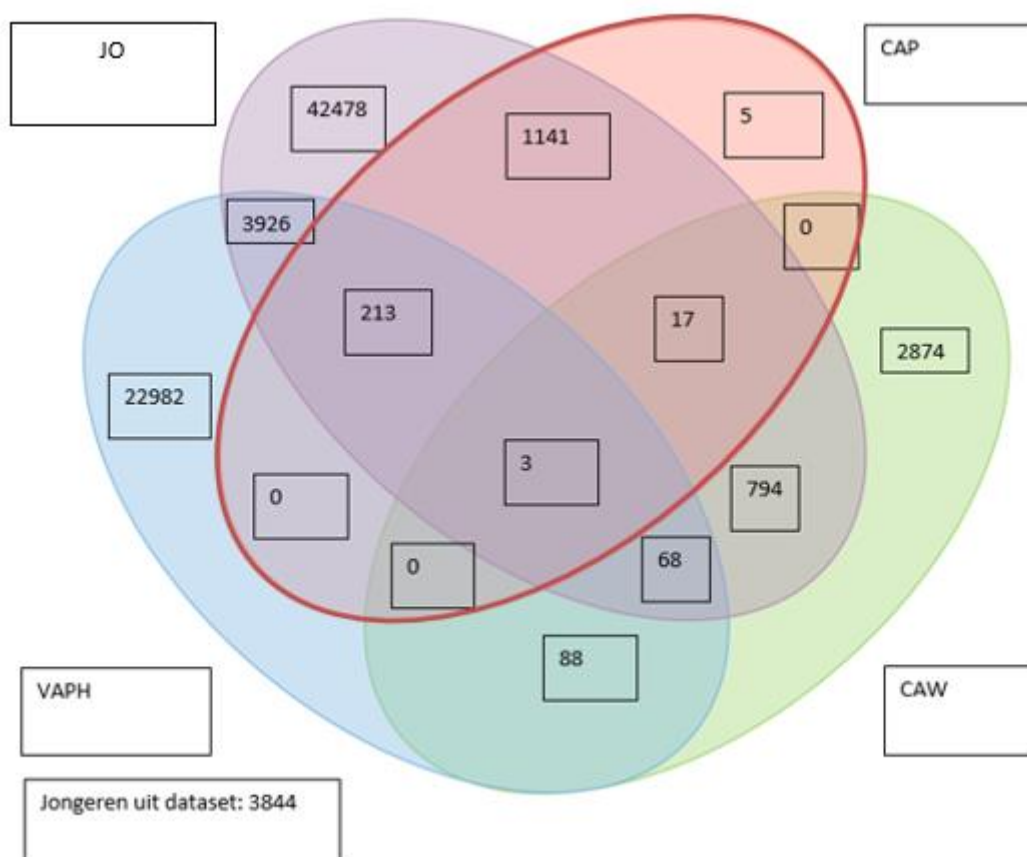
¹⁰ Het gaat om kinderen en jongeren die enkel geregistreerd staan als gebruik makende van crisis, aldus niet van CAP en ITP, deze laatste worden uit de dataset gehouden (cf. "jongeren uit de dataset: 2211)

niet voor of na de aangeboden hulp plaatsvond. In bijlage 1 is bijkomende informatie over het soort hulp te vinden.

4.1.3 Dwarsdoorsnede op basis van centraal aanmeldpunt¹¹

Een laatste venndiagram wordt gemaakt voor de kinderen en jongeren aangemeld bij het CAP van de GI. Ook hier worden de kinderen en jongeren die enkel gekend zijn binnen crisis of ITP uit de dataset gelaten. De kinderen en jongeren die echter ook ondersteuning krijgen van JO, VAPH en/of CAW worden toegewezen aan de respectievelijke categorieën waarmee de overlap zich voordoet.

Figuur 9 Dwarsdoorsnede – centraal aanmeldpunt¹²

De specifieke doeleinden van het centraal aanmeldpunt komen tot uiting in de zeer lage aantallen unieke kinderen en jongeren die aangemeld zijn bij CAP. We zien in Figuur 9 dat de grootste overlap zich voordoet met hulp vanuit Agentschap Opgroei (JO) (1141 kinderen en jongeren)¹³ en dat 213 kinderen en jongeren in datzelfde jaar ondersteuning krijgen vanuit het VAPH.

¹¹ De kinderen en jongeren uit crisis en ITP die overlappen met andere sectoren worden hieraan toegewezen, deze cijfers fluctueren aldus

¹² Het gaat om kinderen en jongeren die enkel geregistreerd staan als gebruik makende van CAP, aldus niet van Crisis en ITP, deze laatste worden uit de dataset gehouden (cf. "jongeren uit de dataset:3844)

¹³ Dit is te verwachten gezien de GI worden geteld als hulp/ondersteuning door OG

4.2 Bijkomende analyses op vraag van de stuurgroep

Zoals aangegeven, werden door de stuurgroep een aantal bijkomende ad hoc analyses gevraagd. Ter volledigheid worden deze in hun totaliteit toegevoegd in bijlage 1 van dit rapport. Het gaat hierbij om:

- Overlap MFC-verblijf of dagopvang (VAPH) met begeleiding Opgroeien
- Overlap begeleiding VAPH met verblijf Opgroeien
- ITP-wachtenden die reeds ondersteuning het VAPH krijgen
- Overlap jongeren gekend bij OCJ en/of SDJ die gelijktijdig hulp krijgen van een andere sector of actor
- Overlap VAPH MFC (NRTH) en begeleiding (RTJ + NRTJ)
- Overlap dispatch crisismeldpunt in combinatie met een MFC en kinderen en jongeren gekend bij het voorzieningenbeleid van het Agentschap Opgroeien
- Overlap kinderen en jongeren die hulp kregen vanuit een voorziening VAPH met een voorziening of pleegzorg Opgroeien
- Overlap kinderen en jongeren met NAFTA traject met VAPH, CAW of een voorziening Opgroeien

Op basis van deze specifieke analyses werkten de onderzoekers wel nog twee bijkomende inzichten uit die mogelijks relevant kunnen zijn voor het beleid en daarom mee opgenomen worden in dit onderzoeksrapport. Het gaat hierbij om immers een gekende uitdagingen binnen de sector, namelijk het gegeven van de wachtenden binnen het VAPH en de vaststelling dat heel wat kinderen en jongeren enkel ondersteuning krijgen van een OCJ en/of een SDJ.

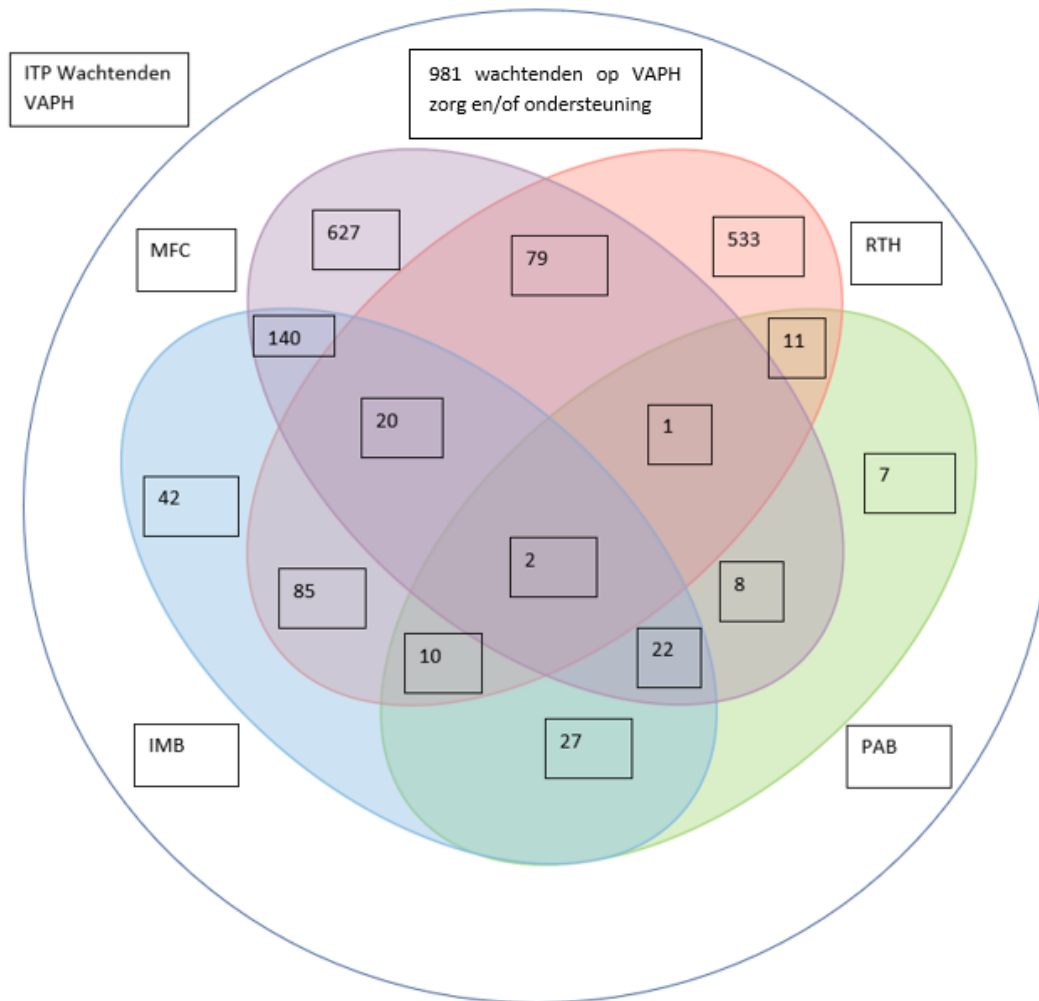
4.2.1 Wachtenden VAPH ¹⁴

Op basis van de dwarsdoorsnede met de ITP, werd de vraag gesteld naar het aantal unieke kinderen en jongeren dat geregistreerd staat als wachtende op VAPH-zorg en ondersteuning bij de ITP maar al ondersteuning krijgt van het VAPH.

Het totaal aantal wachtenden op 31 december 2021 bedraagt volgens de dataset 6947 unieke kinderen en jongeren. 4352 zijn wachtenden voor hulp van Opgroeien of Onderwijs, maar kregen geen begeleiding van één van de betrokken sectoren in het afgelopen jaar. Bijna twee kinderen en jongeren op de vijf (37,35%) wacht hierbij op VAPH-zorg en ondersteuning. Het is belangrijk om hierbij te specificeren dat deze kinderen en jongeren niet noodzakelijk enkel wachten op VAPH-zorg en ondersteuning. Het is immers perfect mogelijk dat een combinatie van wachten op VAPH-zorg en ondersteuning en NRTJ Opgroeien voor deze kinderen en jongeren aan de orde is.

¹⁴ Zie ook bijlage 1, punt 4.3

Figuur 10 Venndiagram wachtenden VAPH

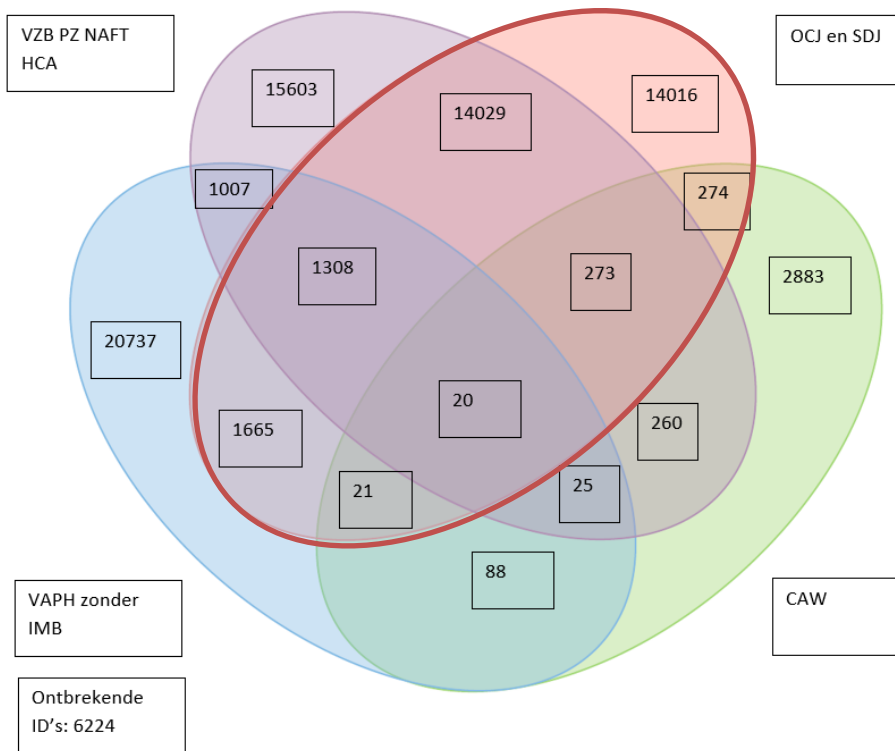
Wel is het zo dat 2595 unieke kinderen en jongeren effectief minstens op VAPH-zorg en ondersteuning wachten. Van deze 2595 (62,20%) unieke kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning, krijgen 1614 voorafgaande aan 31 december 2021 reeds zorg en ondersteuning aangeboden van het VAPH in het jaar 2021. Anders gezegd, wil dit zeggen dat 37,80% van deze kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning in 2021 geen VAPH-zorg en ondersteuning kreeg (N=981).

Bijna een kwart (24,16%; N=627) van de kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning werd in 2021 geholpen in een MFC. 533 (20,54%) kinderen en jongeren op de VAPH-wachlijst zijn enkel gekend in een RTH-voorziening van het VAPH in 2021. De derde grootste groep wachtenden op VAPH-zorg en ondersteuning zijn kinderen en jongeren die hulp kregen binnen een MFC en IMB in het referentiejaar. Deze groep omvat 140 jongeren (5,39%).

4.2.2 Overlap tussen OCJ/SDJ en hulp van andere actoren

De laatste verdiepende analyse gaat in op de hulp die kinderen en jongeren van een OCJ en/of SDJ krijgen. Concreet kan de vraag gesteld hoeveel van de unieke kinderen en jongeren die bij één van beide diensten gekend is, eveneens hulp krijgen van een andere actor. Het gaat hier om in totaal 31606 kinderen en jongeren die gekend zijn bij OCJ en/of SDJ.

Figuur 11 Overlap SDJ/OCJ en andere sectoren

Een groot aantal kinderen en jongeren is enkel aangemeld bij en krijgt hulp of ondersteuning van een OCJ of een SDJ (N=14016). Dit komt neer op 17,87% van de alle kinderen en jongeren van de totale populatie die in dit onderzoek van naderbij wordt bekeken. Anders uitgedrukt krijgt ongeveer 45% van alle kinderen en jongeren aangemeld en gekend bij OCJ en SDJ enkel van deze diensten hulp in het jaar 2021.

De grootste overlap vindt plaats met voorzieningenbeleid, pleegzorg, naadloos aansluitende en flexibele trajecten en herstelgerichte constructieve afhandeling. Dit is voor 14029 (19,43%) kinderen en jongeren het geval.

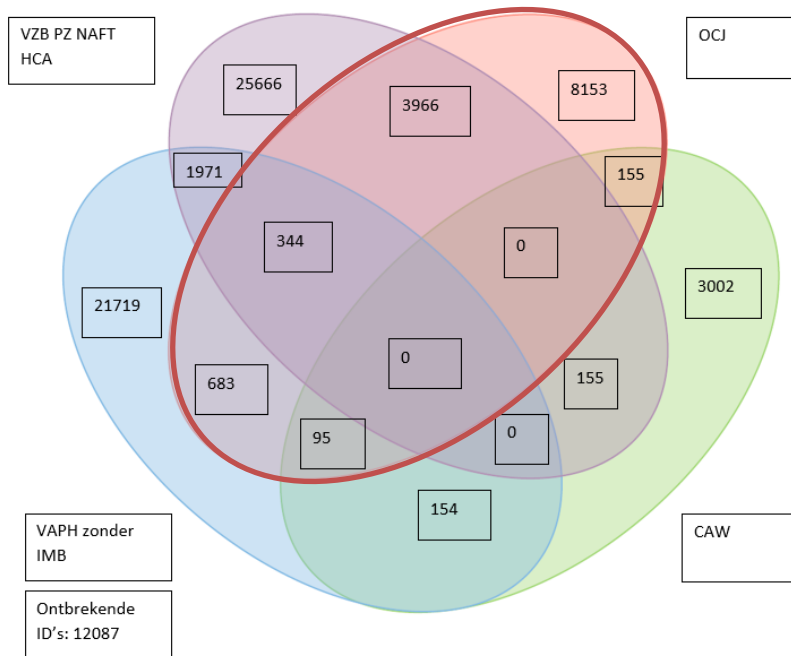
Binnen de groep van kinderen en jongeren van de CAW is ongeveer 15% van alle gekende kinderen en jongeren gekend bij OCJ en/of SDJ. Voor alle kinderen en jongeren geholpen door het VAPH is ongeveer 12% ook gekend bij OCJ en/of SDJ

Andere combinaties komen beduidend minder vaak voor. De tweede grootste overlap betreft 'VAPH zonder IMB'. Dit percentage is slechts 2,31% (N=1665).

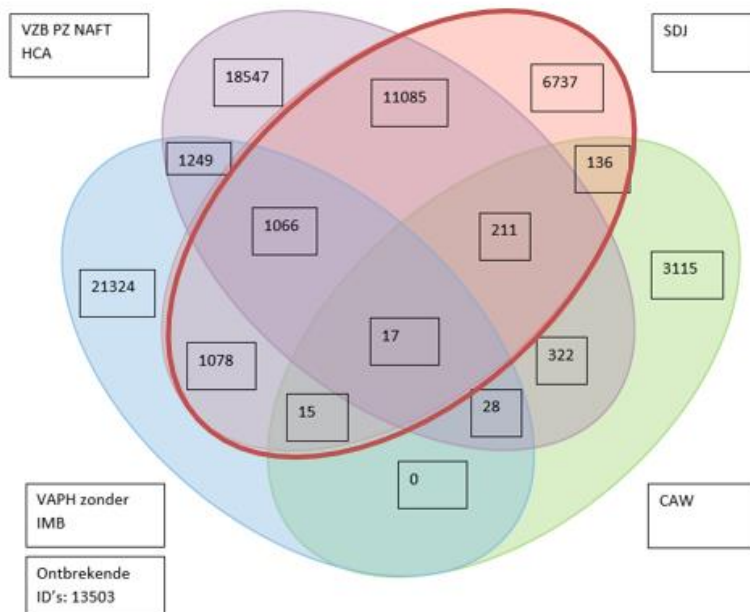
In de twee volgende figuren maken we een onderscheid tussen OCJ (Figuur 12) en SDJ (Figuur 13). Het valt op dat wat betreft SDJ een grotere groep kinderen en jongeren begeleiding krijgen van het VAPH, in vergelijking met het OCJ. Bijna 2 keer zoveel kinderen en jongeren van het VAPH zijn ook gekend bij het SDJ. Het is echter belangrijk om rekening te houden met het gegeven dat de totale groep kinderen en jongeren die steun krijgen binnen SDJ (N=20345) beduidend groter is dan de groep die ondersteuning krijgt van OCJ (N=13409). Wanneer de absolute aantallen in rekening gebracht worden, blijkt dat het verschil tussen beide in deze analyse eigenlijk verwaarloosbaar wordt (683/13409 OCJ en 1078/20345 SDJ aldus 5% voor beide).

Tot slot benadrukken we dat er 8153 kinderen en jongeren enkel gekend zijn bij OCJ en 6737 bij SDJ. Zowel bij Figuur 13 als 14 kunnen kinderen en jongeren in de loop van het onderzoeksjaar bij beide instanties kunnen aangemeld zijn. Er is in deze dwarsdoorsnede oefening echter geen informatie beschikbaar die eventuele chronologie in kaart kan brengen.

Figuur 12 Overlap OCJ en andere sectoren¹⁵

Figuur 13 SDJ en andere sectoren

¹⁵ Het handelt om alle kinderen die in contact kwamen, ongeacht of maatschappelijk noodzaak bevestigd werd.

Hoofdstuk 5

Analyses dwarsdoorsnede 2: jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar

Naast een databank die alle kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar werd er ook een tweede dwarsdoorsnede doorgevoerd wat betreft alle jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar die gekend zijn bij het Agentschap Opgroeien en/of de CAW.

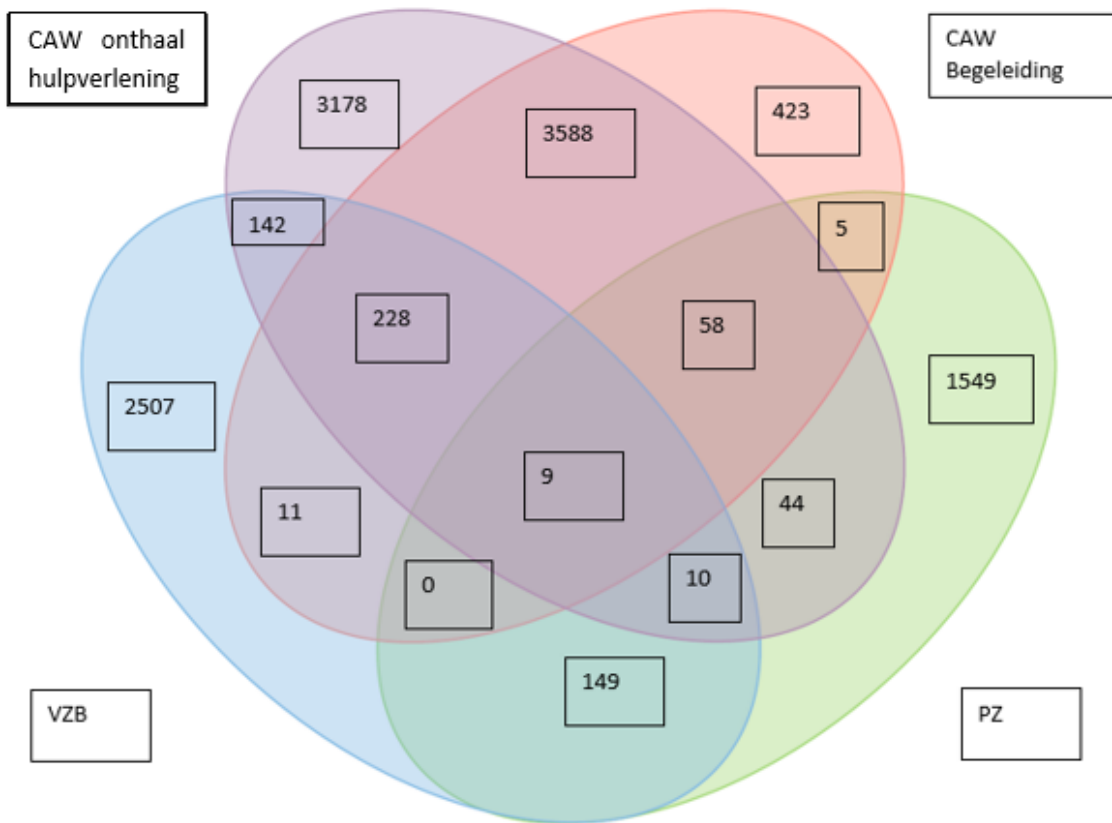
De veelheid aan mogelijke analyses, zorgde voor de noodzaak aan afbakening. In samenspraak met de stuurgroep werd specifiek onderzocht wat de overlap is tussen jongvolwassenen die geholpen worden door de CAW én, meer specifiek, VZB en PZ binnen Agentschap Opgroeien. Tabel 7 geeft aan dat de totale populatie binnen deze combinatie 11901 jongvolwassenen betreft. We benadrukken, nogmaals, dat het hier aldus niet gaat om de totaliteit aan jongvolwassenen gekend binnen Opgroeien, maar enkel om de jongvolwassenen die gekend zijn binnen VZB en PZ. Daarnaast, is het belangrijk mee te geven dat het hier mogelijks om een onderschatting van de CAW-hulp gaat, zeker wat betreft het onthaal en kortdurende hulp, omdat hier anonieme hulp mogelijk is en er dus geen RR-nummer voorhanden is.

Tabel 7 Dwarsdoorsnede Opgroeien – CAW voor jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar

	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage groep</i>	<i>Percentage totaal</i>
<i>CAW Onthaal hulpverlening</i>	3178	26,70%	18,85%
<i>CAW Begeleiding</i>	423	3,55%	2,51%
<i>VZB</i>	2507	21,07%	14,87%
<i>PZ</i>	1549	13,02%	9,19%
<i>CAW onthaal hulpverlening & CAW begeleiding</i>	3588	30,15%	21,28%
<i>CAW onthaal hulpverlening & VZB</i>	142	1,19%	0,84%
<i>CAW onthaal hulpverlening & PZ</i>	44	0,37%	0,26%
<i>CAW Begeleiding & VZB</i>	11	0,09%	0,07%
<i>CAW Begeleiding & PZ</i>	5	0,04%	0,03%
<i>VZB & PZ</i>	149	1,25%	0,88%
<i>CAW onthaal hulpverlening & CAW begeleiding & VZB</i>	228	1,92%	1,35%
<i>CAW onthaal hulpverlening & CAW begeleiding & PZ</i>	58	0,49%	0,34%
<i>CAW onthaal hulpverlening & VZB & PZ</i>	10	0,08%	0,06%
<i>CAW onthaal hulpverlening & CAW begeleiding & VZB & PZ</i>	9	0,08%	0,05%
	11901	100,00%	70,58%

Op basis van deze tweede dwarsdoorsnede stellen we vast dat in totaal 7189 jongvolwassenen hulp ontvangen van de CAW zonder gekend te zijn bij PZ en/of VZB van Agentschap Opgroeien. 3178 van deze jongvolwassenen kregen enkel hulpverlening in de onthaalfase bij de CAW. 423 krijgen enkel begeleiding door de CAW. Voor 3588 van deze 7189 jongvolwassenen is er zowel sprake van hulpverlening in de onthaalfase als begeleiding door de CAW. Daarnaast worden in totaal 4712 jongvolwassenen begeleid via het Agentschap Opgroeien (VZB en PZ, cf. blauwe en groene ovals in Figuur 15) inclusief overlap met CAW (namelijk overlap met de rode en paarse ovals in Figuur 14).

Figuur 14 Dwarsdoorsnede Opgroeien – CAW voor jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar

Tabel 7 en Figuur 15 maken tevens duidelijk dat de overlap tussen de gevraagde sectoren relatief klein is. Als er al overlap is, dan wordt die vooral vastgesteld met VZB van Opgroeien. De grootste overlap komt voor tussen onthaal en begeleiding door CAW met VZB, namelijk 228 jongvolwassenen.

Hoofdstuk 6

Kwalitatieve analyse

In dit hoofdstuk volgt deze kwalitatieve analyse van een selectie van de kwantitatieve data. Samen met de stuurgroep werd besloten om een selectie van de data voor te leggen aan het werkveld, en te analyseren wat de betekenis is van deze data in/voor de concrete praktijk en welke data tevens relevant zou zijn voor de verdere ontwikkeling van een integrale jeugdhulp.

In de focusgroepen met het IROJ in de diverse provincies werd meer bepaald ingegaan op:

- de algemene getallen over het aantal unieke kinderen in de drie sectoren voor Vlaanderen, Brussel en per provincie
- enkele gerichte vragen vanuit de stuurgroep, met name:
 - de overlap ITP met andere sectoren
 - de crisishulp
 - het aantal wachtenden VAPH
 - de kinderen en jongeren die gekend zijn bij OCJ of SDJ

Aan de deelnemers werd gevraagd wat de beleidsrelevantie is van deze analyses, wat ons dit leert over de integrale jeugdhulp en of/welke resultaten verrassend zijn.

1 Herkenbare en problematische data

Een eerste punt van discussie betrof de herkenbaarheid van een aantal van de cijfers en zodoende ook het problematische karakter van de huidige stand van de jeugdhulp. Met name het hoge aantal wachtenden (tevens een grove onderschatting volgens de respondenten) wordt zoals verwacht zeer problematisch gevonden. Maar natuurlijk ook het groot aantal kinderen dat enkel door OCJ/JRB wordt begeleid. Hoewel een deel van deze cijfers mogelijk verklaarbaar zijn door andere factoren dan tekort aan aanbod (opvolging dossiers, of nog geen hulp beschikbaar bij metingen op het einde van het jaar, of er loopt hulp die niet in de geraadpleegde databases zit, ...) wordt gesteld dat consultants zo snel mogelijk dossiers afhandelen en dus niet voor opvolging openhouden, gezien men de caseload zo veel mogelijk beheersbaar wil houden.

Ook de vaststelling dat vooral kinderen in de puberteit geen andere begeleiding dan OCJ/JRB krijgen wordt erkend en wordt door één van de respondenten verklaard door het feit dat, indien men dan toch moet kiezen waar hulp wordt ingezet, dit prioritair gebeurt bij jonge kinderen. Een reden die hiervoor wordt opgegeven is dat dit een emotionele keuze is voor consultants die zich op die manier proberen staande te houden, omdat geen hulp verlenen aan kleine kinderen emotioneel nog ondraaglijker is dan bij oudere kinderen.

Tevens wordt het grote aantal begeleidingen door de jeugdrechtsbank, in een beleidscontext die nabijheid en vraaggestuurdheid promoot, geïncrimineerd.

Met andere woorden, de cijfers leggen de overweldigende problematiek bloot van het tekortschieten van de hulp om kinderen snel genoeg te hulp te schieten. Ook bijvoorbeeld het feit dat veel kinderen enkel bij crisishulp zijn aangemeld zou wijzen op de inadequaatheid van het systeem.

2 Opmerkingen bij de beperkingen van de cijfers

Een belangrijk discussiepunt in de focusgroepen is echter de beperktheid van de beschikbare data.

Een eerste element van deze beperktheid is dat de cijfers enkel gaan over de drie betrokken sectoren, terwijl er in het kader van de integrale jeugdhulp veel andere actoren betrokken zijn, zoals bijvoorbeeld de ggz en het CLB. Dit maakt dat er op basis van de data van deze drie sectoren weinig kan worden besloten over de integraliteit van de jeugdhulp.

Een tweede element is dat de registratie van cijfers op zich niet noodzakelijk iets zegt over de werkelijkheid die achter de cijfers besloten ligt.

Zo geeft een respondent werkzaam in een VAPH-voorziening aan dat ze mensen pas registreren op een wachtlijst als ze inschatten dat het verkrijgen van hulp binnen een redelijke termijn realiseerbaar is. Mensen die hulp vragen maar waarvan ze dus inschatten dat de wachttijd te lang zal zijn worden niet aangemeld voor de wachtlijst. Op een eigen regionale wachtlijst betekende dit een verdrievoudiging van de 'werkelijk' wachtenden: van de 75 werkelijk wachtenden waarvan men op de hoogte was zouden er maar 25 worden geregistreerd, omdat voor de 50 anderen werd ingeschat dat hulp helemaal niet tijdig zou beschikbaar zijn.

Anderzijds worden mensen ook soms preventief op de wachtlijst gezet, om zo de uiteindelijke wachttijd in te perken, anticiperend op de toename van de ernst van de vraag.

Een andere respondent, werkzaam in het CAW, geeft aan dat veel zaken die wel gebeuren helemaal niet in deze registratie zullen voor komen. Zoals ook reeds in de stuurgroep opgemerkt gebeurt veel begeleiding van kinderen via ondersteuning van de ouders, wat hier niet wordt weergegeven.

Een derde element dat wordt geproblematiseerd is de focus van de registratie. Enerzijds zouden meer regionale cijfers (zoals bijvoorbeeld de oefening die IROJ Limburg maakte) relevanter zijn om beleid te voeren, maar anderzijds is het moeilijk om deze cijfers te lezen zonder context. Cijfers zeggen weinig als er geen zicht is op bijvoorbeeld het aanbod in een bepaalde regio, als er geen zicht is op het aandeel kinderen die bijvoorbeeld in de ons omringende landen worden geholpen/geregistreerd in de jeugdhulp, ...

Zo wordt aangegeven dat het feit dat in Limburg het CAW procentueel een groter aandeel begeleidingen opneemt zou kunnen te maken hebben met de historisch sterke beleidsfocus die men in Limburg heeft gelegd op de jongerenwerking. Maar dit blijft gissen zonder gedegen (comparatief) onderzoek naar de werkelijke situatie ter plaatse.

Ook is het moeilijk te interpreteren wat het betekent dat veel dossiers enkel bij de toegangspoort of bij crisishulp zitten.

Ook wordt aangegeven door sommige respondenten (bijvoorbeeld in Antwerpen) dat de cijfers ontbreken over de socio-economische situatie van jongeren en dat deze zouden moeten in rekening worden gebracht.

Maar tevens wordt gesteld dat de cijfers vooral gericht zijn op curatieve hulp, terwijl beleidsmatig net een beweging wordt ingezet op preventief en nabij werken, ook in het kader van de ontwikkeling Vroeg en Nabij. Men zou meer willen in beeld krijgen hoe jeugdwerkzorg, informele steun, preventie, ... een impact heeft op de in- en doorstroom in de jeugdhulp.

3 Vragen naar een duidelijk (cijfer)beleid

Daarmee komen we aan bij het laatste discussiepunt dat we hier moeten vermelden: de roep naar een duidelijk (registratie)beleid. Het is de vele respondenten onduidelijk wat de overheid nu precies wil bereiken met deze registratie en tot welke conclusies en aanbevelingen dit zou kunnen leiden?

Zo kan de vaststelling dat heel wat jongeren enkel door Opgroeien worden begeleid volgens een respondent mogelijk verklaard worden door het feit dat het aanbod binnen Opgroeien het laatste decennium sterk is gediversifieerd. Vanuit die stelling is het niet zo verwonderlijk en ook niet noodzakelijk problematisch dat kinderen enkel binnen één sector worden begeleid. Er wordt ook gesteld dat overlap niet hetzelfde is als samenwerking.

Cijfers hebben aldus de respondenten maar echt zin als men weet waar men naar op zoek is en een referentiekader heeft om deze te interpreteren. De dwarsdoorsnede bekijken om te weten of er overlap of geen overlap is wordt door de meeste respondenten als weinig zinvol gezien, omdat het geen kader biedt om de cijfers te interpreteren.

Men vindt registratie en het analyseren van deze data dus wel mogelijk relevant, maar vanuit een duidelijke visie van de overheid en dus niet vanuit louter een data-gestuurde dynamiek. Men zou bijvoorbeeld ook meer toekomstgericht cijfers kunnen verwerven i.p.v. enkel naar het verleden te kijken.

Daarbij wordt verschillende malen aangegeven dat andere meer kwalitatieve data nodig zijn, en dat men graag zicht zou krijgen op wat werkelijk met kinderen en gezinnen gebeurt. De idee van doorgedreven trajectanalyses in een regio wordt bijvoorbeeld verschillende keren geopperd, naast de reeds eerder vermelde aandacht voor meer regio specifieke en gecontextualiseerde data, de aandacht voor SES en de aandacht voor de (impact van) preventieve hulp op het ganse jeugdhulplandschap.

Hoofdstuk 7

Algemene conclusie

Het decreet betreffende de integrale jeugdhulp stelde in 2013 een samenwerking en afstemming van alle actoren in de jeugdhulp voorop. Een van de doelstellingen hierbij is een integrale aanpak bij het organiseren en aanbieden van jeugdhulp. In de praktijk vertaalt zich dit in het gegeven dat eenzelfde kind of jongere gebruik kan maken van hulp komende uit meerdere sectoren binnen het Vlaamse jeugdhulplandschap. Over de aard en de grootte van dit gebruik is echter nog niet veel geweten.

Het huidige onderzoeksproject zette daarom in op een 'geïntegreerde dwarsdoorsnede' oefening binnen de Vlaamse jeugdhulpverlening. **Het doel van dit onderzoek is, allereerst, om een zicht te krijgen op het aantal kinderen en jongeren die de Vlaamse Gemeenschap in 2021 bereikte via drie sectoren binnen de Jeugdhulp enerzijds, en het soort hulp waarvan deze kinderen en jongeren gebruik maakten anderzijds.** Daarnaast, wordt hierover in gesprek gegaan met het terrein om te kijken naar wat de beleidsrelevantie is van deze analyses, wat deze ons leren over de integrale jeugdhulp en of/welke resultaten verrassend zijn.

Zowel het Agentschap Opgroeien (OG), het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en de CAW stelden hun data ter beschikking binnen het kader van dit onderzoek. Daarvoor werden twee databanken aangeleverd: Dwarsdoorsnede 1 (kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar) en Dwarsdoorsnede 2 (jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar).

1 Kwantitatieve analyses op dwarsdoorsnede 1 en 2

Deze dwarsdoorsnede oefening brengt voor het eerst in kaart hoeveel kinderen en jongeren gebruik maken van de diverse types hulp en ondersteuning binnen 3 sectoren van de Vlaamse Jeugdhulp. In totaal werden 86909 kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar geregistreerd in de datasets van de sectoren. Meerdere kinderen en jongeren zijn gekend door meerdere sectoren.

Het totale aantal unieke jongeren bedraagt 78433. **10% van deze populatie komt in 2021 in contact met meer dan 1 sector. In totaal gaat het om 7347 kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar die gekend en/of geholpen worden door diensten van Opgroeien en VAPH. 884 kinderen en jongeren, ofwel iets meer dan 1% is gekend en/of geholpen door een dienst van Opgroeien en een CAW.**

Wanneer we als vertrekpunt het totaal aantal kinderen en jongeren nemen die of geholpen worden door de CAW of door het VAPH, dan is de overlap aanzienlijk. **Zo blijkt voor het VAPH dat van het totaal aantal geregistreeerde kinderen en jongeren in de dataset (27519) 7347 kinderen en jongeren ook terug te vinden zijn in de registratiesystemen van OG.** Anders uitgedrukt, 1 op 4 van alle kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar geholpen door het VAPH zijn ook geregistreerd in 2021 door diensten van het Agentschap Opgroeien. **Voor de CAW geldt dat voor het totaal aantal geregistreeerde kinderen en jongeren in de dataset (3844) 27,13% (1043) ook geregistreerd werden in andere sectoren,** waaronder bovenal OG (884). Tot slot, is er ook nog een kleinere overlap tussen CAW, OG en VAPH (86). Op basis van de analyses weten we dat de overlap zich vooral voordoet binnen de intersectorale hulpvragen. De overlap met het hulpaanbod vanuit OG is relatief gezien beperkt. Zo zijn 2205 kinderen en jongeren (2,82%) gekend bij zowel JO als VAPH en 492 kinderen en jongeren (0,63%) zowel gekend bij JO als CAW.

Gezien de veelheid aan mogelijks subtypes hulpverlening en ondersteuning binnen de drie sectoren, die gecombineerd kunnen worden, het binnen het huidige bestek van deze dwarsdoorsnede niet mogelijk om alle mogelijke vormen van overlap uit te diepen. Wel werd nog een **verdere verfijning doorgevoerd door OG op te delen naar Hulp vanuit Agentschap Opgroeien (VZB, OSD, GI, COBE, HCA, NAFTA, Pleegzorg, OCJ en SDJ) en intersectorale hulpaanvragen**. Intersectorale hulpaanvragen worden geregistreerd bij de Intersectorale Toegangspoort (ITP), het crisismeldpunt en het Centraal Aanmeldpunt van de Gemeenschapsinstellingen. Wat betreft de hulpvragen bij de ITP is de overlap tussen ITP en hulp vanuit Opgroeien de grootste categorie binnen de verschillende types van overlap (10.009 kinderen en jongeren hebben een geregistreerde hulpvraag bij de ITP in 2021 en krijgen daarnaast nog begeleiding bij een dienst die erkend is door Opgroeien). Er zijn 1769 kinderen en jongeren aangemeld bij de intersectorale toegangspoort die in het jaar 2021 zowel hulp vanuit Opgroeien als het VAPH krijgen. De overlap tussen de intersectorale toegangspoort en kinderen en jongeren met een begeleidingsmodule CAW is zeer beperkt, namelijk 44.

Wat betreft de kinderen en jongeren aangemeld bij het Crisismeldpunt geldt voor ongeveer één op drie dat zij in hetzelfde jaar geen hulp krijgen van de andere sectoren. Twee kinderen en jongeren op de drie zijn dus wel gekend binnen IJH-sectoren in 2021. De grootste groep (2806 kinderen en jongeren) krijgt in datzelfde jaar wel hulp vanuit het Agentschap Opgroeien. Gezien er geen datum-variabele beschikbaar was in de dataset is het onmogelijk om een uitspraak te doen of deze crisisaanvraag al dan niet voor of na de aangeboden hulp plaatsvond.

Een laatste analyse werd gemaakt voor de kinderen en jongeren aangemeld bij het CAP van de GI. De specifieke doeleinden van het centraal aanmeldpunt komt tot uiting in de zeer lage aantallen unieke kinderen en jongeren die aangemeld zijn bij CAP. De grootste overlap doet zich voor met hulp vanuit Agentschap Opgroeien (JO) (1141 kinderen en jongeren). In datzelfde jaar krijgen 213 kinderen en jongeren ondersteuning vanuit het VAPH.

Dit rapport brengt ook het aantal wachtende kinderen in beeld. Bij de toegangspoort zijn er **6947 unieke kinderen en jongeren geregistreerd die op 31 december 2021 wachtende zijn**. Daarvan wachten ongeveer twee op de vijf (37,35%) op VAPH-zorg en ondersteuning. Van deze 2595 (62,20%) unieke kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning, krijgen 1614 in 2021 reeds zorg en ondersteuning aangeboden van het VAPH. Anders gezegd, wil dit zeggen dat 37,80% van deze kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning in 2021 geen VAPH-zorg en ondersteuning kreeg. 533 (20,54%) kinderen en jongeren die wachten bij de intersectorale toegangspoort op VAPH-zorg en ondersteuning zijn gekend in een RTH-voorziening van het VAPH in 2021. Bijna een kwart (24,16%; N=627) van de kinderen en jongeren die wachten op VAPH-zorg en ondersteuning werd in 2021 geholpen in een MFC.

Een laatste dwarsdoorsnede die werd uitgevoerd betreft de overlap tussen OCJ en/of SDJ en de andere sectoren. Een groot aantal kinderen en jongeren is enkel aangemeld bij en krijgt hulp of ondersteuning van een OCJ of een SDJ (N=14016). Dit komt neer op 17,87% van de alle kinderen en jongeren van de totale populatie die in dit onderzoek van naderbij wordt bekeken. Binnen de groep van kinderen en jongeren van de CAW is ongeveer 15 % van alle gekende kinderen en jongeren gekend bij OCJ en/of SDJ. Voor alle kinderen en jongeren geholpen door het VAPH is ongeveer 12% ook gekend bij OCJ en/of SDJ

Naast een eerste dwarsdoorsnede inzake kinderen en jongeren tussen 0 en 21 jaar, werd er ook een tweede dwarsdoorsnede doorgevoerd wat betreft alle jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar die op basis van het rijksregisternummer gekend waren bij het Agentschap Opgroeien en/of de CAW. Gezien

de veelheid aan mogelijkheden tot analyse, werd binnen het kader van dit onderzoek beslist om binnen Agentschap Opgroeien af te bakenen tot PZ en VZB. In totaal worden 11901 jongvolwassenen geholpen door PZ, VZB en/of de CAW. Op basis van deze tweede dwarsdoorsnede stellen we vast dat in totaal 7189 jongvolwassenen hulp ontvangen van de CAW die geen hulp kregen van PZ en/of VZB van het Agentschap Opgroeien. Van deze jongvolwassenen kregen 3178 hulpverlening in de onthaalfase bij de CAW. Vierhonderddrieëntwintig krijgen enkel begeleiding door de CAW. Voor 3588 van deze 7189 jongvolwassenen is er zowel sprake van hulpverlening in de onthaalfase als begeleiding door de CAW. Daarnaast worden in totaal 4712 jongvolwassenen begeleid in PZ en/of VZB van het Agentschap Opgroeien inclusief overlap met CAW. De overlap tussen beide sectoren bedraagt minder dan 5% van alle geholpen jongvolwassenen.

2 Kwalitatieve gesprekken met leden van het IROJ

Het kwalitatief luik van dit onderzoeksproject legde de voornaamste bevindingen uit het kwantitatieve luik voor aan de IROJ in de diverse provincies. Naast het voorleggen van de algemene getallen inzake het aantal unieke kinderen en jongeren in de drie sectoren voor Vlaanderen, Brussel en per provincie; werd eveneens ingegaan op enkele meer gerichte vragen vanuit de stuurgroep (o.a. overlap ITP met andere sectoren, crisishulp, aantal wachtenden VAPH en kinderen en jongeren gekend bij OCJ of SDJ).

Algemeen kan gesteld worden dat de deelnemers van mening zijn dat de cijfers aansluiten bij de realiteit en de eerder zorgwekkende toestand van het jeugdhulplandschap. Vooral het aantal wachtenden, de druk op de consulenten en de sterke aanwezigheid van de jeugdrechtbank in een setting waarin bovenal nabijheid een vraaggestuurdheid gepromoot wordt, wordt als problematisch ervaren. De leden van het IROJ zijn van mening dat deze cijfers aangeven dat het huidige systeem tekortschiet omdat kinderen en jongeren niet snel genoeg de nodige hulp krijgen.

Daarnaast staan deelnemers kritisch ten opzichte van de registratiedata. Registratiepraktijken en -gewoontes verschillen ook tussen sectoren, waardoor de betekenis van sommige variabelen (bv. wachtlijst) ook varieert. Daarnaast laten deze cijfers onvoldoende toe om de complexiteit van de jeugdhulp te vatten, omdat het ruwe gegevens zijn die weinig inzicht bieden in de kenmerken van de jongeren en in hoe de hulpverlening en ondersteuning precies verloopt. In het kader van dit onderzoek werden ook slechts 3 sectoren betrokken.

Een andere vaststelling die de deelnemers maken is dat de cijfers vooral inzicht geven in curatieve hulp, terwijl beleidsmatig net een beweging wordt ingezet op preventief en nabij werken. Het in beeld brengen van hoe jeugdwelzijnswerk, informele steun, preventie, en hoe dit een impact heeft op de in- en doorstroom in de jeugdhulp lijkt volgens de leden van de IROJ dan ook aangewezen. Hierbij wordt eveneens de vraag gesteld naar een meer longitudinale aanpak van de analyses in plaats van de huidige dwarsdoorsnede die slechts 1 jaar bestrijkt. Dit gaat logischerwijze voorbij de opzet van deze dwarsdoorsnede oefening.

Er is bovenal vraag naar een duidelijke visie vanuit de overheid inzake de verwerving van data en de betekenis ervan voor het te voeren beleid.

3 Pistes voor verder onderzoek

De aangeleverde data die gebruikt werden in deze eerste dwarsdoorsnede geven enkel een indicatie of de persoon met een desbetreffende dienst of voorziening in contact is geweest in het jaar 2021. We kunnen op basis van deze data dus niet bepalen of de hulp van verschillende instanties simultaan verliep of opeenvolgend. Meer diepgang in de data zou bekomen kunnen worden door ook datumvariabelen aan te leveren die inzicht geven in de werkelijke overlap. Bovendien waren de aangeleverde socio-demografische factoren beperkt waardoor we maar een beperkt zicht kunnen krijgen op de profielkenmerken van de kinderen en jongeren die we op basis van de vendiagrammen in beeld brengen. Ook in de besprekingen met de IROJ werd het belang van meer verdiepende analyses die een beter zicht geven op de kenmerken van de kinderen en jongeren, benadrukt. Tot slot was het uitdiepen van analyses verder dan sectorniveau niet mogelijk binnen de beperkte opzet van dit eerste onderzoek. Zulke analyses verlopen best vraaggestuurd. Hiermee bedoelen we dat er eerst een consensus moet zijn over welke meer sectorspecifieke vragen beantwoord moeten worden en waarom net deze vragen relevant zijn om te beantwoorden.

Desalniettemin geeft deze eerste dwarsdoorsnede zicht op het totale aantal kinderen, jongeren en jongvolwassenen die in een kalenderjaar met één van de drie sectoren in contact komen of geholpen worden, op de grootte van de wachtlijst op het einde van het jaar en op de overlap tussen sectoren. Tegelijkertijd leert deze oefening ook dat de veelheid van data vraagt om een duidelijke set van beleidsrelevante vragen die de analyse van deze gegevens kunnen sturen. De detailanalyses die in de bijlage zijn opgenomen zijn daar een goed voorbeeld van.

Referenties

Coppens, E., West, D., Vanderfaeillie, J., Pleysier, S., & Hermans, K. (2018). Het ontwikkelen van een concept voor de realisatie van een longitudinaal onderzoek in de jeugdhulp.

Bijlage 1 ad hoc vragen stuurgroep

In deze bijlage geven we de tabellen weer die specifiek opgevraagd werden door de stuurgroep binnen het kader van verdiepende analyses.

1 Dwarsdoorsnede 1: overzichtstabellen

Deze tabel geeft het aantal unieke kinderen en jongeren per sector in 2021. Het totaal aantal unieke kinderen en jongeren dat in aanraking komt in 2021 met drie sectoren binnen de jeugdhulp bedraagt 78.226. De grootste overlap zien we tussen jeugdhulp opgroeien (JO) en Intersectoraal (ITP, Crisisdispatch en CAP GI).

<i>Dwarsdoorsnede hoofdanalyse</i>	<i>Aantal</i>	<i>Percentage</i>
<i>JO</i>	31862	40,73%
<i>Intersectoraal</i>	3642	4,66%
<i>VAPH</i>	19807	25,32%
<i>CAW</i>	2801	3,58%
<i>JO & Intersectoraal</i>	11757	15,03%
<i>JO & VAPH</i>	2205	2,82%
<i>JO & CAW</i>	492	0,63%
<i>Intersectoraal & VAPH</i>	3175	4,06%
<i>Intersectoraal & CAW</i>	73	0,09%
<i>VAPH & CAW</i>	73	0,09%
<i>JO & Intersectoraal & VAPH</i>	1934	2,47%
<i>JO & Intersectoraal & CAW</i>	319	0,41%
<i>JO & VAPH & CAW</i>	38	0,05%
<i>Intersectoraal & VAPH & CAW</i>	15	0,02%
<i>JO & Intersectoraal & VAPH & CAW</i>	33	0,04%
	78226	

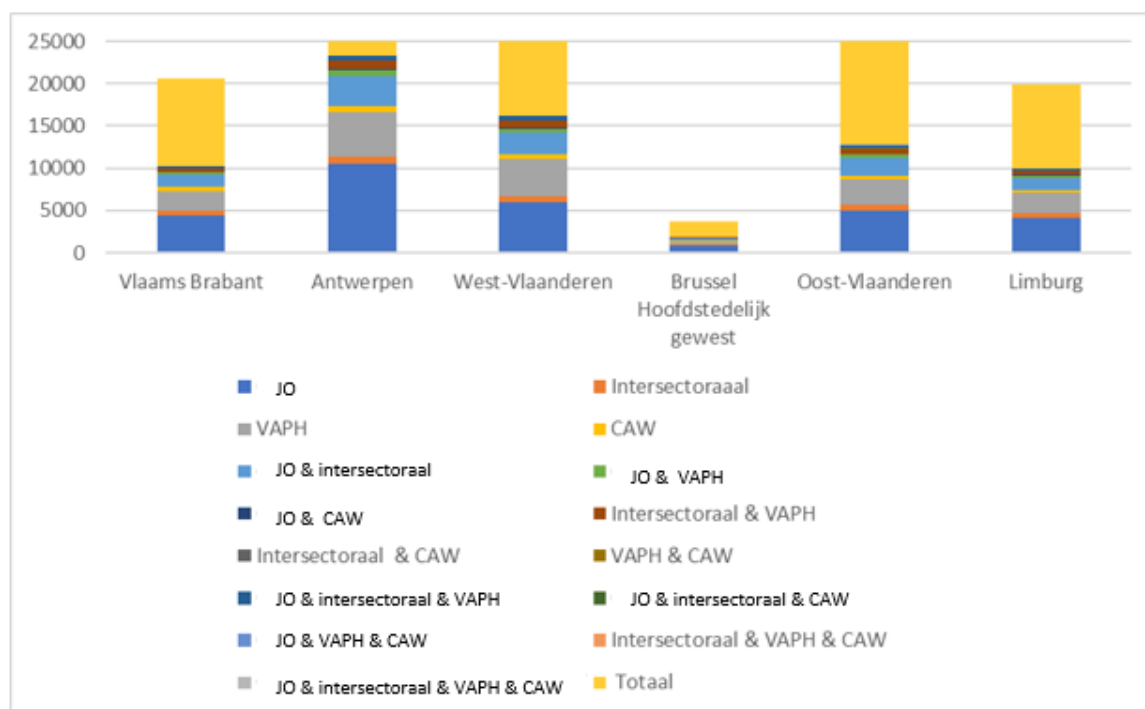
In de onderstaande drie tabellen splitsen we 'intersectoraal' verder uit in ITP, Crisisdispatch en CAP.

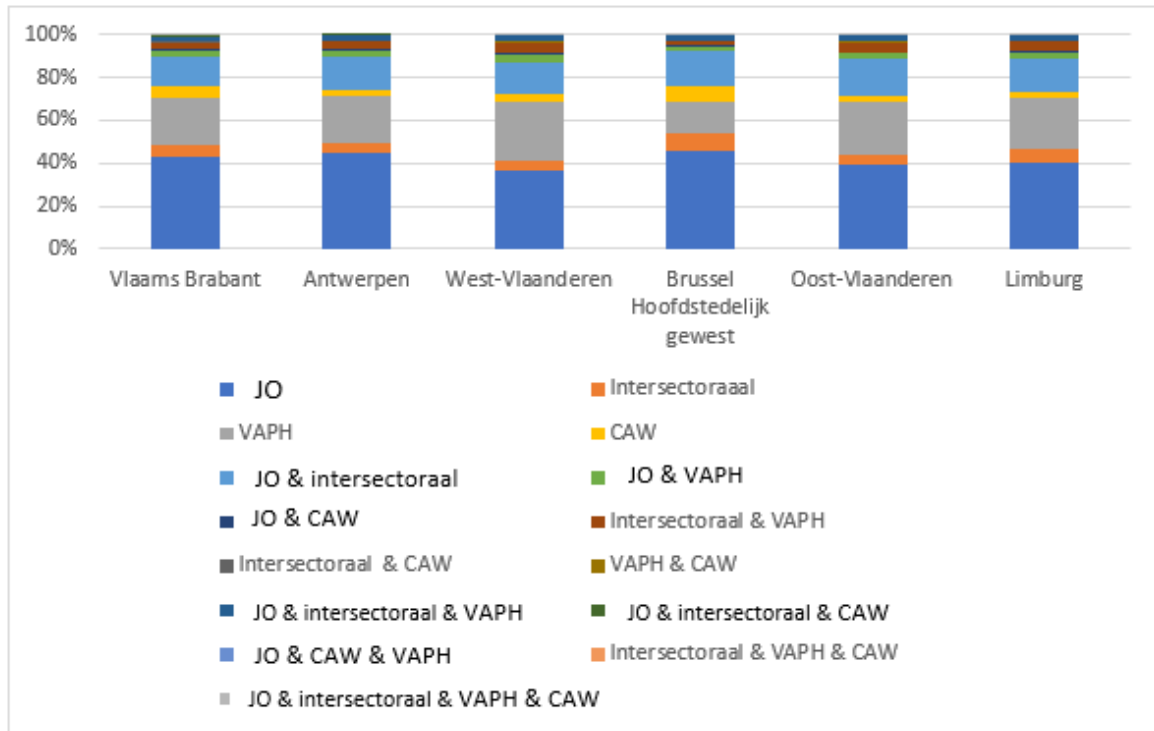
<i>Dwarsdoorsnede - intersectorale toegangspoort</i>	<i>Aantal</i>	<i>Percentage</i>
JO	31862	41,57%
ITP	2060	2,69%
VAPH	19942	26,02%
CAW	2830	3,69%
JO & ITP	11757	15,34%
JO & VAPH	2370	3,09%
JO & CAW	529	0,69%
ITP & VAPH	3040	3,97%
ITP & CAW	44	0,06%
VAPH & CAW	74	0,10%
JO & ITP & VAPH	1769	2,31%
JO & ITP & CAW	282	0,37%
JO & VAPH & CAW	40	0,05%
ITP & VAPH & CAW	14	0,02%
JO & ITP & VAPH & CAW	31	0,04%
	76644	100,00%
<i>Dwarsdoorsnede - crisisdispatch</i>	<i>Aantal</i>	<i>Percentage</i>
JO	40813	53,54%
CRISIS	1638	2,15%
VAPH	22782	29,89%
CAW	2844	3,73%
JO & CRISIS	2806	3,68%
JO & VAPH	3772	4,95%
JO & CAW	716	0,94%
CRISIS & VAPH	200	0,26%
CRISIS & CAW	30	0,04%
VAPH & CAW	86	0,11%
JO & CRISIS & VAPH	367	0,48%
JO & CRISIS & CAW	95	0,12%
JO & VAPH & CAW	67	0,09%
CRISIS & VAPH & CAW	2	0,00%
JO & CRISIS & VAPH & CAW	4	0,01%
	76222	100,00%
<i>Dwarsdoorsnede - CAP</i>	<i>Aantal</i>	<i>Percentage</i>
JO	42478	56,95%
CAP	5	0,01%
VAPH	22982	30,81%
CAW	2874	3,85%
JO & CAP	1141	1,53%
JO & VAPH	3926	5,26%

<i>JO & CAW</i>	794	1,06%
<i>CAP & VAPH</i>	0	0,00%
<i>CAP & CAW</i>	0	0,00%
<i>VAPH & CAW</i>	88	0,12%
<i>JO & CAP & VAPH</i>	213	0,29%
<i>JO & CAP & CAW</i>	17	0,02%
<i>JO & VAPH & CAW</i>	68	0,09%
<i>CAP & VAPH & CAW</i>	0	0,00%
<i>JO & CAP & VAPH & CAW</i>	3	0,00%
	74589	100,00%

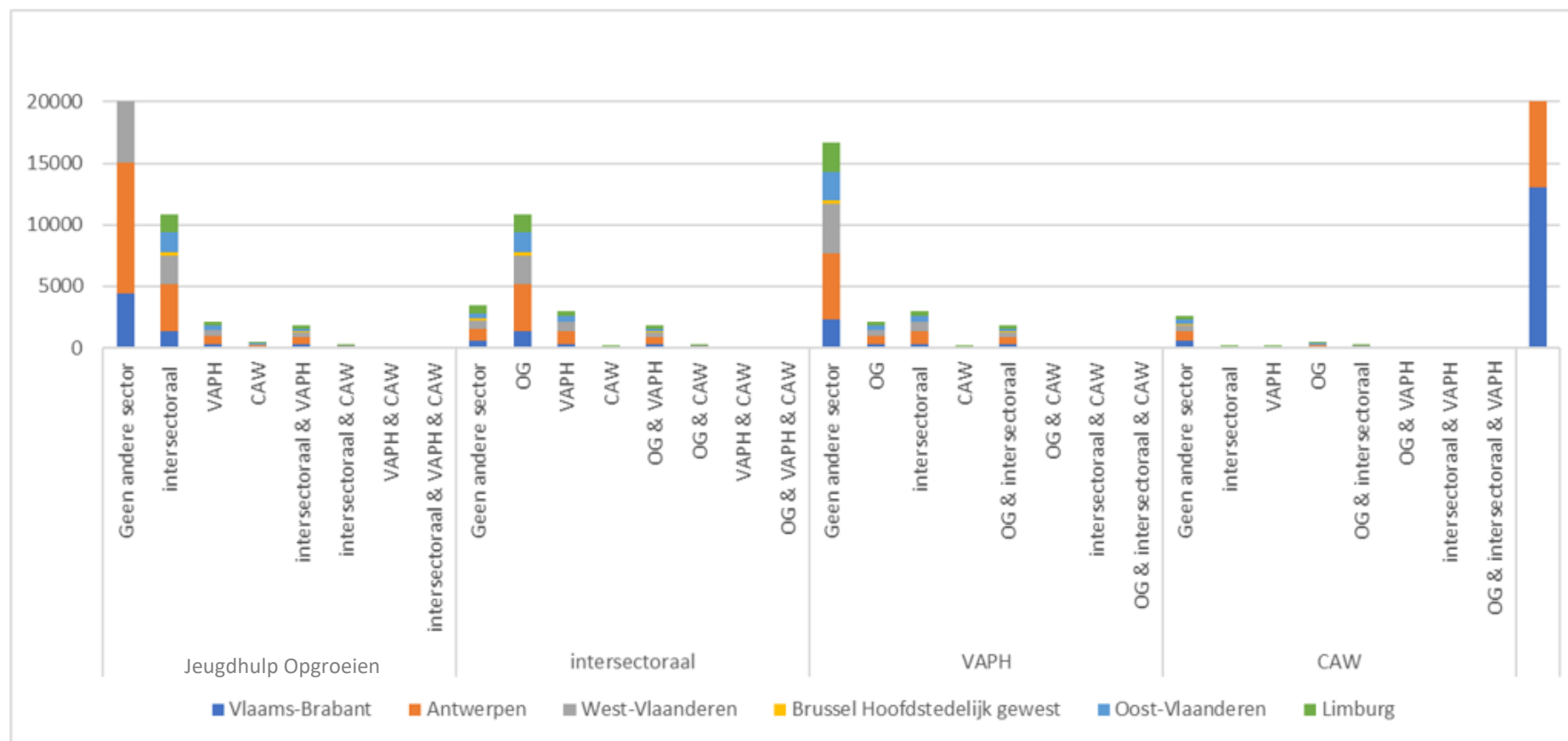
2 De dwarsdoorsnede 1 per provincie

De volgende figuren en tabellen tonen de dwarsdoorsnede per provincie.

	Vlaams-Brabant	Antwerpen	West-Vlaanderen	Brussel Hoofdstedelijk gewest	Oost-Vlaanderen	Limburg
JO	4420	10528	5954	852	5015	4055
Intersectoraal	571	892	724	156	599	609
VAPH	2264	5139	4469	277	3090	2365
CAW	581	739	510	135	427	303
JO & Intersectoraal	1353	3644	2493	293	2119	1507
JO & VAPH	291	655	523	36	387	307
JO & CAW	105	119	103	18	54	93
Intersectoraal & VAPH	328	979	840	42	576	395
Intersectoraal & CAW	13	22	10	2	12	13
VAPH & CAW	13	14	26	2	13	5
JO & Intersectoraal & VAPH	248	541	471	35	377	256
JO & Intersectoraal & CAW	72	70	65	13	39	60
JO & VAPH & CAW	10	13	5	0	9	1
Intersectoraal & VAPH & CAW	3	3	4	0	4	1
JO & Intersectoraal & VAPH & CAW	3	5	8	1	10	6
Totaal	10275	23363	16205	1862	12731	9976

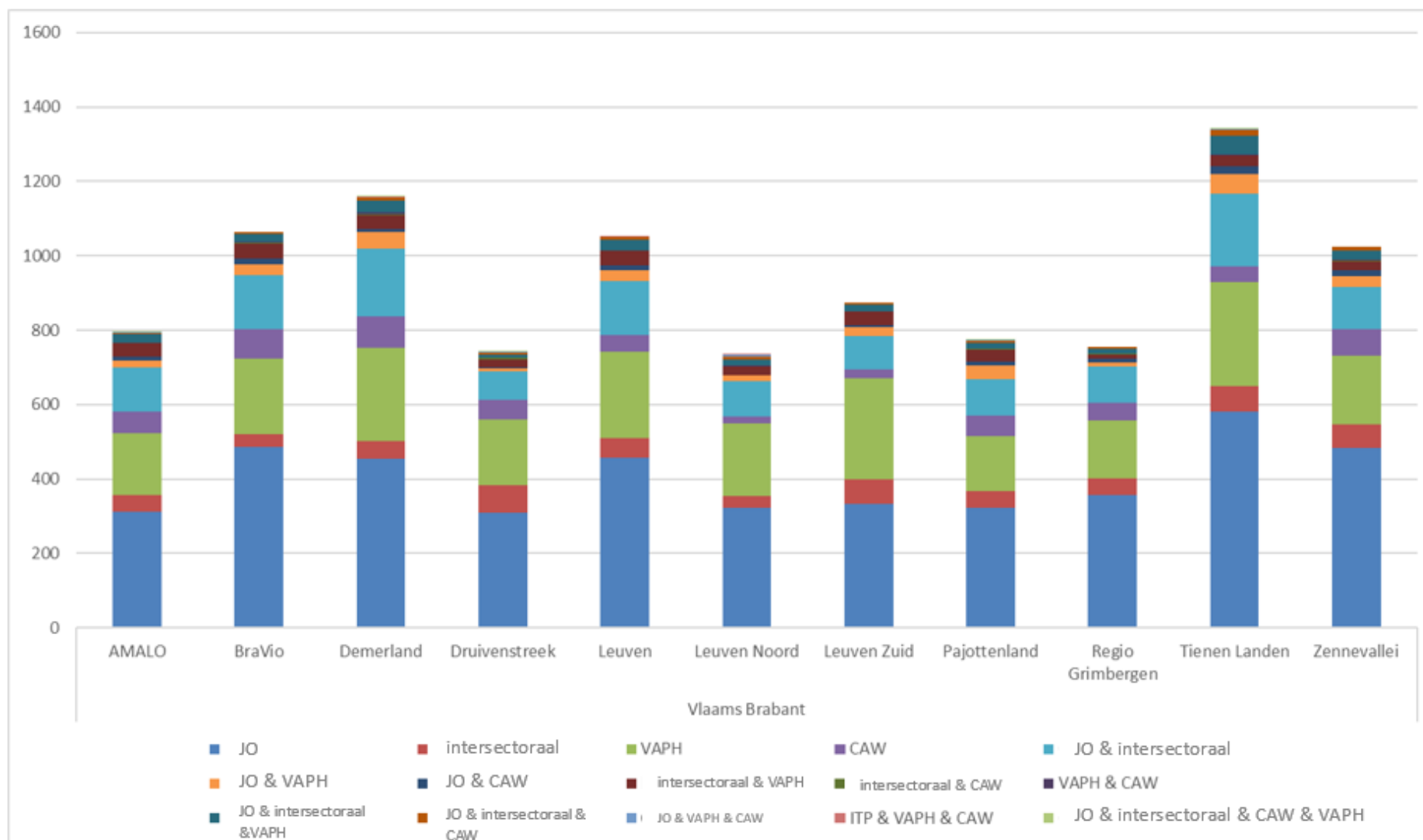

		Vlaams- Brabant	Antwerpen	West- Vlaanderen	Brussel Hoofdstedelijk gewest	Oost- Vlaanderen	Limburg
Jeugdhulp Opgroeien	Geen andere sector	4420	10656	5311	852	3892	4054
	Intersectoraal	1353	3843	2273	293	1608	1507
	VAPH	288	687	481	34	295	297
	CAW	106	111	92	18	46	93
	Intersectoraal & VAPH	247	608	422	35	257	254
	Intersectoraal & CAW	71	71	52	12	28	58
	VAPH & CAW	10	13	3	0	8	0
	Intersectoraal & VAPH & CAW	3	7	7	1	7	6
Intersectoraal	Geen andere sector	571	974	663	156	439	609
	JO	1353	3843	2273	293	1608	1507
	VAPH	328	1035	753	42	423	395
	CAW	13	22	9	2	11	13
	JO & VAPH	247	608	422	35	257	254
	JO & CAW	71	71	52	12	28	58
	VAPH & CAW	3	4	2	0	2	1
	JO & VAPH & CAW	3	7	7	1	7	6
VAPH	Geen andere sector	2264	5376	4068	277	2334	2365
	JO	288	687	481	34	295	297
	Intersectoraal	328	1035	753	42	423	395
	CAW	13	18	22	2	9	5

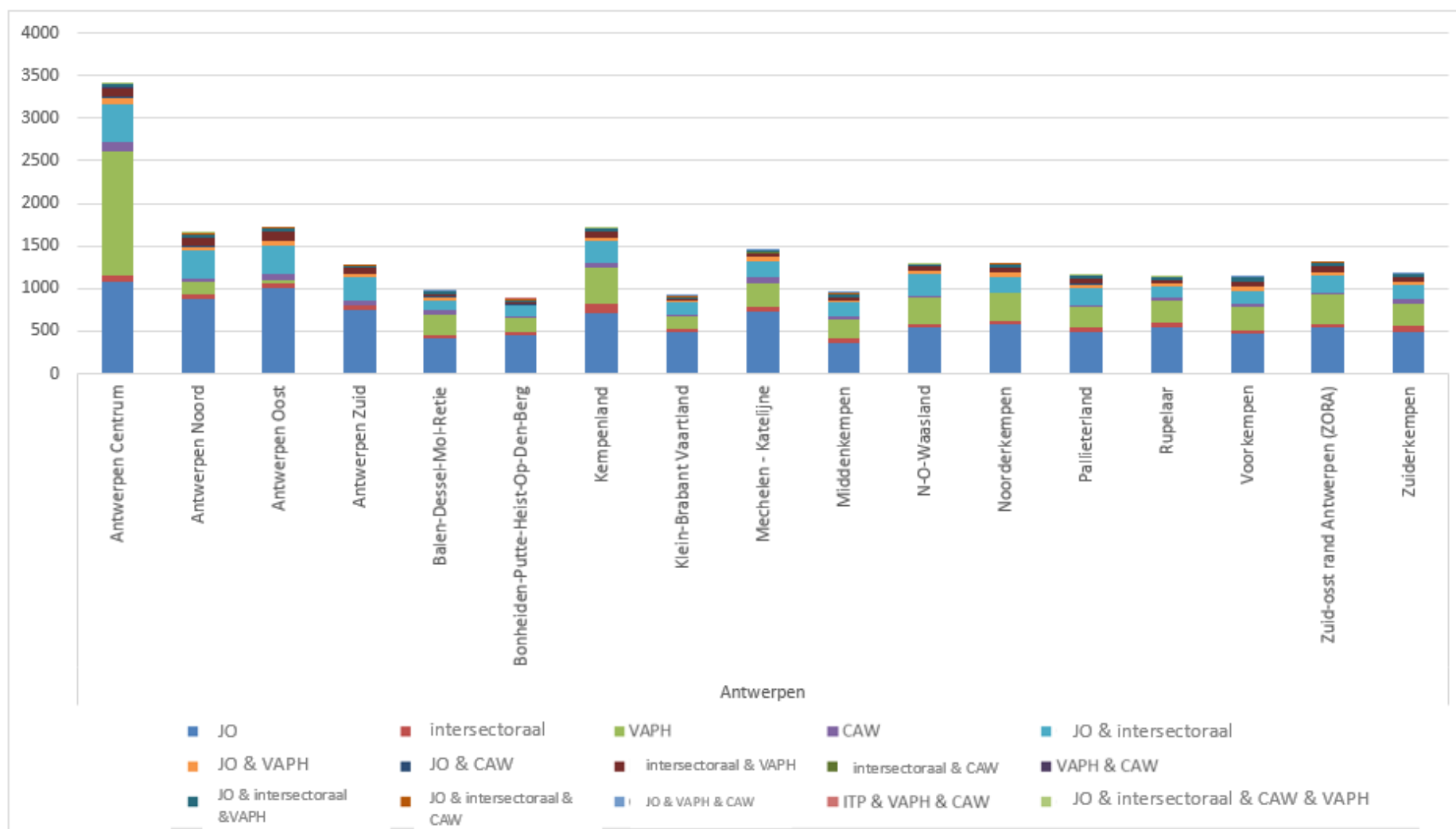
	JO & Intersectoraal	247	608	422	35	257	254
	JO & CAW	10	13	3	0	8	0
	Intersectoraal & CAW	3	4	2	0	2	1
	JO & Intersectoraal & CAW	3	7	7	1	7	6
CAW	Geen andere sector	581	803	438	135	320	303
	Intersectoraal	13	22	9	2	11	13
	VAPH	13	18	22	2	9	5
	JO	106	111	92	18	46	93
	JO & Intersectoraal	71	71	52	12	28	58
	JO & VAPH	10	13	3	0	8	0
	Intersectoraal & VAPH	3	4	2	0	2	1
	JO & Intersectoraal & VAPH	3	7	7	1	7	6

3 Analyse op niveau eerstelijnszones

De volgende tabellen geven de dwarsdoorsnede 1 weer op het niveau van de eerstelijnszone.

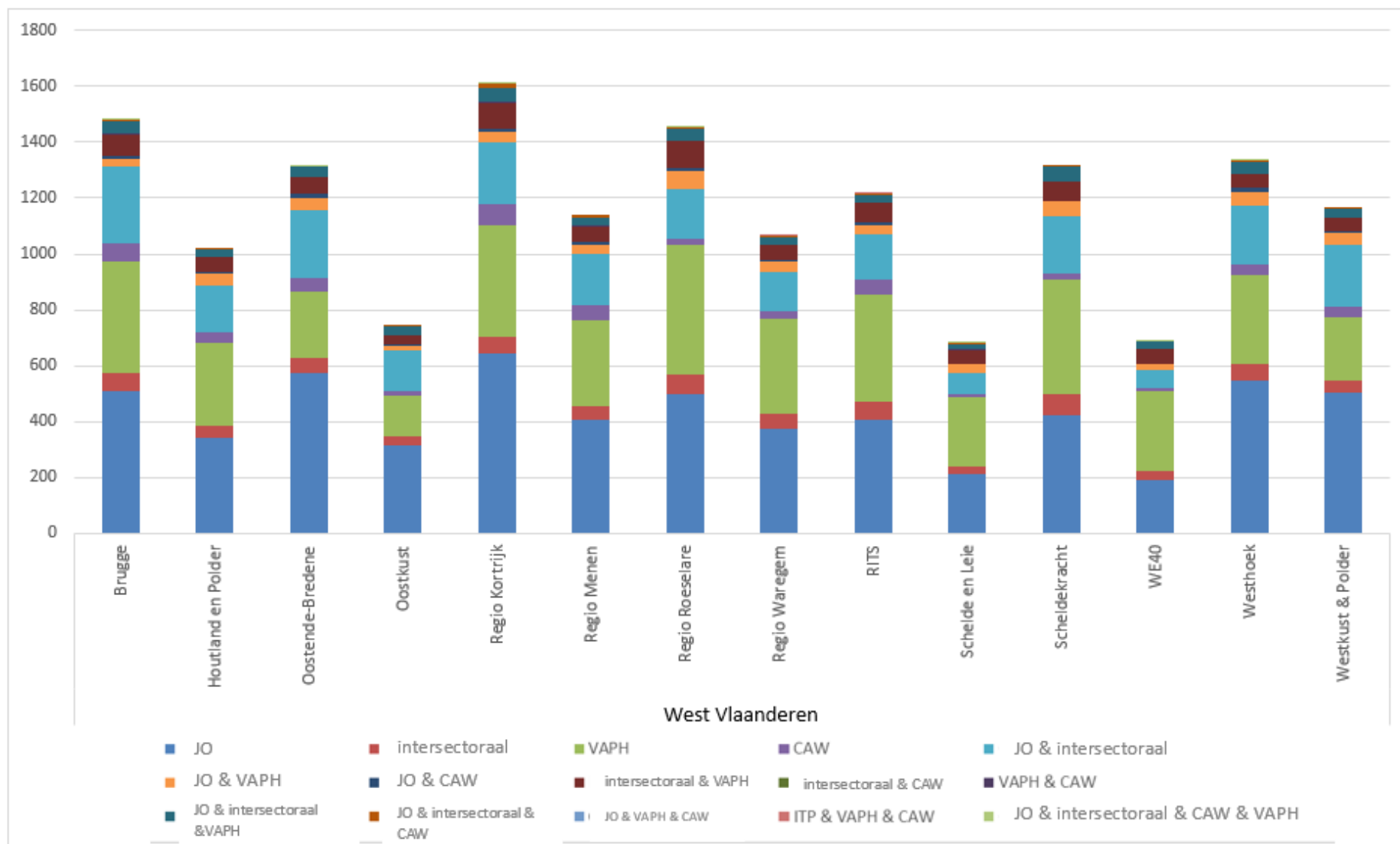

	AMALO	BraVio	Demerland	Druivenstreek	Leuven	Leuven Noord	Leuven Zuid	Pajottenland	Regio Grimbergen	Tienen Landen	Zennevallei
JO	312	486	455	310	456	322	334	323	356	582	484
Intersectoraal	44	34	48	73	53	32	66	45	45	67	64
VAPH	168	203	249	176	234	195	271	147	157	280	184
CAW	58	81	85	54	43	18	24	56	48	42	72
JO & Intersectoraal	117	144	182	77	145	95	90	98	96	197	112
JO & VAPH	19	29	45	7	31	16	23	36	12	52	29
JO & CAW	10	17	9	3	12	2	4	10	10	20	17
Intersectoraal & VAPH	38	38	37	22	39	23	38	33	11	29	23
Intersectoraal & CAW	0	3	2	3	0	0	0	1	1	1	3
VAPH & CAW	0	2	4	0	0	1	0	1	1	2	3
JO & Intersectoraal & VAPH	23	23	33	8	29	16	20	16	14	51	22
JO & Intersectoraal & CAW	4	5	8	6	9	10	4	4	4	16	12
JO & VAPH & CAW	1	0	0	2	0	3	0	3	0	1	0
Intersectoraal & VAPH & CAW	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0
JO & Intersectoraal & VAPH & CAW	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0
	795	1065	1159	742	1052	734	874	774	755	1341	1025

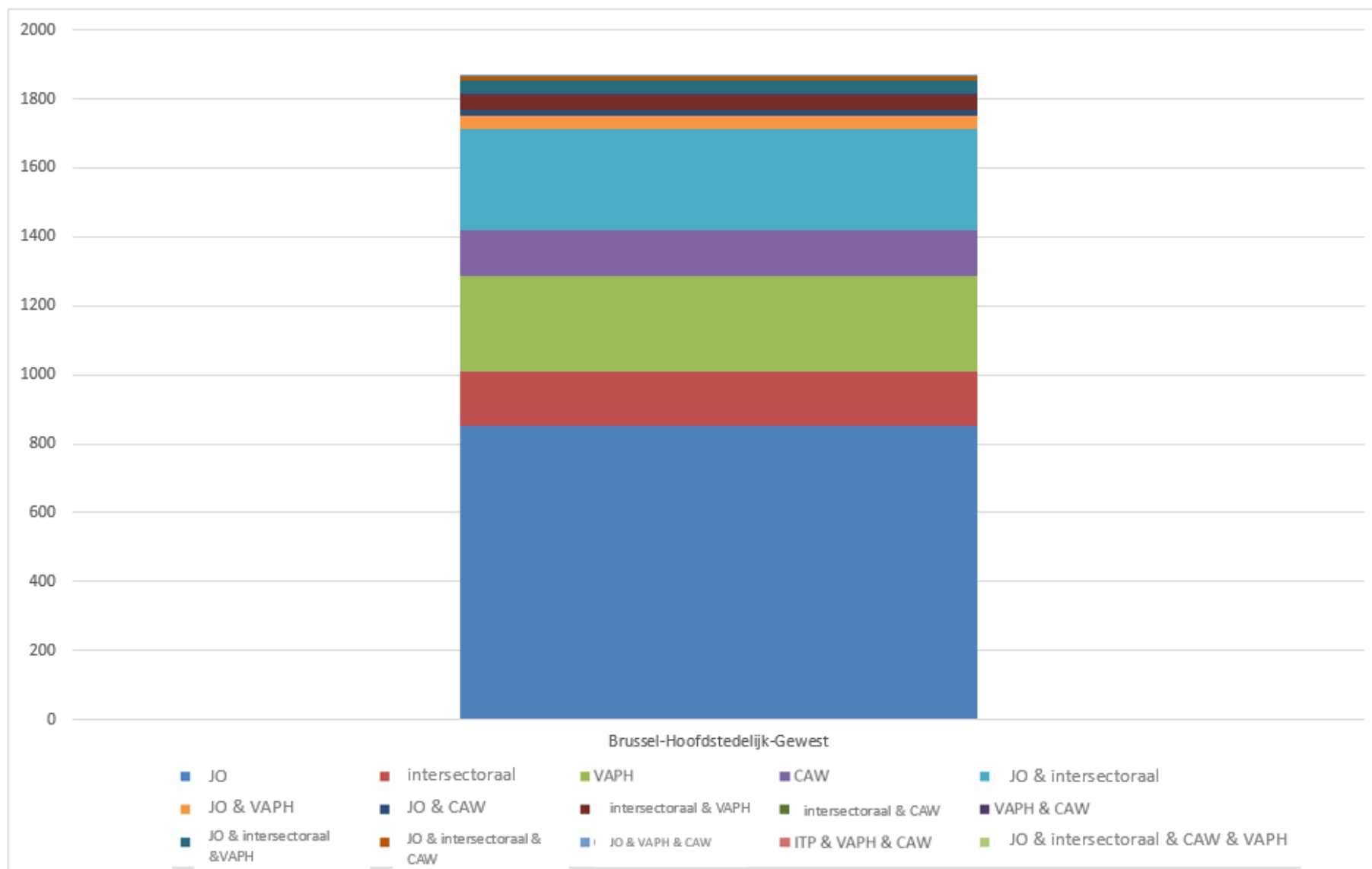
Bijlagen

	Antwerpen									
	Antwerpen Centrum	Antwerpen Noord	Antwerpen Oost	Antwerpen Zuid	Balen-Dessel-Mol-Retie	Bonheiden-Putte-Heist-Op-Den-Berg	Kempenland	Klein-Brabant Vaartland	Mechelen - Katelijne	
JO	1077	870	1005	755	408	446	713	485	727	
Intersectoraal	71	59	55	43	44	39	108	33	51	
VAPH	1454	148	40	0	231	168	425	158	277	
CAW	112	36	70	59	61	26	57	17	75	
JO & Intersectoraal	457	331	334	273	115	115	248	141	196	
JO & VAPH	59	48	46	43	27	14	40	16	40	
JO & CAW	17	5	7	6	21	5	7	5	14	
Intersectoraal & VAPH	105	98	111	60	31	27	64	25	40	
Intersectoraal & CAW	5	2	1	1	2	0	1	2	3	
VAPH & CAW	3	0	0	0	1	0	2	2	1	
JO & Intersectoraal & VAPH	38	45	38	30	25	23	38	15	28	
JO & intersectoraal & CAW	11	3	3	5	3	11	3	6	3	
JO & VAPH & CAW	0	0	0	0	2	0	2	1	1	
intersectoraal & VAPH & CAW	2	0	0	0	0	1	0	0	0	
JO & Intersectoraal & VAPH & CAW	1	1	0	0	0	0	2	0	0	
	3412	1646	1710	1275	971	875	1710	906	1456	

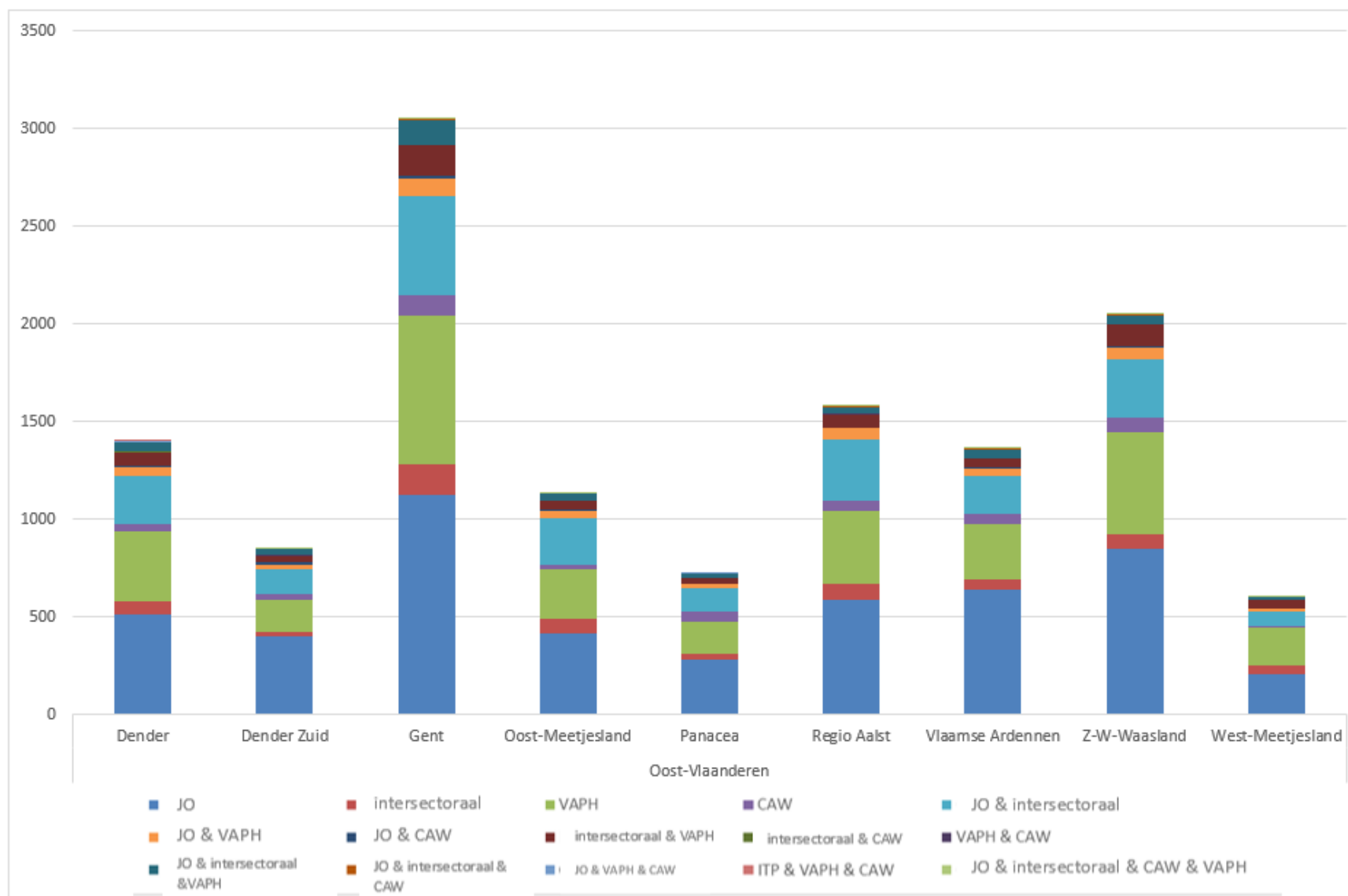

Bijlagen

West Vlaanderen							
	Brugge	Houtland en Polde	Oostende-Brede	Oostkust	Regio Kortrijk	Regio Menen	Regio Roeselare
JO	512	341	575	316	643	408	498
Intersectoraal	62	43	54	33	61	47	69
VAPH	399	299	236	145	401	309	464
CAW	64	34	50	17	72	53	24
JO & Intersectoraal	274	168	243	146	220	185	178
JO & VAPH	31	43	41	15	41	30	64
JO & CAW	8	7	19	2	12	10	8
Intersectoraal & VAPH	76	55	57	35	87	56	99
Intersectoraal & CAW	1	0	1	0	2	0	0
VAPH & CAW	4	1	1	0	5	2	2
JO & Intersectoraal & VAPH	44	23	34	32	49	32	39
JO & intersectoraal & CAW	6	2	3	6	15	7	6
JO & VAPH & CAW	0	0	0	0	2	0	3
intersectoraal & VAPH & CAW	0	0	0	0	2	0	0
JO & Intersectoraal & VAPH & CAW	2	0	2	0	1	0	2
	1483	1016	1316	747	1613	1139	1456
West Vlaanderen							
	Regio Waregem	RITS	Schelde en Leie	Scheldekracht	WE40	Westhoek	Westkust & Polder
JO	377	406	211	424	193	545	505
Intersectoraal	53	63	27	73	33	62	44
VAPH	338	388	249	413	285	319	224
CAW	28	50	12	18	11	38	39
JO & Intersectoraal	140	162	75	207	65	211	219
JO & VAPH	37	36	32	55	21	45	43
JO & CAW	8	6	2	1	1	17	5
Intersectoraal & VAPH	49	70	48	66	54	47	49
Intersectoraal & CAW	2	1	1	1	0	2	0
VAPH & CAW	1	3	2	0	0	2	3
JO & Intersectoraal & VAPH	26	26	18	55	25	41	30
JO & intersectoraal & CAW	4	4	3	1	2	8	3
JO & VAPH & CAW	0	0	0	0	0	0	0
intersectoraal & VAPH & CAW	1	1	0	0	0	0	0
JO & Intersectoraal & VAPH & CAW	0	0	1	0	1	1	0
	1064	1216	681	1314	691	1338	1164

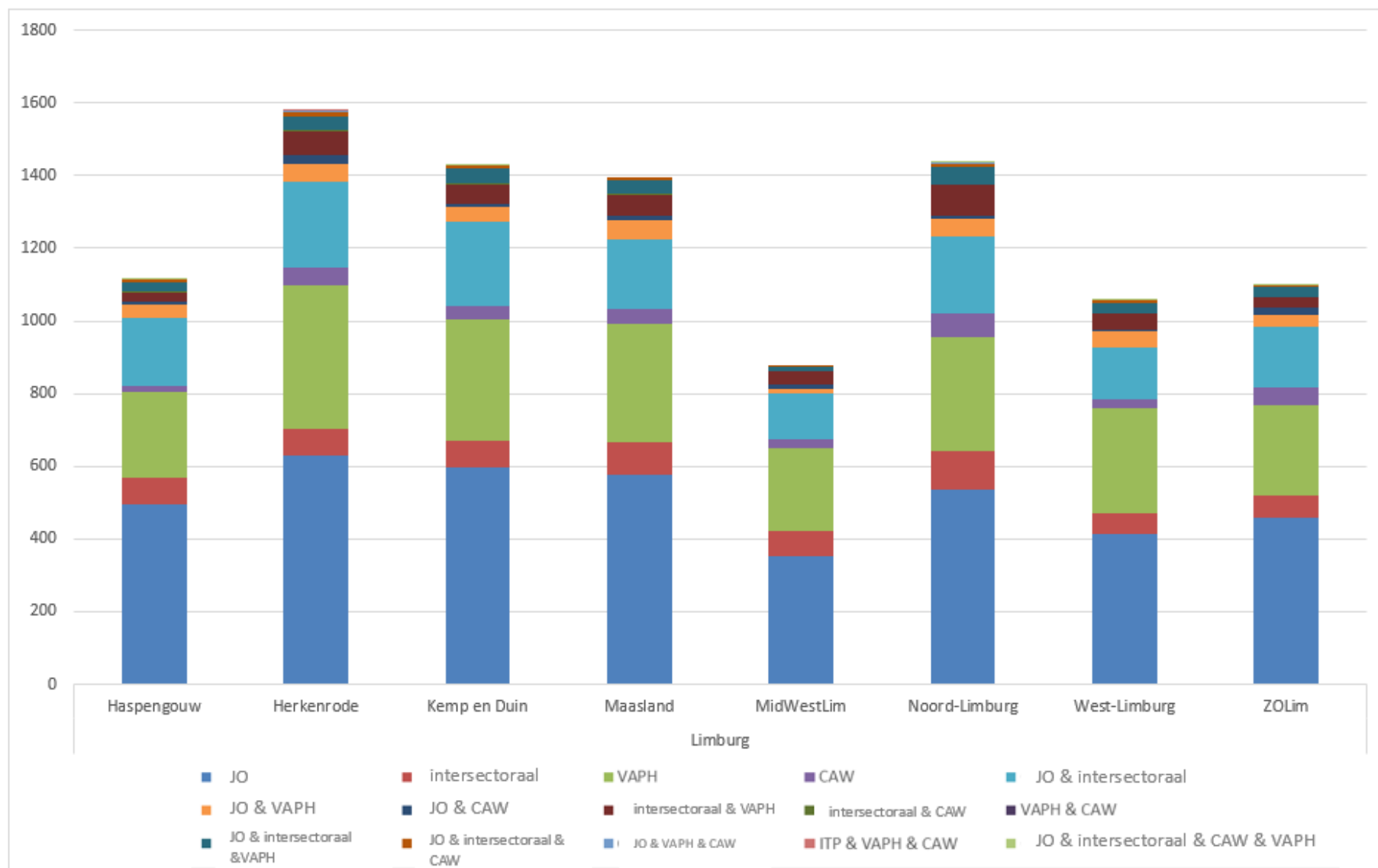

	Brussel-Hoofdstedelijk-Gewest
JO	852
Intersectoraal	156
VAPH	277
CAW	135
JO & Intersectoraal	293
JO & VAPH	37
JO & CAW	18
Intersectoraal & VAPH	42
Intersectoraal & CAW	2
VAPH & CAW	3
JO & Intersectoraal & VAPH	37
JO & Intersectoraal & CAW	16
JO & Intersectoraal & VAPH & CAW	1
	1869

Bijlagen

	Oost-Vlaanderen									
	Dender	Dender Zuid	Gent	Oost-Meetjeslan	Panacea	Regio Aalst	Vlaamse Ardennen	Z-W-Waasland	West-Meetjesland	
JO	513	398	1123	418	281	587	641	847	207	
Intersectoraal	69	28	160	69	29	79	50	74	41	
VAPH	358	161	756	259	168	376	285	528	199	
CAW	38	33	107	20	47	55	50	71	6	
JO & Intersectoraal	247	125	511	241	121	311	193	296	74	
JO & VAPH	42	23	90	38	23	59	41	61	18	
JO & CAW	10	11	9	4	4	3	8	7	1	
Intersectoraal & VAPH	66	35	157	44	28	64	40	112	38	
Intersectoraal & CAW	2	0	1	2	1	3	0	2	1	
VAPH & CAW	1	1	5	0	0	3	2	2	0	
JO & Intersectoraal & VAPH	45	31	120	35	18	31	45	44	15	
JO & intersectoraal & CAW	4	3	11	3	2	6	6	6	2	
JO & VAPH & CAW	2	0	1	0	2	0	2	1	1	
intersectoraal & VAPH & CAW	1	0	2	0	0	0	0	1	0	
JO & Intersectoraal & VAPH & CAW	0	2	3	1	0	1	1	1	1	
	1398	851	3056	1134	724	1578	1364	2053	604	

	Limburg							
	Haspengouw	Herkenrode	Kemp en Duin	Maasland	MidWestLim	Noord- Limburg	West- Limburg	ZOLim
JO	493	630	597	575	352	537	412	459
Intersectoraal	77	74	75	91	68	103	60	61
VAPH	233	392	334	325	231	316	286	248
CAW	18	52	34	40	22	63	27	47
JO & Intersectoraal	187	237	235	195	129	214	143	167
JO & VAPH	38	45	39	52	10	50	44	33
JO & CAW	9	27	6	12	11	7	4	21
Intersectoraal & VAPH	23	65	56	58	40	83	43	28
Intersectoraal & CAW	4	2	1	1	0	2	1	2
VAPH & CAW	0	2	2	0	0	0	0	1
JO & Intersectoraal & VAPH	26	38	39	38	12	47	30	26
JO & Intersectoraal & CAW	5	12	9	7	3	12	7	6
JO & VAPH & CAW	0	1	0	0	0	1	0	0
Intersectoraal & VAPH & CAW	0	1	0	0	0	0	0	0
JO & Intersectoraal & VAPH & CAW	1	0	2	0	0	1	1	1
	1114	1578	1429	1394	878	1436	1058	1100

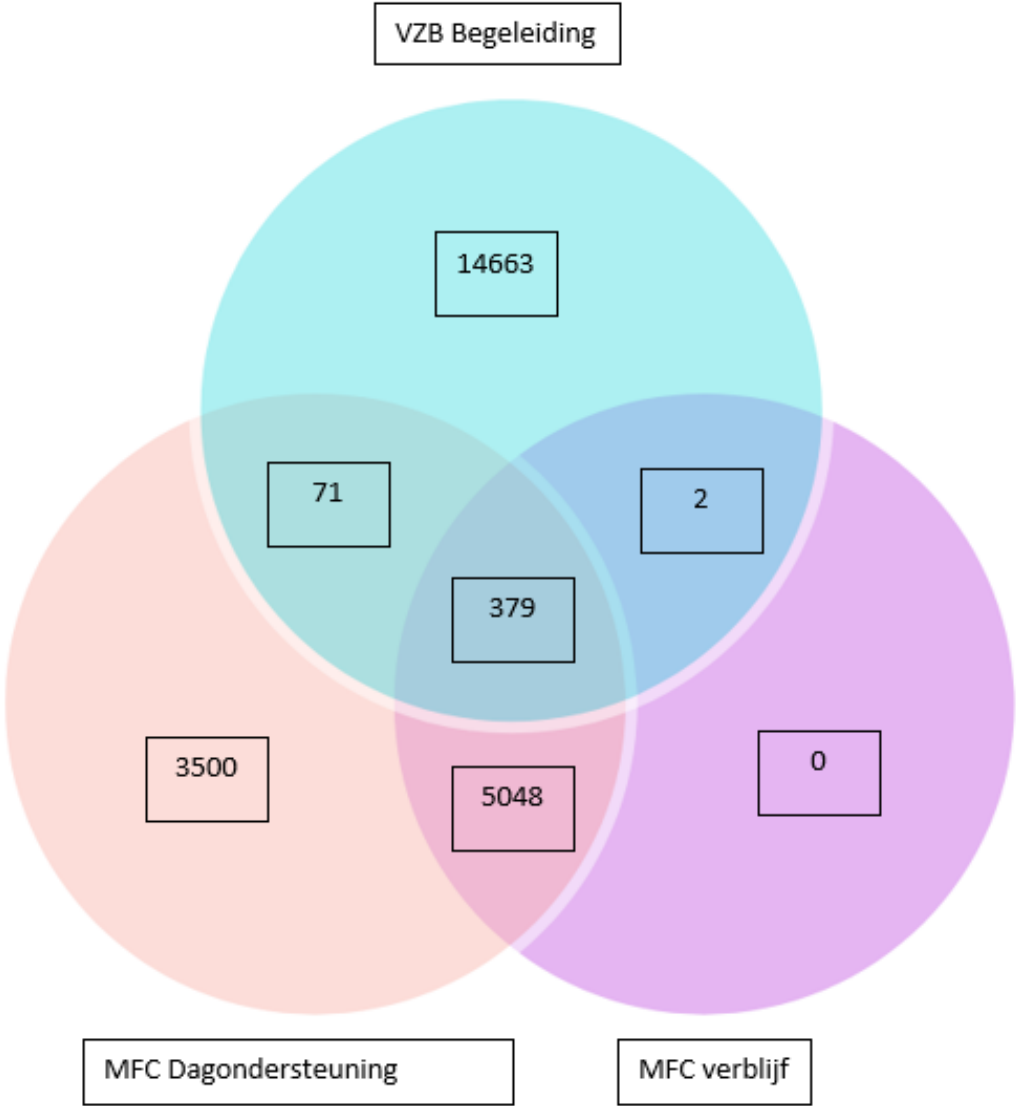
4 Detailanalyses

In deze paragraaf presenteren we de resultaten van een aantal specifieke detailanalyses die gevraagd werden door de stuurgroep. We maken in de tabellen een onderscheid tussen 'percentage groep' en 'percentage' totaal. Met 'percentage groep' bedoelen we het aandeel van overlap binnen de afgebakende groep. 'Percentage totaal' neemt telkens de volledige onderzoekspopulatie van de dwarsdoorsnede als noemer.

4.1 Overlap MFC-verblijf of dagopvang (VAPH) met begeleiding Opgroeien

Deze tabel geeft de overlap weer tussen een verblijf in een MFC of dagopvang van het VAPH en die diensten die de functie begeleiding aanbieden en erkend en gesubsidieerd worden door Opgroeien. Uit de cijfers blijkt dat 379 kinderen en jongeren VZB-begeleiding, MFC-dagondersteuning en MFC-verblijf hebben gekregen in de loop van 2021. Het aantal kinderen met VZB-begeleiding en MFC-dagondersteuning bedraagt 71. De combinatie Opgroeien en VAPH ondersteuning/verblijf komt aldus minder voor.

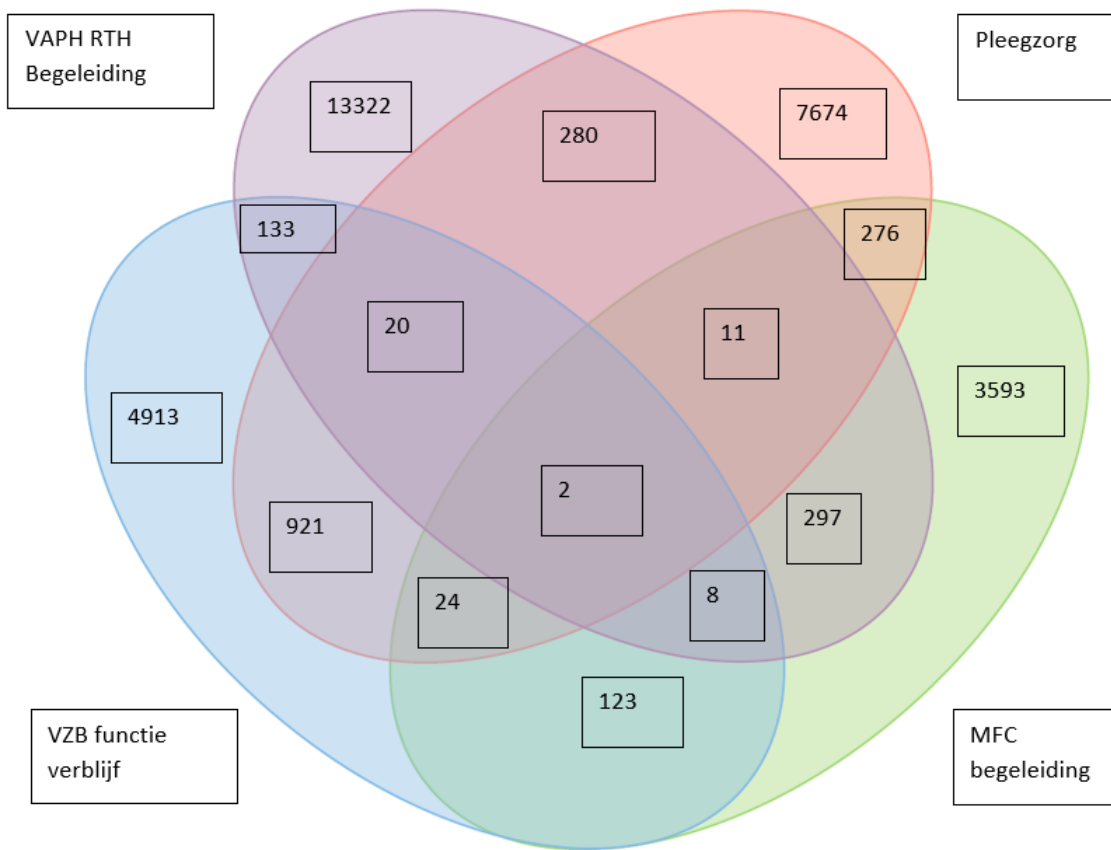
	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage groep</i>	<i>Percentage totaal</i>
<i>VZB-begeleiding</i>	14663	61,97%	18,69%
<i>MFC Dagondersteuning</i>	3500	14,79%	4,46%
<i>VZB-begeleiding + MFC Dagondersteuning</i>	71	0,30%	0,09%
<i>VZB-begeleiding + MFC verblijf</i>	2	0,01%	0,00%
<i>MFC Dagondersteuning + MFC verblijf</i>	5048	21,33%	6,44%
<i>VZB-begeleiding + MFC dagondersteuning + MFC verblijf</i>	379	1,60%	0,48%
	23663	100,00%	30,17%

4.2 Overlap begeleiding VAPH met verblijf of Pleegzorg Opgroeien

De volgende vraag betreft het aantal kinderen dat gedurende het onderzoeksjaar een vorm van ondersteuning krijgt van het VAPH en al dan niet overlap met Opgroeien. De overlap is zeer beperkt. De grootste overlap is merkbaar tussen Pleegzorg en VZB Functie Verblijf, doch is deze amper 2,91%.

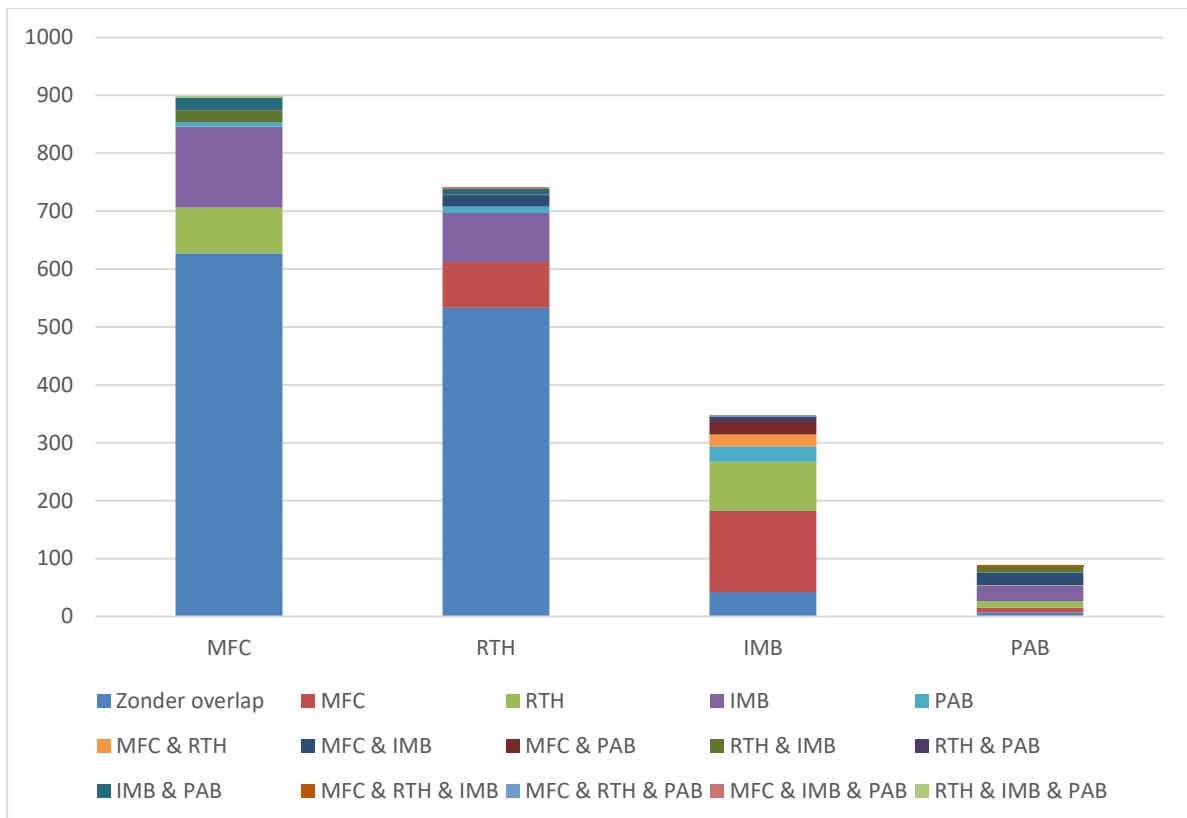
	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage groep</i>	<i>Percentage totaal</i>
<i>VAPH RTH Begeleiding</i>	13322	42,16%	16,99%
<i>Pleegzorg</i>	7674	24,29%	9,78%
<i>VZB Functie Verblijf</i>	4913	15,55%	6,26%
<i>MFC Begeleiding</i>	3593	11,37%	4,58%
<i>VAPH RTH Begeleiding + Pleegzorg</i>	280	0,89%	0,36%
<i>VAPH RTH Begeleiding + VZB Functie Verblijf</i>	133	0,42%	0,17%
<i>VAPH RTH Begeleiding + MFC Begeleiding</i>	297	0,94%	0,38%
<i>Pleegzorg + VZB Functie Verblijf</i>	921	2,91%	1,17%
<i>Pleegzorg + MFC Begeleiding</i>	276	0,87%	0,35%
<i>VZB Functie Verblijf + MFC Begeleiding</i>	123	0,39%	0,16%
<i>VAPH RTH Begeleiding + Pleegzorg + VZB Functie Verblijf</i>	20	0,06%	0,03%
<i>VAPH RTH Begeleiding + Pleegzorg + MFC Begeleiding</i>	11	0,03%	0,01%
<i>VAPH RTH Begeleiding + VZB Functie verblijf + MFC Begeleiding</i>	8	0,03%	0,01%
<i>Pleegzorg + VZB Functie verblijf + MFC-Begeleiding</i>	24	0,08%	0,03%
<i>VAPH RTH Begeleiding + Pleegzorg + VZB functie verblijf + MFC begeleiding</i>	2	0,01%	0,00%
	31597	100,00%	40,29%

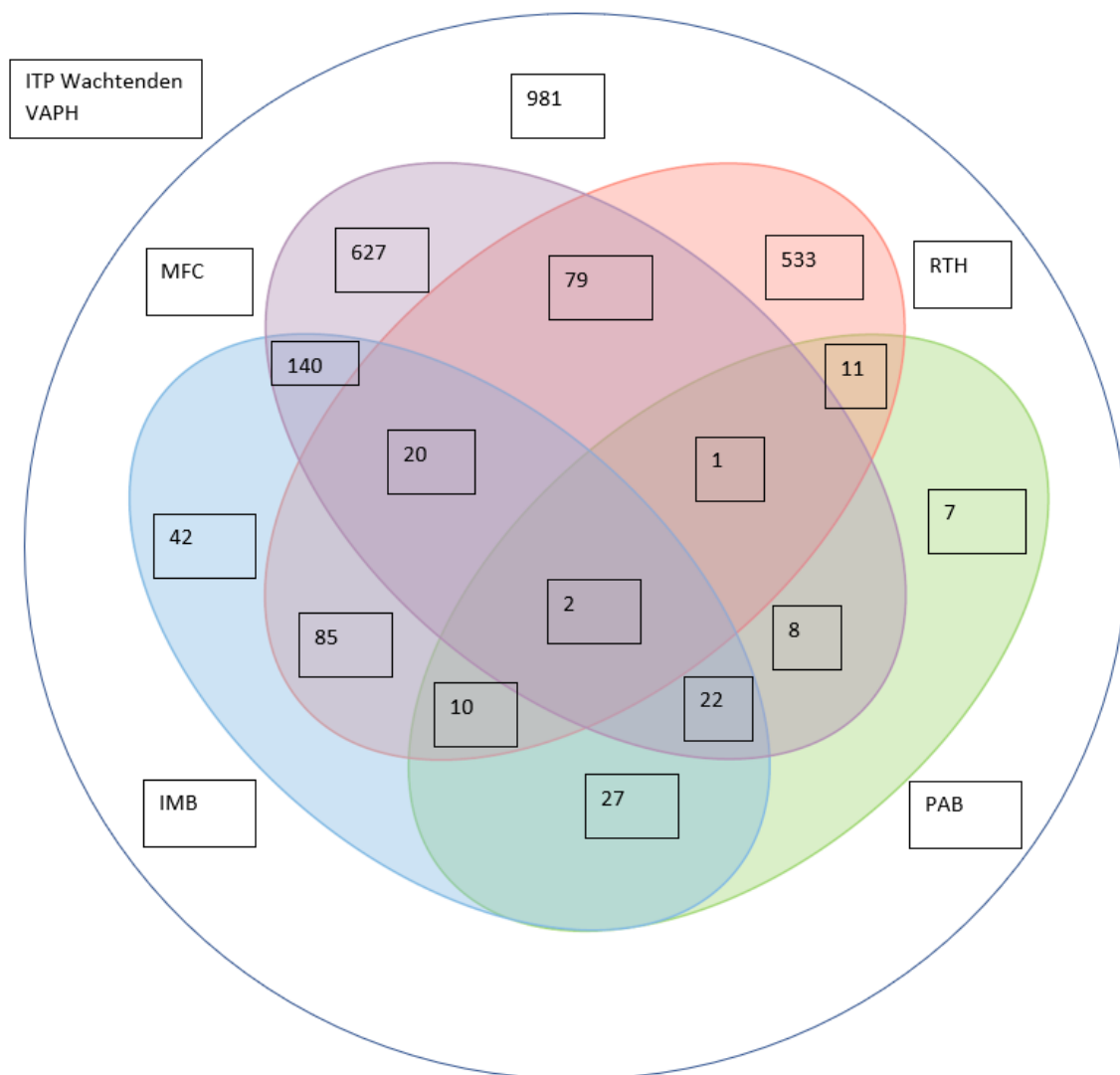

4.3 ITP-wachtenden die reeds ondersteuning van het VAPH krijgen

Op het einde van het jaar 2021 zijn er 6.947 kinderen en jongeren die wachten op hulp. 4.352 zijn wachtenden voor hulp van Opgroeien of Onderwijs, maar kregen geen begeleiding van één van de betrokken sectoren in het afgelopen jaar. 981 wachtten op hulp van het VAPH en kwamen in het afgelopen jaar niet in contact met een andere dienst die in dit onderzoek is meegenomen.

	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage groep</i>	<i>Percentage totaal</i>
<i>Wachtenden VZB, K&G en onderwijs</i>	4352	62,65%	5,55%
<i>Wachtenden VAPH</i>	981	14,12%	1,25%
<i>MFC</i>	627	9,03%	0,80%
<i>RTH</i>	533	7,67%	0,68%
<i>IMB</i>	42	0,60%	0,05%
<i>PAB</i>	7	0,10%	0,01%
<i>MFC & RTH</i>	79	1,14%	0,10%
<i>MFC & IMB</i>	140	2,02%	0,18%
<i>MFC & PAB</i>	8	0,12%	0,01%
<i>RTH & IMB</i>	85	1,22%	0,11%
<i>RTH & PAB</i>	11	0,16%	0,01%
<i>IMB & PAB</i>	27	0,39%	0,03%
<i>MFC & RTH & IMB</i>	20	0,29%	0,03%
<i>MFC & RTH & PAB</i>	1	0,01%	0,00%
<i>MFC & IMB & PAB</i>	22	0,32%	0,03%
<i>RTH & IMB & PAB</i>	10	0,14%	0,01%
<i>MFC & RTH & IMB & PAB</i>	2	0,03%	0,00%
	6947	100,00%	8,86%

4.4 Overlap jongeren gekend bij OCJ en/of SDJ die hulp krijgen van een andere sector of actor

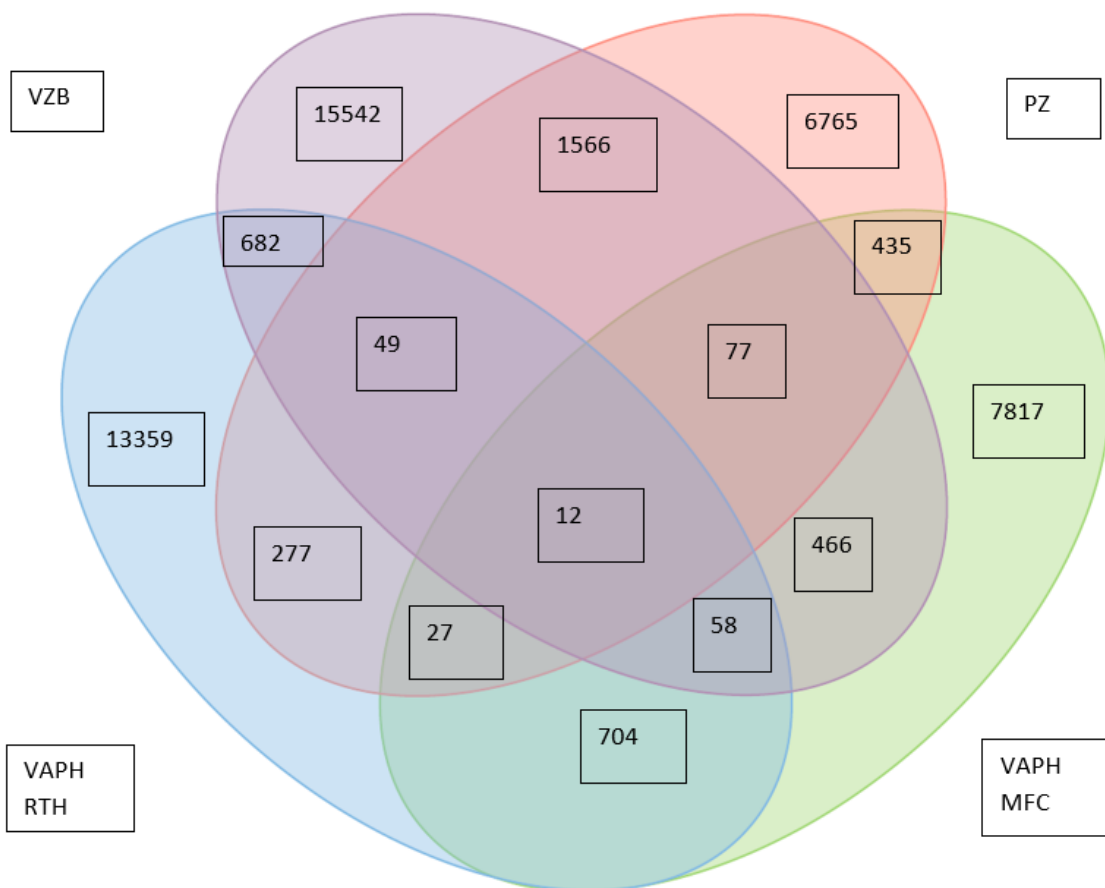
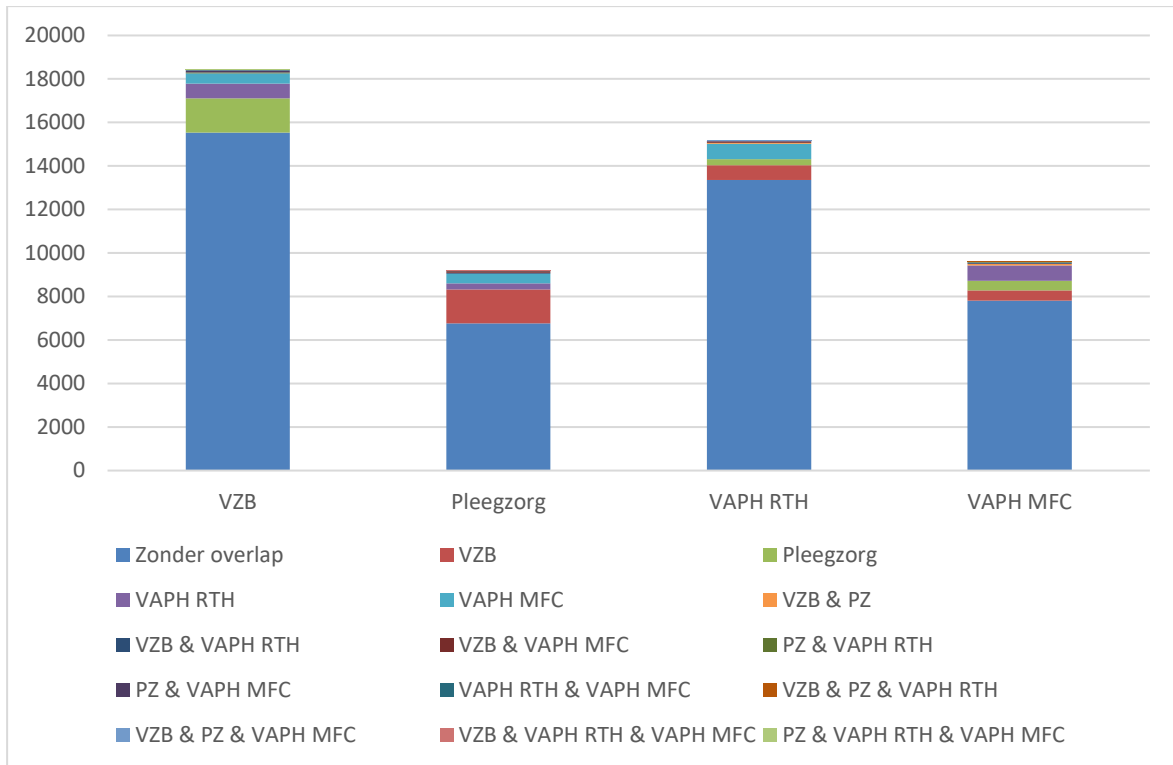
Deze tabel maakt duidelijk welke hulp kinderen en jongeren gebruiken die tijdens het onderzoeksjaar aangemeld zijn bij het OCJ en/of SDJ. De grootste overlap is merkbaar bij OCJ en SDJ met VZB PZ NAFTA HCA, namelijk 19,43%. De andere overlappen zijn zeer beperkt.

	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage groep</i>	<i>Percentage totaal</i>
<i>OCJ en SDJ</i>	14016	19,41%	17,87%
<i>VZB PZ NAFTA HCA</i>	15603	21,61%	19,89%
<i>VAPH zonder IMB</i>	20737	28,72%	26,44%
<i>CAW</i>	2883	3,99%	3,68%
<i>OCJ en SDJ & VZB PZ NAFTA HCA</i>	14029	19,43%	17,89%
<i>OCJ en SDJ & VAPH zonder IMB</i>	1665	2,31%	2,12%
<i>OCJ en SDJ & CAW</i>	274	0,38%	0,35%
<i>VZB PZ NAFTA HCA & VAPH zonder IMB</i>	1007	1,39%	1,28%
<i>VZB PZ NAFTA HCA & CAW</i>	260	0,36%	0,33%
<i>VAPH zonder IMB & CAW</i>	88	0,12%	0,11%
<i>OCJ en SDJ & VZB PZ NAFTA HCA & VAPH zonder IMB</i>	1308	1,81%	1,67%
<i>OCJ en SDJ & VZB PZ NAFTA HCA & CAW</i>	273	0,38%	0,35%
<i>OCJ en SDJ & VAPH zonder IMB & CAW</i>	21	0,03%	0,03%
<i>VZB PZ NAFTA HCA & VAPH zonder IMB & CAW</i>	25	0,03%	0,03%
<i>OCJ en SDJ & VZB PZ NAFTA HCA & VAPH zonder IMB & CAW</i>	20	0,03%	0,03%
	72209	100,00%	92,06%

4.5 Overlap VAPH-begeleiding RTH en/of MFC en OPR VZB en PZ

Deze tabel geeft een antwoord op de vraag naar de overlap tussen een MFC-begeleiding, RTH-begeleiding van het VAPH en een begeleiding vanuit het Agentschap Opgroeien. 682 kinderen en jongeren krijgen bijvoorbeeld in de loop van 2021 begeleiding vanuit Opgroeien en RTH vanuit het VAPH, 466 jongeren worden begeleid door het Agentschap Opgroeien en verblijven in een MFC in de loop van 2021.

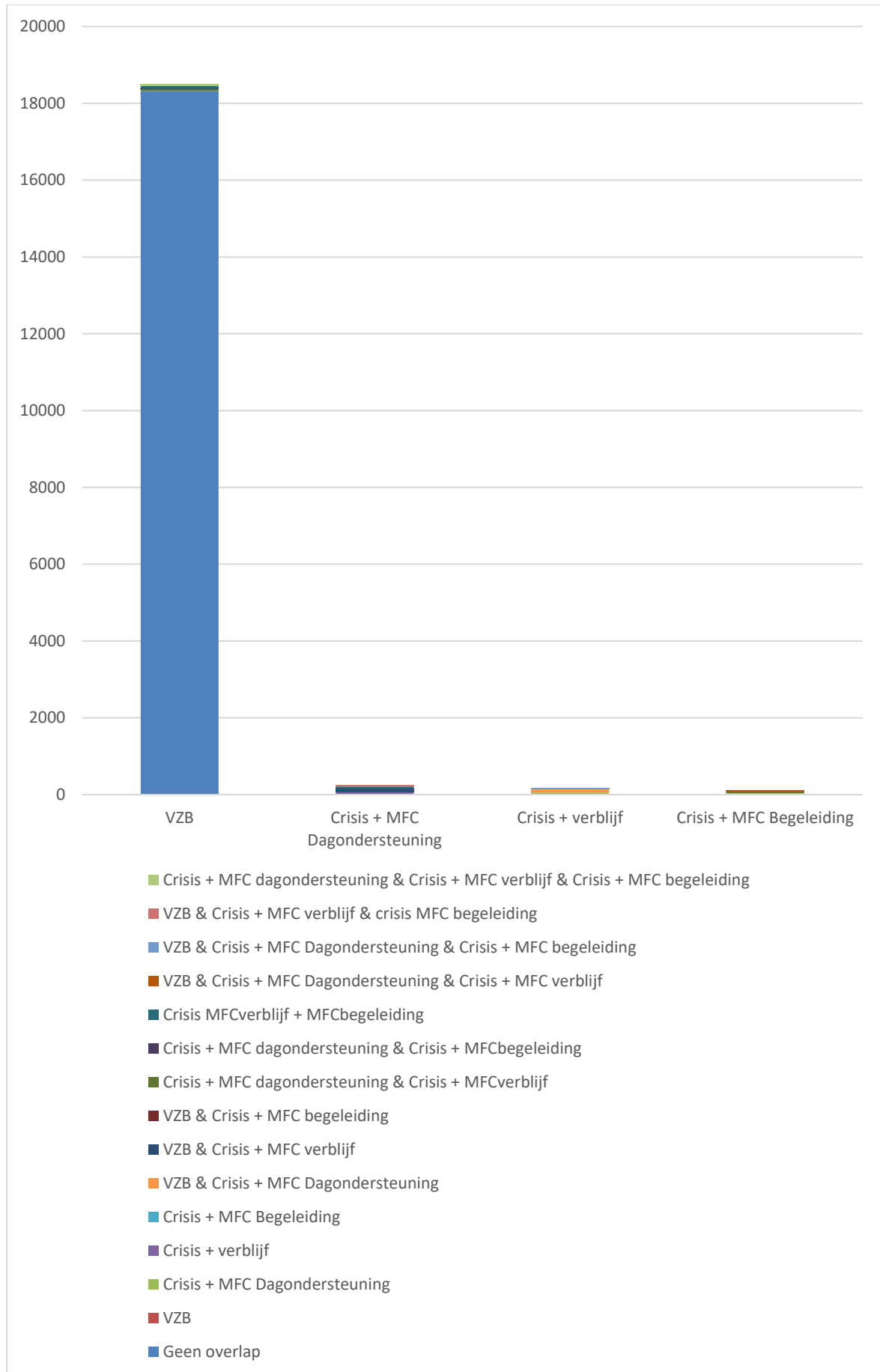
	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage groep</i>	<i>Percentage totaal</i>
VZB zonder overlap	15542	32,49%	19,82%
Pleegzorg zonder overlap	6765	14,14%	8,63%
VAPH RTH zonder overlap	13359	27,93%	17,03%
VAPH MFC zonder overlap	7817	16,34%	9,97%
VZB & PZ	1566	3,27%	2,00%
VZB & VAPH RTH	682	1,43%	0,87%
VZB & VAPH MFC	466	0,97%	0,59%
PZ & VAPH RTH	277	0,58%	0,35%
PZ & VAPH MFC	435	0,91%	0,55%
VAPH RTH & VAPH MFC	704	1,47%	0,90%
VZB & PZ & VAPH RTH	49	0,10%	0,06%
VZB & PZ & VAPH MFC	77	0,16%	0,10%
VZB & VAPH RTH & VAPH MFC	58	0,12%	0,07%
PZ & VAPH RTH & VAPH MFC	27	0,06%	0,03%
VZB & PZ & VAPH RTH & VAPH MFC	12	0,03%	0,02%
	47836	100,00%	60,99%

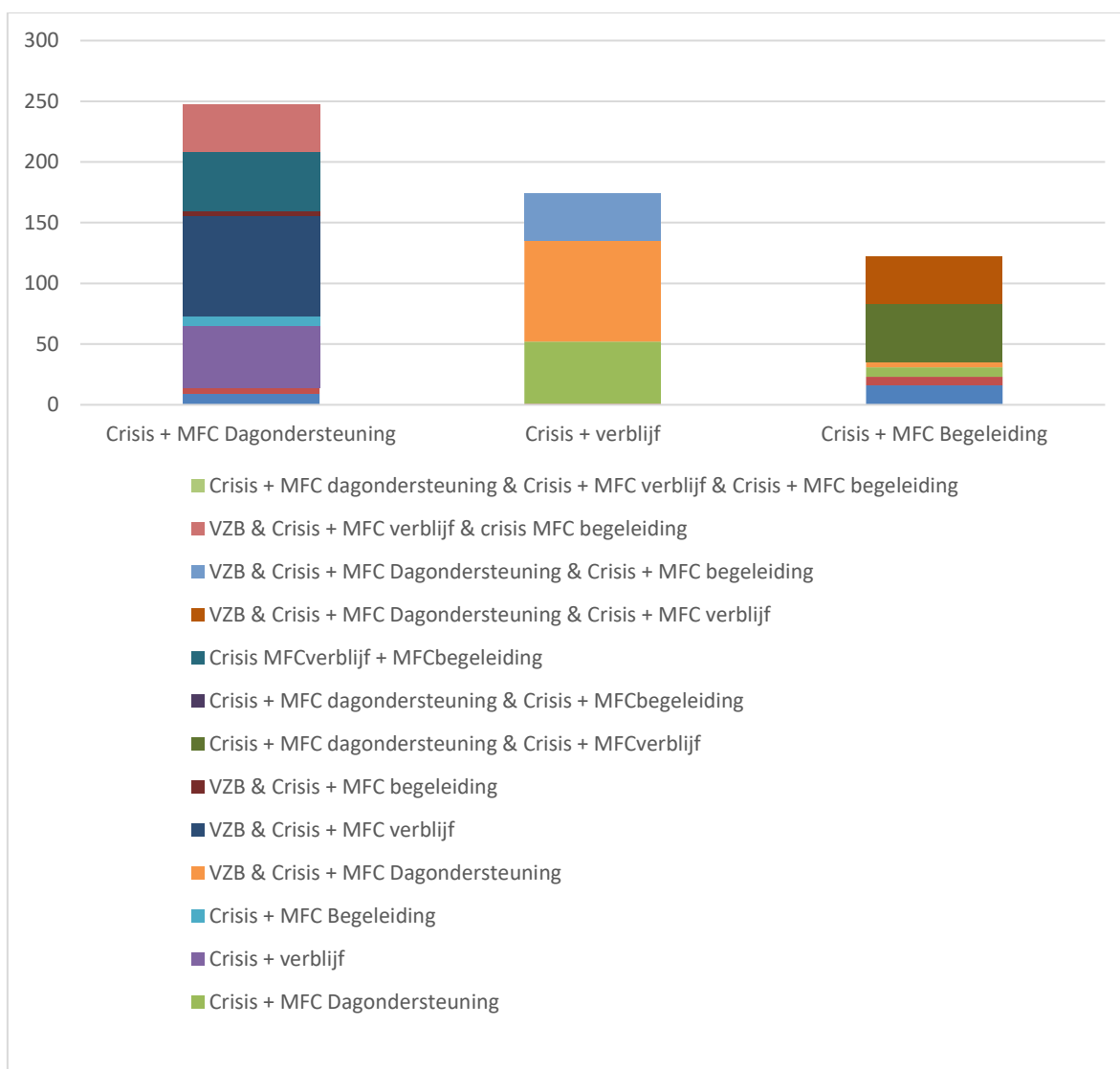

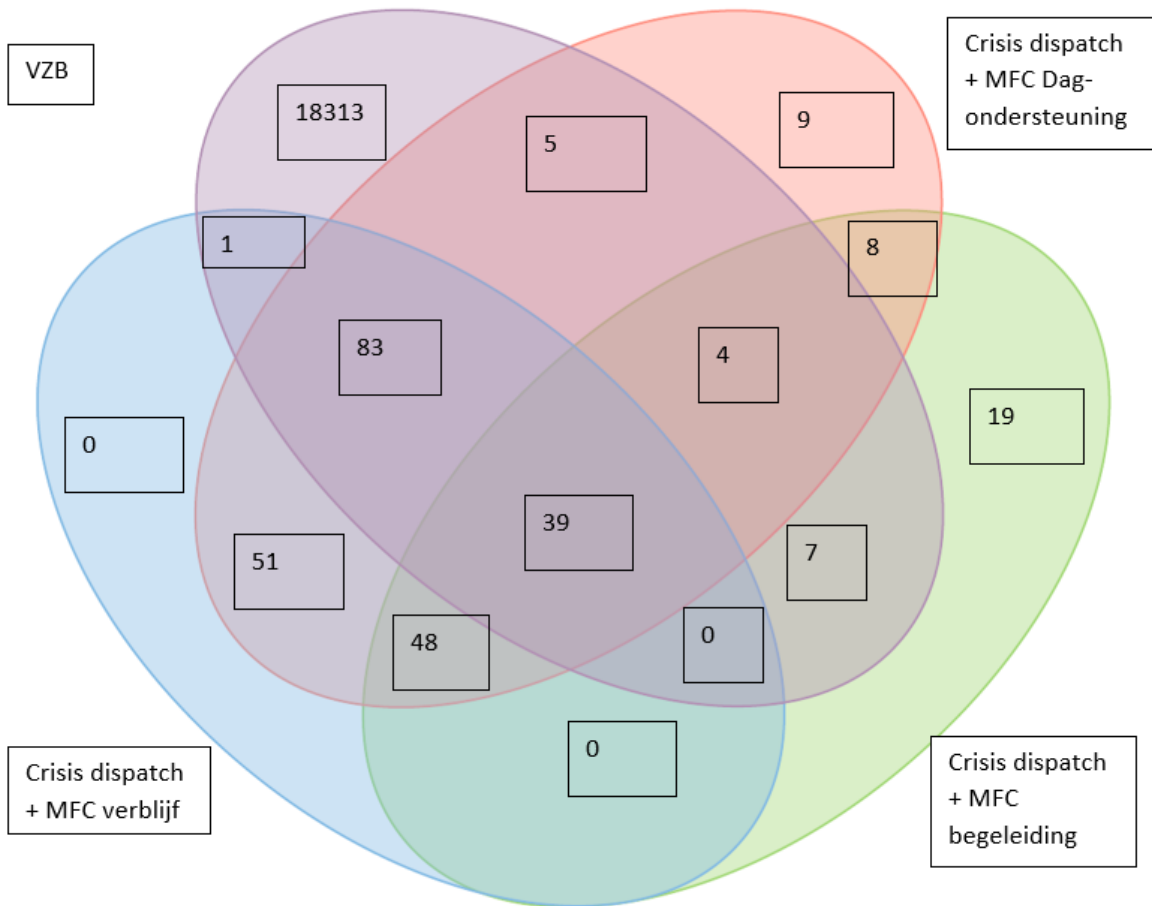
4.6 Overlap dispatch crisismeldpunt met een MFC en kinderen en jongeren gekend bij het voorzieningenbeleid van het Agentschap Opgroeien

Onderstaande tabel maakt duidelijk of kinderen en jongeren die aangemeld zijn bij het crisismeldpunt en daarbij in de loop van 2021 ondersteuning kregen van een MFC. Voor deze groep jongeren bekijken we of zij begeleid worden door andere diensten en voorzieningen van het Agentschap Opgroeien. De cijfers maken duidelijk dat die overlap bijzonder klein is.

	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage groep</i>	<i>Percentage totaal</i>
<i>VZB – zonder overlap</i>	18313	98,54%	23,35%
<i>Crisis + MFC Dagondersteuning</i>	9	0,05%	0,01%
<i>Crisis + MFC Begeleiding</i>	16	0,09%	0,02%
<i>VZB & Crisis + MFC Dagondersteuning</i>	5	0,03%	0,01%
<i>VZB & Crisis + MFC verblijf</i>	1	0,01%	0,00%
<i>VZB & Crisis + MFC-begeleiding</i>	7	0,04%	0,01%
<i>Crisis + MFC dagondersteuning & Crisis + MFC-verblijf</i>	51	0,27%	0,07%
<i>Crisis + MFC dagondersteuning & Crisis + MFC-begeleiding</i>	8	0,04%	0,01%
<i>VZB & Crisis + MFC Dagondersteuning & Crisis + MFC verblijf</i>	83	0,45%	0,11%
<i>VZB & Crisis + MFC Dagondersteuning & Crisis + MFC-begeleiding</i>	4	0,02%	0,01%
<i>Crisis + MFC dagondersteuning & Crisis + MFC verblijf & Crisis + MFC-begeleiding</i>	48	0,26%	0,06%
<i>VZB & Crisis + MFC Dagondersteuning & Crisis + MFC verblijf & Crisis + MFC-begeleiding</i>	39	0,21%	0,05%
	18584	100,00%	23,69%

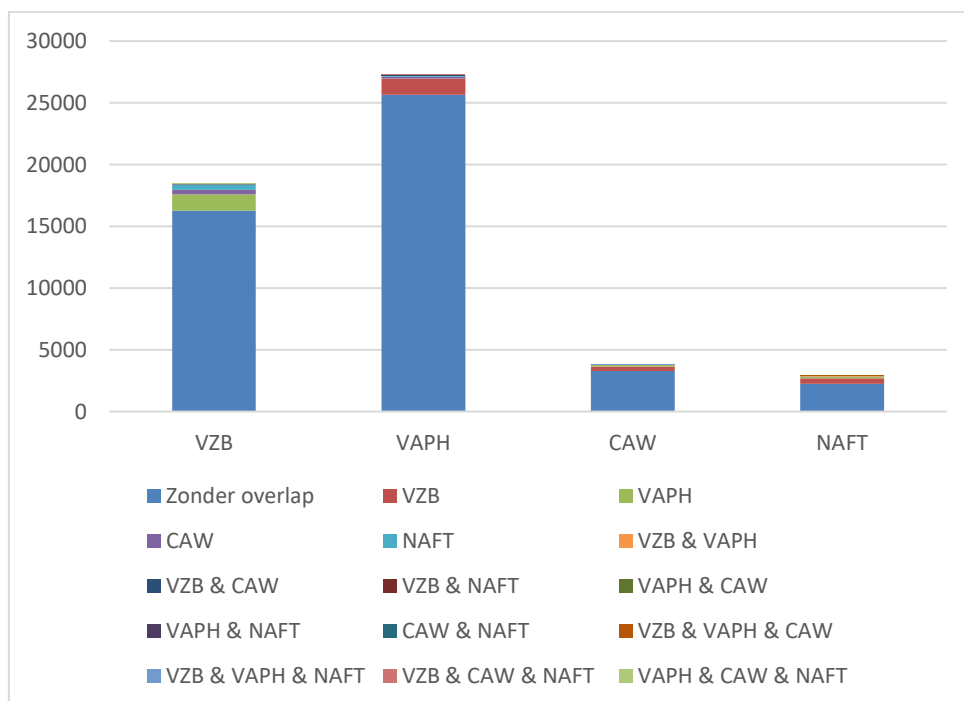

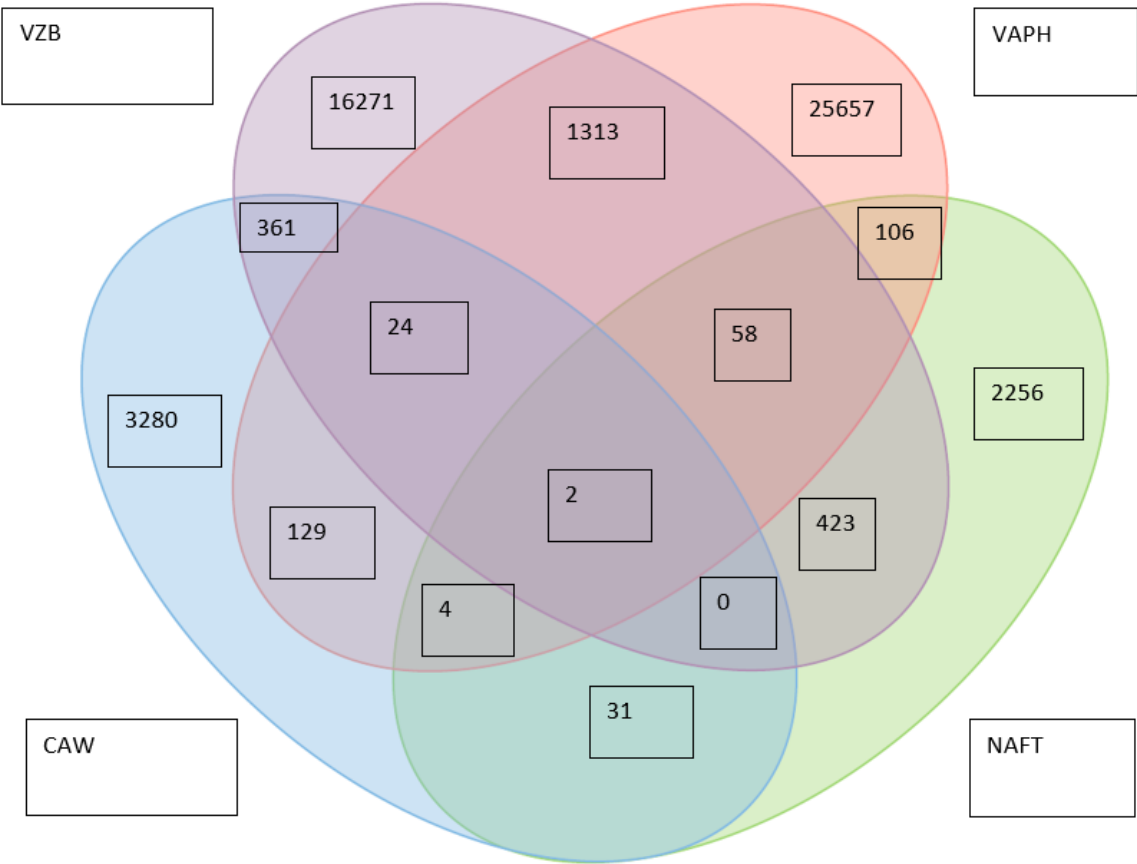

4.7 Overlap kinderen en jongeren met NAFT traject met VAPH, CAW of een voorziening Opgroeien

Deze tabel geeft de verlap weer tussen NAFT en de drie andere betrokken sectoren. We zien dat 2.256 kinderen en jongeren enkel NAFT-begeleiding krijgen in 2021. 423 kregen NAFT en ondersteuning vanuit al de diensten die onder voorzieningenbeleid vallen.

	<i>Frequentie</i>	<i>Percentage groep</i>	<i>Percentage totaal</i>
VZB zonder overlap	16271	32,60%	20,75%
VAPH zonder overlap	25657	51,40%	32,71%
CAW zonder overlap	3280	6,57%	4,18%
NAFT zonder overlap	2256	4,52%	2,88%
VZB & VAPH	1313	2,63%	1,67%
VZB & CAW	361	0,72%	0,46%
VZB & NAFT	423	0,85%	0,54%
VAPH & CAW	129	0,26%	0,16%
VAPH & NAFT	106	0,21%	0,14%
CAW & NAFT	31	0,06%	0,04%
VZB & VAPH & CAW	24	0,05%	0,03%
VZB & VAPH & NAFT	58	0,12%	0,07%
VAPH & CAW & NAFT	4	0,01%	0,01%
VZB & VAPH & CAW & NAFT	2	0,00%	0,00%
	49915	100,00%	63,64%

Bijlage 2

Powerpoint slides voor deelnemers kwalitatief onderzoek

STEUNPUNT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

Doel van het onderzoek

- Zicht krijgen op het aantal kinderen en jongeren die gebruik maken van jeugdhulp gedurende 1 jaar (2021) (*Dwarsdoorsnede*)
- Bijzondere aandacht voor aantal kinderen en jongeren die gekend zijn bij meerdere sectoren en of agentschappen
- Focus ligt op gegevens van VAPH, Opgroeien en CAW
- Geen info over chronologie

STEUNPUNT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

Onderzoeksmethode

- Registratiegegevens uit Domino-BinC, Domino OSD, Insisto, GIR, We-dossier
- Twee aangeleverde datasets :
 - 0-21 jaar : CAW, Opgroeien, VAPH
 - 18-25 jaar : CAW, Opgroeien

- 4 'blokken' van hulp:
 - Hulp VAPH: IMB, PAB, RTH en MFC

 - Hulp CAW
 - 18-25 : inclusief onthaal
 - 0-21 : enkel begeleiding

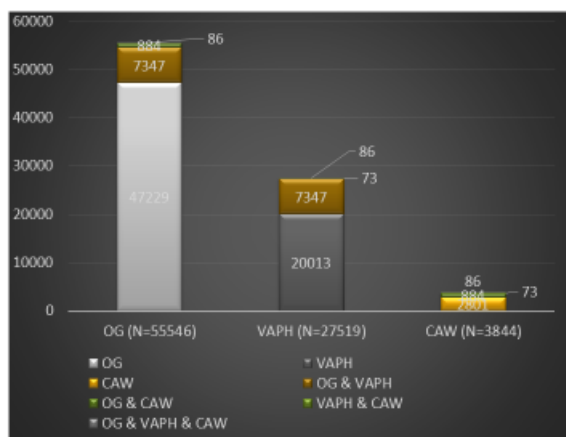
 - Hulp Opgroeien: VZB, OSD, GI, COBE, HCA, NAFT, Pleegzorg, OCJ en SDJ

 - Hulp intersectoraal : Crisishulp en ITP
-

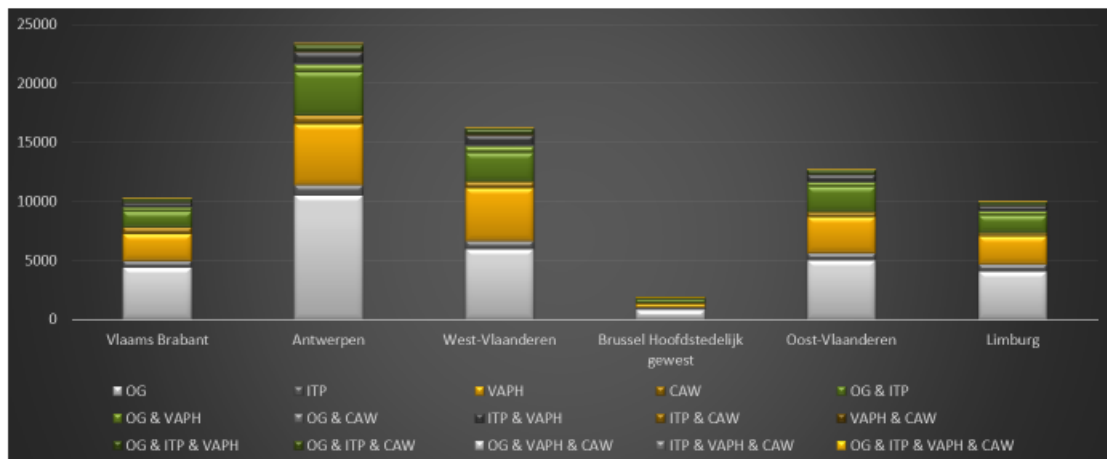
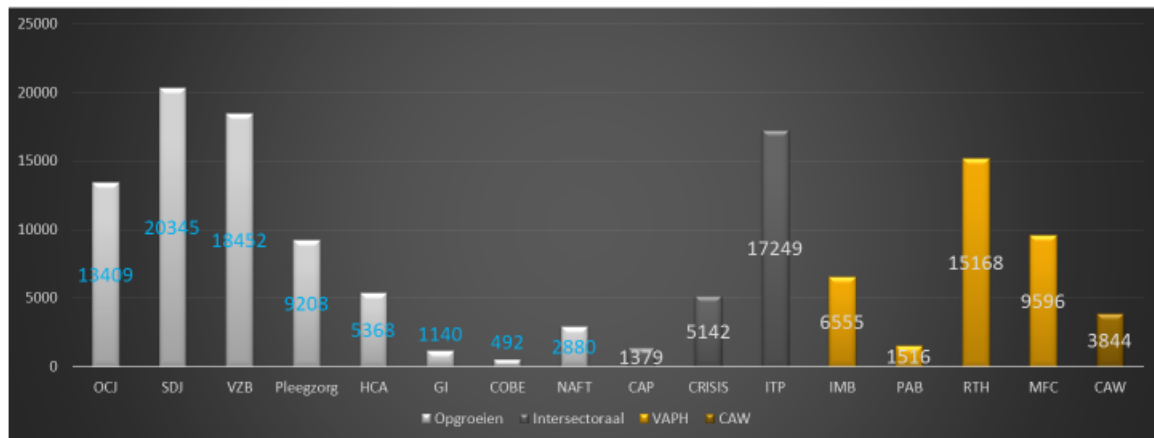
- Wachtenden: op basis van situatie eind 2021 (momentopname)
-

- Drie types van resultaten op basis van analyses
 - Absolute aantallen (voor heel Vlaanderen, Brussel en voor de provincies)
 - Gerichte vragen vanuit de stuurgroep van het onderzoek
 - Bijkomende analyses op basis van onderzoekers : 4-tal vaststellingen

Gevraagde analyses stuurgroep: Totaal aantal unieke kinderen per sector

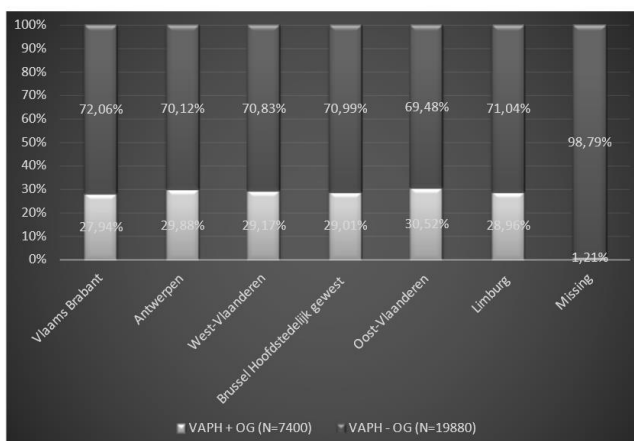

Sector	Absoluut	Percentage
OG	47229	60,22%
VAPH	20013	25,52%
CAW	2801	3,57%
OG & VAPH	7347	9,37%
OG & CAW	884	1,13%
VAPH & CAW	73	0,09%
OG & VAPH & CAW	86	0,11%
Totaal	78433	100,00%

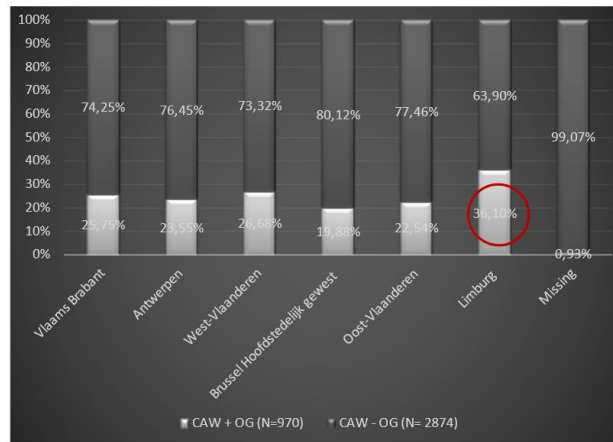

- Eerste analyses van 'overlap' :
 - Totaal aantal kinderen en jongeren in jeugdhulp
 - Totaal aantal kinderen en jongeren gekend binnen één sector
 - De bril van waaruit men kijkt is bepalend:
 - Bijna 30 % van VAPH-kinderen ook gekend bij Opgroeien
 - ¼ van kinderen en jongeren bij CAW ook gekend bij Opgroeien
 - 85% van kinderen gekend bij Opgroeien enkel gekend bij Opgroeien

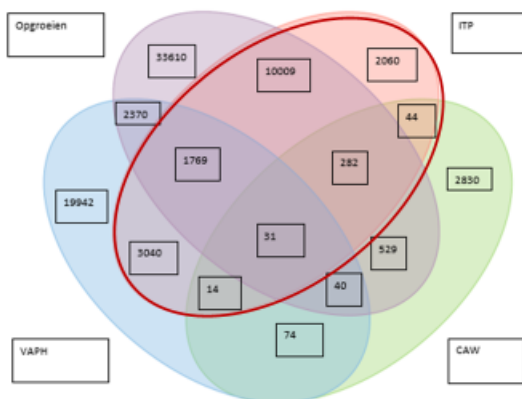
Provinciale analyse VAPH (N=27280)

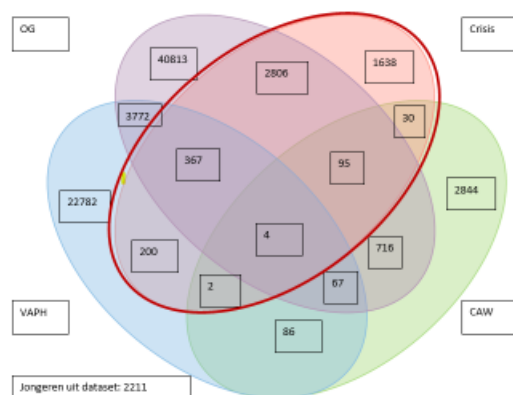
Provinciale analyse CAW (N=3844) (met en zonder OG)

1ste vaststelling: Overlap ITP en andere sectoren

- 2060 kinderen louter gekend bij ITP in 2021
- 1769 kinderen gekend bij ITP en hulp gekregen bij VAPH en Opgroeien
- Kleine aantallen qua overlap ITP en CAW
- Grootste overlap/interactie tussen ITP en Opgroeien

- 1/3 van kinderen en jongeren waarvoor hulp is gezocht binnen crisis, is in 2021 enkel gekend bij crisishulp

- 2/3 is wel gekend bij andere IJH-sectoren in 2021 (maar geen info over chronologie)

Bijkomend :

- 1975 kinderen en jongeren gekend bij ITP en crisis maar geen info over chronologie

Vaststelling 3: welke hulp krijgen aantal wachtenden op NRTH van VAPH op het einde van 2021

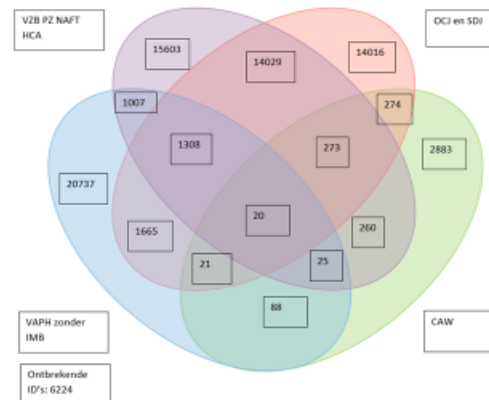
- Totaal wachtenden = 6947
- Totaal wachtenden sector VAPH = 2595
- Van alle wachtenden, wacht 37,35% op VAPH hulp (binnen dit percentage kunnen jongeren nog wachten op andere hulp zoals VZB ook, dit percentage geeft aan wie ZEKER op VAPH hulp wacht op 31/12/2021)
- Van die 2595, voor wie liep/loopt er gedurende 2021 VAPH hulp?
- Voor 62,20% was er hulp lopende of loopt de hulp eind 2021, voor 37,80% was er geen vorm van hulp.
- Bijna een kwart (24,16%) wacht op bijkomende hulp terwijl men in een MFC hulp kreeg.
- Een op vijf (20,54%) wacht op bijkomende hulp terwijl men RTH kreeg.
- Derde grootste groep van jongeren die gelijktijdig hulp krijgen (5,39%) of 1 op 20 krijgt IMB en zit/zat in een MFC.

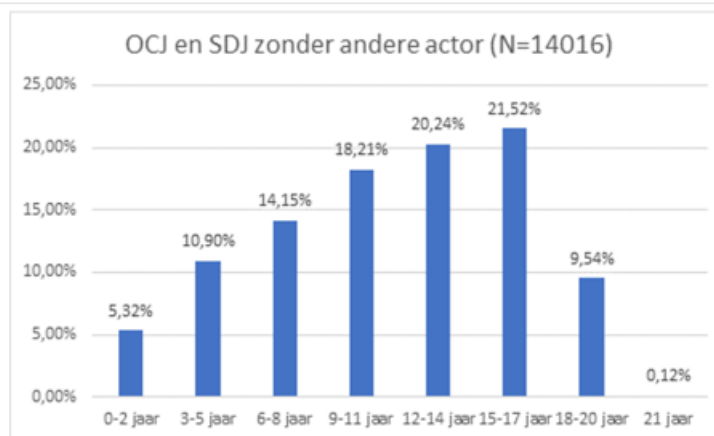
WachtlIJst VAPH op het einde van het jaar

	Frequentie	Percentage groep
Wachtenden VAPH zonder lopende VAPH-hulp	981	37,80%
Wachtenden VAPH + MFC	627	24,16%
Wachtenden VAPH + RTH	533	20,54%
Wachtenden VAPH + IMB	42	1,62%
Wachtenden VAPH + PAB	7	0,27%
Wachtenden VAPH + MFC & RTH	79	3,04%
Wachtenden VAPH + MFC & IMB	140	5,39%
Wachtenden VAPH + MFC & PAB	8	0,31%
Wachtenden VAPH + RTH & IMB	85	3,28%
Wachtenden VAPH + RTH & PAB	11	0,42%
Wachtenden VAPH + IMB & PAB	27	1,04%
Wachtenden VAPH + MFC & RTH & IMB	20	0,77%
Wachtenden VAPH + MFC & RTH & PAB	1	0,04%
Wachtenden VAPH + MFC & IMB & PAB	22	0,85%
Wachtenden VAPH + RTH & IMB & PAB	10	0,39%
Wachtenden VAPH + MFC & RTH & IMB & PAB	2	0,08%
	2595	100,00%

Vaststelling 4: kinderen en jongeren bij gekend bij OCJ of SDJ

	Frequentie	Percentage groep	Percentage totaal
OCJ en SDJ	14016	19,41%	17,87%
VZB PZ NAFT HCA	15603	21,61%	19,89%
VAPH zonder IMB	20737	28,72%	26,44%
CAW	2883	3,99%	3,68%
OCJ en SDJ & VZB PZ NAFT HCA	14029	19,43%	17,89%
OCJ en SDJ & VAPH zonder IMB	1665	2,31%	2,12%
OCJ en SDJ & CAW	274	0,38%	0,35%
VZB PZ NAFT HCA & VAPH zonder IMB	1007	1,39%	1,28%
VZB PZ NAFT HCA & CAW	260	0,36%	0,33%
VAPH zonder IMB & CAW	88	0,12%	0,11%
OCJ en SDJ & VZB PZ NAFT HCA & VAPH zonder IMB	1308	1,81%	1,67%
OCJ en SDJ & VZB PZ NAFT HCA & CAW	273	0,38%	0,35%
OCJ en SDJ & VAPH zonder IMB & CAW	21	0,03%	0,03%
VZB PZ NAFT HCA & VAPH zonder IMB & CAW	25	0,03%	0,03%
OCJ en SDJ & VZB PZ NAFT HCA & VAPH zonder IMB & CAW	20	0,03%	0,03%
	72209	100,00%	92,06%

Voorzichtige conclusies over beleidsrelevantie van analyses

- Op basis van vragen van opdrachtgever:
 - Absolute aantallen op jaarbasis zijn nu gekend
 - ‘Overlap’ tussen sectoren: verschillende realiteit vanuit verschillende brillen
 - Relatief grove analyses voor Agentschap Opgroeien (deelsectoren)
 - Specifieke analyses zijn gebeurd

- Op basis van eigen analyses van onderzoekers
 - Vraaggestuurd werken in plaats van datagedreven analyses
 - Opvallende groep die enkel gekend is in 2021 is bij ‘ITP’ en een groep enkel bij ‘OCJ en/of SDJ’

- Wat is beleidsrelevantie van deze analyses? Wat leren resultaten over 'integrale' jeugdhulp ?

 - Opvallend is dat in 1 jaar eigenlijk de grootste groep altijd kinderen en jongeren zijn die binnen 1 agentschap gekend zijn : wat zijn implicaties voor 'intersectorale samenwerking' ?

 - Welke resultaten zijn 'verrassend' of onverwacht?
-